

ŽELEZAR

JESENICE, DNE 15. SEPTEMBRA 1983

ŠTEVILKA 34 • LETO XXXII

Naš kovinar, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik Železarnja začel izhajati 26. januarja 1937. Železarnja izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstodnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik: Joža Vani - Naslov: Uredništvo Železarnja, SZ - Železarna Jesenice. Stevilke internih telefonov: urednik 2618, administracija 2619 in 2621. Tisk: TK Gorenjski tisk, Kranj. Oprosten prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72.

PROIZVODNJA DELOVNIH ORGANIZACIJ SOZD SLOVENSKE ŽELEZARNE V PRVEM POLLETJU

Proizvodni rezultati v letošnjem prvem polletju so v delovnih organizacijah SOZD Slovenske železarnje boljši, kot smo se bali oziroma računali, glede na težave, s katerimi se otepa jugoslovanska industrija in gospodarstvo. Količina izdelanega jekla je celo za 5 % večja, kot je bila v prvem polletju 1982 in 2 % nad letos planirano količino.

POPOLNA IN TRAJNA MOBILIZACIJA VSEH NAPREDNIH SIL

Poleg sklepnega dela programa gospodarske stabilizacije je komisija za probleme ekonomske stabilizacije, ali Kraigherjeva komisija, kot skrajšano pravimo, objavila tudi petnajst separatov, v katerih so obdelana posamezna področja družbenega življenja in določeni vidiki dolgoročnega razvoja. V teh dokumentih so dani vsi elementi, ki so potrebni za izdelavo planov za uresničevanje programa ekonomske stabilizacije, za pripravo planov organizacij združenega dela, planov družbenopolitičnih skupnosti, kjer so mišljeni tudi plani samoupravnih interesnih skupnosti, in za podrobnejšo razčlenitev posameznih delov gospodarskega sistema in ekonomske politike. Mnogokje so se teh nalog lotili z maksimalno angažiranostjo, odgovornostjo in strokovnostjo, druge pa o tem niti ne razmišljajo, ponavljajo znana stabilizacijska gesla ali pa so se stvari lotili preveč parcialno.

Prav gotovo je nerealno misliti, da bomo nakopičene probleme, težave in neskladja, katerih reševanje nakazujejo omenjeni dokumenti, rešili naenkrat ali v krajšem času. Ravno zato se je treba lotiti izvajanja dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije in odločati se sinhroniziranimi družbenimi in gospodarskimi programi na vseh glavnih točkah hkrati in celovito. Seveda pa je potrebno te programe izdelati ob najširši in popolni mobilizaciji samoupravnih organov, oziroma delegatskega sistema in vseh socialističnih subjektivnih sil z zvezo komunistov na čelu, za katero je to prednostna naloga, obveznost in dolžnost in merilo pri presoji delovanja slehernega komunističnega organizacij in vodstev zveze komunistov, kakor so poudarili na seji predsedstva centralnega komiteja zveze komunistov Jugoslavije julija letos.

V sklepnem delu dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije je med drugim tudi poudarjeno, da so za uresničevanje tega programa najni dobro organizirani strokovni in učinkoviti organi državne uprave, sposobni in strokovni poslovodni organi in ustrezne strokovne službe, ki so pripravljene za večjo iniciativo, prevzemanja rizika in odgovornosti za pripravljanje in predlaganje vseh odločitev, zlasti tistih, ki imajo poseben pomen za uspešen razvoj svojih organizacij oziroma skupnosti.

Seveda je nesmiselno pričakovati, da bodo vsi delovni ljudje in občani prebrali in preštudirali vse dokumente Kraigherjeve komisije in se na osnovi le-teh politično in samoupravno opredeljevali in odločali. Zato je toliko večja odgovornost socialističnih subjektivnih sil, da vodijo idejni boj za trajne opredelitve družbe, za idejne temelje in uresničitev dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije in odločnost, da se korenito spremeni sedanje stanje. Obravnavani dokumenti zahtevajo korenite spremembe v nadaljnjem razvoju samoupravljanja, družbenih odnosov v gospodarstvu, v strukturi gospodarstva in reprodukcije nasplah, v ravnanju vseh družbenih dejavnosti, organizacij, organov in institucij gospodarskega in političnega sistema. Vse te spremembe pa bomo dosegali le, če bomo dosledno izhajali iz ustave, zakona o združenem delu, iz programa in dokumentov z desetega, enajstega in dvanajstega kongresa Zveze komunistov Jugoslavije in sklepov centralnega komiteja zveze komunistov Jugoslavije in Zveze komunistov Slovenije. Kajti prav v nedoslednem in neodgovornem uresničevanju teh dokumentov je velik vzrok za sedanje težke razmere.

Program dolgoročne politike gospodarske stabilizacije, kakor so poudarili na juljski seji predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije, pomeni najširša neposredna in dolgoročna idejno-politična izhodišča za akcijo in dejavnost delavskega razreda, delovnih ljudi, občanov, zveze komunistov in vseh socialističnih subjektivnih sil. Ob tem je seveda potrebno še posebej poudariti, da je v sedanjih razmerah ekonomske krize naša družba še bolj izpostavljena pritisku raznih protisamoupravnih in protisocialističnih opredelitev, nacionalizma, birokratizma, etatizma in liberalizma ter oporekanju vrednot našega socialističnega samoupravnega sistema, naših temeljnih opredelitev in rezultatov materialne preobrazbe celotne socialistične samoupravne skupnosti.

»V vseh takih prelomnih trenutkih in obdobjih naše družbe,« navaja Kraigherjev dokument, »kot kažejo vse naše revolucionarne izkušnje, je odločilna sposobnost organiziranih socialističnih subjektivnih sil, socialistične zveze delovnega ljudstva, zlasti pa zveze komunistov, da na podlagi kritičnega gledanja na stanje v družbi zgradi program sprememb v razvoju družbenih odnosov in proizvodnih sil, ki za dano razvojno stopnjo dajejo odgovore, kako reševati narasla družbena in ekonomska protislovja na dolgoročnem kurzu razvoja socialističnega samoupravljanja in utrjevanja federativnega značaja jugoslovanske skupnosti. Pozitiven program sprememb je tudi bil zmeraj najboljši odgovor vsem tistim silam in posameznikom, ki s protisamoupravnih pozicij postavljajo vprašanje našega sistema in osnovnega produkcijskega odnosa.«

Ob vsem tem se, glede na ne preveč veliko aktivnost, obravnavo parcialnih in obrobni problemov tako v Železarni kot občini vsiljuje vprašanje, ali smo naredili kaj, ali malo ali nič, da bi od vseh, ki so najbolj odgovorni za uresničevanje dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije zahtevali, da se dosledno in odgovorno lotijo reševanja nalog, ki jih pred nas postavljajo Kraigherjevi dokumenti?

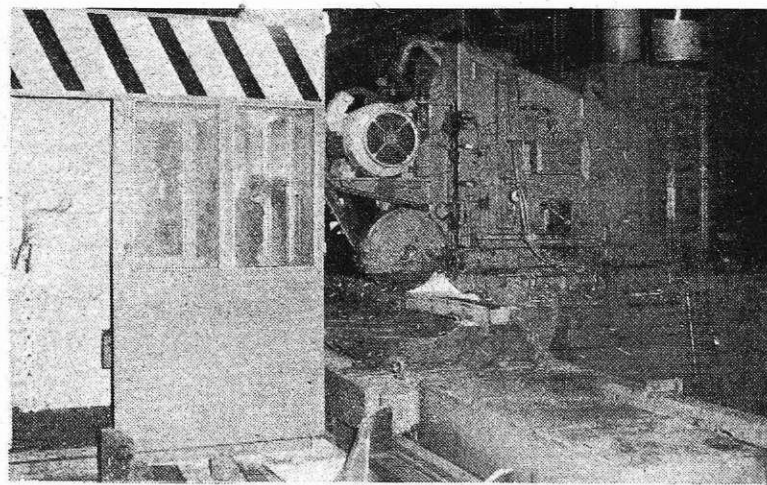
PROIZVODNJA V AVGUSTU NI BILA NAJBOLJŠA

V mesecu avgustu smo imeli predvsem težave v talilniškem delu Železarnje, to je v TOZD Plavž in TOZD Jeklarna. Dobava vložka iz tujih virov za lastno uporabo in za uslužnostno prevajanje je bila precej večja kot v juliju. Operativni program skupne proizvodnje smo dosegli 94,2 % in gotove proizvodnje 96,2 %, v odnosu na družbeni plan pa je bila realizacija 93,2 % oziroma 83,2 %.

(Nadaljevanje na 7. strani)

Predvsem zaradi omenjenih možnosti nabave polizdelkov iz uvoza je blagovna proizvodnja manjša, kot je bila v lanskem prvem polletju in zaostaja za 81 % za letos načrtovano količino, kar pomeni po količini skoraj enomesečno proizvodnjo. Vendar pa celoten zaostanek ni nastal samo zaradi težav pri uvozu, precejšen delež pri tem imajo namreč tudi nepredvidene okvare in zastoji v valjarnah in drugih predelovalnih obratih. Sicer pa tudi pri proizvodnji jekla ni bilo vse tako, kot kaže količinska bilanca, kajti izdelano jeklo močno odstopa od predvidenega kvaliteta programa.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Brušenje gredic z novim brusilnim strojem, narejenim v železarni (foto S. Kokalj)

INVENTIVNA DEJAVNOST V ŽELEZARNI V PRETEKLEM MESECU

V avgustu so odbori za gospodarstvo po posameznih temeljnih organizacijah obravnavali več prijav tehničnih izboljšav, koristnih predlogov in idej ter sedem predlogov pozitivno ocenili in odobrili ustrezno nadomestilo. Skupni prihranek je bil 8.603.180 din, za kar je dvanajst novatorjev prejelo 240.804 din posebnih nadomestil ali 2,8 % od ugotovljenih in potrjenih prihrankov.

TOZD ŽICARNA

Avtorjema MILOŠU GAŠPERINU in IVANU ŠUSTERŠIČU je bilo za predelavo navijalnih bobnov na patentirni prog C odobreno drugo posebno nadomestilo. Predelava, ki je bila izvedena, je na izredno uspešen način rešila stalni problem zavojev

in poškodovane žice zaradi neustrezne konstrukcije navijalcev. Izboljšava je koristna, saj gre za pomembno pridobitev, ki prispeva k boljše delovanju patentirne proge C. Z njeno uporabo se je povečala proizvodnja proge, zmanjšali so se vzdrževalni posegi ter povečala akumulacija TOZD zaradi večje prodaje patentirane žice.

MANJŠI OSEBNI DOHODEK V TALILNIŠKIH TEMELJNIH ORGANIZACIJAH

Gibanja proizvodnih rezultatov so tudi v avgustu bolj vplivala na višino osebnega dohodka kot razlika v časovnih dodatkih. Premijski sistem je zopet dokazal pozitivne lastnosti v smislu približevanja sistemu delitve po delu. Žal pa te pozitivne lastnosti vsi delavci ne bodo občutili tudi v večjem osebnem dohodku. Tokrat so to delavci temeljnih organizacij Plavž in Jeklarna.

Največje težave v proizvodnji je imela temeljna organizacija Plavž. Količina izdelanega grodja je bila le 81 % količine, izdelane v juliju. To je imelo odločilen vpliv na manjši osebni dohodek po vseh merilih učinkovitosti. Premije za nadpovprečni rezultat ni bilo, prav tako ni bilo doseženo izhodišče stimulacije za rast produktivnosti. K temu dodajmo še manjši osebni dohodek zaradi časovnih dodatkov. S temi vplivi bi bil popre-

čni osebni dohodek plavžarjev za avgust le 82 % julijskega, zaradi povečanja osnov pa je manjši le za 13 %. Plavžarji so tako prvo mesto po višini osebnega dohodka prepustili delavcem TOZD Livarna, ki sicer višine predhodnega meseca niso bistveno povečali, vendar so ohranili in celo izboljšali dobre rezultate predhodnih mesecev, saj so kljub veliki odsotnosti uspeli izdelati kar 171 ton odlitkov. (Nadaljevanje na 2. strani)

PRODAJA V AVGUSTU ŠE VEDNO ZAOSTAJA

Za avgust smo načrtovali 34.560 ton naših izdelkov za prodajo, prodali pa smo jih le 28.196 ton ali 82 % načrtovane količine. Ker smo načrtovano prodajno ceno presegli, smo z doseženimi 1.711 milijonov din osnovne realizacije presegli načrtovano višino. Osnovna realizacija se je zaradi zelo ugodnih rezultatov ostale realizacije tako pri prevajanju kot tudi pri storitvenih TOZD povečala še za 83 milijonov din in Železarna v avgustu izkazuje 1.794 milij. din skupne realizacije, kar je 8 % več, kot smo načrtovali.

Pregled prodaje po posameznih TOZD nam kaže, da so v avgustu presegli načrtovano količino in vrednost v TOZD Livarna, Valjarna debele pločevine in Jeklovlek, samo količino so presegli v TOZD Monter Dravograd, vrednost pa TOZD Valjarna žice in profilov, Žičarna, Elektrode in Žebljarna. Vse ostale TOZD zaostajajo, zaostanki pa so pri količini največji v TOZD Hladna Valjarna Jesenice, pri vrednosti pa v TOZD Vratni podboji. Načrtovano prodajno ceno so presegli v skoraj vseh TOZD, zaostajajo pa še v TOZD Vratni podboji in Monter Dravograd.

Kumulativni rezultati prodaje nam kažejo, da smo v osmih mesecih letošnjega leta s prodajo 241.890 ton naših izdelkov ustvarili 11.949 milij. din osnovne realizacije, kar je v primerjavi z načrti 15 % nižja količina in 11 % nižja vrednost.

Skupna zunanja realizacija zaostaja za načrtovano le za 9 % zaradi

boljših rezultatov od načrtovanih pri prevajanju in storitvenih TOZD in znaša v osmih mesecih 12.553 milij. din.

Višjo količino in vrednost, kot je predvideval družbeni načrt, so v obdobju januar-avgust dosegli le v TOZD Livarna in Jeklovlek, v vseh ostalih TOZD pa zaostajajo, in to pri količini za 3 do 28 % in pri vrednosti za 4 do 30 %. Vrednost prodaje je bila presežena še v TOZD Valjarna žice in profilov, Valjarna debele pločevine, Hladna valjarna Jesenice in Žebljarna.

Dosežena prodajna cena je višja od načrtovane v skoraj vseh TOZD, zaostajajo pa še v TOZD Profilarna, Vratni podboji in Monter Dravograd.

Primerjava rezultatov, doseženih v avgustu in osmih mesecih letošnjega leta z rezultati v lanskem letu nam kaže, da smo po količini zaostali za lansko prodajo, vrednostno pa jo presegamo. (Nadal. na 7. strani)

TOZD ŽEBLJARNA

Odbor za gospodarstvo je obravnaval idejni predlog STANETA MENCINGERJA, ki se nanaša na odstranjevanje ostankov žagovine v TOZD Žebljarna in sprejel sklep, da se predlog zavrne, ker so že izdelani načrti za tehnološko boljše rešitev.

Odbor za gospodarstvo je obravnaval tudi predlog avtorjev LEONA MESARIČA, IVANA ČERNIČA, MIROSLAVA LEKŠETA in ANTONA JANEŽIČA, ki se nanaša na izdelavo zaščite za oljne črpalke na žebjarjskih strojih THA in sprejel sklep, da oddelek za zaščito industrijske lastnine ponovno preveri prihranek.

(Nadaljevanje na 2. strani)

DELNA REDUKCIJA ELEKTRIČNE ENERGIJE DO NADALJNJEGA UKINJENA

Po tem, ko je bilo v preteklem tednu v Železarni narejeno vse, da bi ublažili posledice redukcije električne energije (delavci nekaterih TOZD so že delali v soboto in nedeljo in koristili proste dneve med tednom), je bila s ponedeljkom, 12. septembra, do nadaljnjega ukinjena redukcija. Seveda pa redukcija ni šla mimo nas brez negativnih posledic, ki so jih občutili predvsem v elektrojeklarni.

Do vključno 12. septembra so delavci v TOZD PLAVŽ izdelali 5.500 ton grodja in za skoraj tri odstotke zaostajajo za idealnim izvrševanjem mesečnega družbenega plana, ki je enak operativnemu programu. Spremljale pa so jih skoraj iste težave kakor v preteklem mesecu.

V tem času so delavci v TOZD JEKLARNA odšli 14.451 ton surovega jekla in zaostajajo za idealnim izvrševanjem družbenega načrta, ki je enak operativnemu programu, za nekaj manj kot tri odstotke. Seveda tega zaostanka skoraj ne bi bilo, če bi imeli normalen odjem električne energije.

Skupna proizvodnja je bila v dvanajstih dneh septembra dosežena 47.228,3 tone in je zaostanek 2,6 % za idealnim izvrševanjem družbenega načrta, oziroma 2,1 % za nekoliko nižanim operativnim programom.

Za prodajo je bilo v tem času izdelanih 9.921,9 tone izdelkov in je zaostanek za družbenim načrtom dobrih 10 %, za nižanim operativnim programom pa dobrih sedem odstotkov.

INVENTIVNA DEJAVNOST V ŽELEZARNI V PRETEKLEM MESECU

(Nadaljevanje s 1. strani)

TOZD HLADNA VALJARNA JESENICE

Avtorjema BORUTU CEGNARJU in MIRKU ZUPANU je bilo odobreno izplačilo posebnega nadomestila za zamenjavo hidravličnega agregata 80 atm in prestavitev odzivnega cilindra za odvijalec na Siemag stroju.

Pred to predelavo je prihajalo do težav na obstoječem hidravličnem sistemu, ki je oviral normalno proizvodnjo in vzdrževalec povzročal nemalo težav. Vedno pogostejše so odpovedali elementi hidravlike, ki jih zaradi zastarelosti ni bilo možno več nadomestiti. Edina rešitev, s katero bi lahko rešili to problematiko, je bila zamenjava hidravličnega agregata. Nov agregat je bistveno močnejši od prejšnjega in ker je domače proizvodnje, ne bo težav za rezervne dele. V času enoletnega obratovanja na njem ni bilo vzdrževalnih posegov. Poleg tega sta avtorja izvedla premaknitev odzivnega cilindra. Odzivni cilinder je bil že v originalni namestitvi postavljen napačno, tako da je bila batnica vedno izpostavljena mehanskim poškodbam. Zaradi poškodovane batnice je prihajalo še do drugih poškodb, med katerimi so bile najbolj neugodne poškodbe »puše« in tesnitev na batnici. Zaradi tega so iz sistema uhajale velike količine dragega olja, poleg tega pa so bila pogosta popravila ali zamenjave batnic neučinkovite.

Prestavitev cilindra je v celoti uspela in jo odlikuje predvsem brezhibno delovanje, nič več ni okvar na batnici, pušah in tesnilih, nič več ni popravil in izteka olja, proizvodnja poteka brez zastojev.

TOZD PROFILARNA

Avtorju FRANCU MEŽANU je bilo odobreno izplačilo enkratnega posebnega nadomestila za zvišanje nivoja olja v redaktorjih na profilirki Rossi II. Prijavitelj koristnega predloga je s povišanjem oziroma polnitvijo reduktorja z večjo količino olja izboljšal mazanje oziroma zmanjšal obrabo strojnih delov.

TOZD JEKLARNA

Delavski svet TOZD Jeklarna je obravnaval prijavo tehnične izboljšave štev. 2710 »odprava FeTi pri jeklih, namenjenih za hladno preobliskovanje« avtorja ANTONA STEBLAJA in jo pozitivno ocenil ter odobril izplačilo posebnega nadomestila.

Odbor je na osnovi dolgotrajnih raziskav in analiz faz izdelave jekel za hladno oblikovane profile uspel poenostaviti tehnologijo izdelave zelo čistih jekel. Ugotovil je, da dodatek FeTi kot modifikatorja sulfidnih vključkov ni več potreben. Ob zaključku raziskav je avtor predpisal nov regulator, na osnovi katerega je TOZD Jeklarna prešla na redno proizvodnjo jekla za proizvodnjo hladno oblikovanih profilov.

TOZD HLADNA VALJARNA BELA

Avtorju MATIJU URHU iz TOZD Vzdrževanje je bilo za dopolnitev vodenja odrezka krožnih škarij linije CBL z ločeno dovodko na sesalnike odobreno drugo posebno nadomestilo. Na liniji CBL je precej zastojev odpadlo zaradi odpravljanja okvar na vodilih za odrezke — dovodki zaradi njene napačne konstrukcije. Avtor izboljšave je spremenil konstrukcijo dovodke in s tem pripomogel k zmanjšanju zastojev na liniji CBL.

Avtorjem JANEZU ROZMANU, VOJKU BERNARDU in PETRU MUHARJU je bilo odobreno drugo posebno nadomestilo za konstrukcijo in ograditev dodatne naprave za nanašanje zaščitne folije na brušene trakove. Naprava za nanašanje zaščitne folije na brušene trakove ne rjavini jekel na brusilni liniji ima mnogo prednosti. Najpomembnejše prednosti nanašanja folije na brusilni liniji pred nanašanjem folije na liniji za razrez so v tem, da je nanašanje zelo kvalitno, omogoča nanašanje zaščitne folije tudi na trakove, poleg tega pa sam postopek nanašanja zaradi majhnih hitrosti brusilne linije ne zmanjšuje kapacitete linije, kot je to primer pri liniji za prečni razrez.

Avtorjema JANEZU ROZMANU in BRANETU PAČNIKU je bilo za izvedbo izboljšane sistema filtriranja valjavniške emulzije odobreno drugo posebno nadomestilo. Velika poraba emulzijskega olja je vodila avtorja v razmišljanje, kako zmanj-

šati porabo olja. Pot raziskav je potekala v dveh smereh:

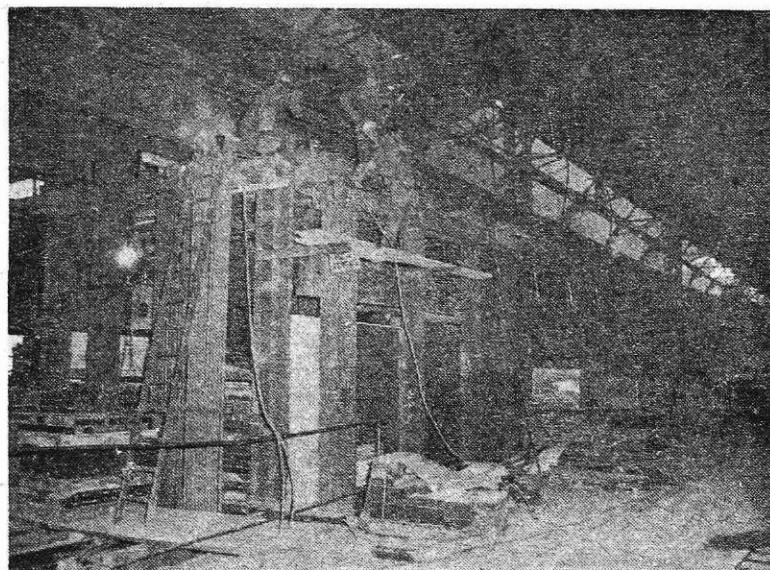
— iskanje najbolj primerne olja, kar je bilo rešeno z uvedbo domačega olja Feromal 1;

— izboljšanje sistema za filtriranje valjevniške emulzije na Sendzimir valjavnem ograjdu, kar je bilo rešeno z več ukrepi.

Pozitivni vpliv in obenem glavni prihranek uvedbe navedene izbolj-

šave se kaže v zmanjšani porabi emulzijskega olja. Poleg navedenega prihranka pa so bili z izboljšavo sistema za filtriranje valjavniške emulzije doseženi tudi drugi pozitivni učinki, kot so izboljšana kvaliteta površine HVT, zmanjšanje porabe papirja ter znižanje stroškov za mehanizacijo in pripravo emulzije.

I. P.

Remont SM peči (foto S. Kokalj)

O PRAVILNIKU ZA POSEBNA PRIZNANJA IN DNEVNIH PREMIJAH ZA VIŠJO PROIZVODNJO

To sta bili osnovni temi, o katerih so se pogovarjali na seji izvršnega odbora konference osnovnih organizacij sindikata Železarne, ki je bila v četrtek, 8. septembra. Pravilnik je razložil Anton Košir, član komisije za odlikovanje in priznanja pri koordinacijskem odboru sindikata SOZD Slovenske železarne, dnevne premije pa Oto Kelih z oddelka za študij dela in časa.

Pobuda za oblikovanje pravilnika za posebna priznanja v SOZD Slovenske železarne je bila dana že leta 1981. Narejen je bil predlog pravilnika in poslan vsem delovnim organizacijam SOZD in drugim pristojnim organom. Prvotni pravilnik je za posebne dosežke predvideval tudi denarne nagrade, vendar so bile železarne proti takemu nagrajevanju.

Pravilnik o posebnih priznanjih opredeljuje način podeljevanja priznanja in združevanja sredstev za njega ter postopek za podelitev. V njem je določeno, da se posebna priznanja sestavljene organizacije podeljujejo tudi osebam ali delovnim organizacijam, ki več let poslujejo in združujejo delo s SOZD Slovenske železarne.

Pravilnik predvideva, da se kot priznanja podeljujejo medalja, plaketa in likovno delo, za podelitev pa je treba v vseh glasilih delovnih organizacij SOZD objaviti razpis in kriterije za podelitev.

Priznanja podeljuje posebna komisija, ki jo sestavljajo predstavniki vseh družbenopolitičnih organizacij in delovnih organizacij sestavljene organizacije in zunanji sodelavci. Komisija ima tudi pravico, da delavce SOZD Slovenske železarne predlaga za državna odlikovanja.

Pravilnik naj bi bil v veljavi že naslednje leto, in sicer tako, da bi komisija v januarju začela postopek za razpis, kar pomeni, da morajo delo-

vne organizacije SOZD Slovenske železarne do 1. marca predlagati kandidate za priznanja. V štirinajstih dneh po prejemu predlogov se mora komisija sestati in predlagati delavce za priznanja ter predlog poslati koordinacijskemu odboru sindikata SOZD Slovenske železarne. O podelitvi priznanj koordinacijski odbor sklepa na svoji seji, sklep o podelitvi pa se mora objaviti v vseh delovnih organizacijah SOZD.

Sistem dnevnih premij za višjo proizvodnjo in produktivnost je bil uveden 1. januarja 1983. Sistem dela je že narejen, zato naj bi bil pravilnik o nagrajevanju sprejet ob koncu leta, do takrat pa bo treba doseči poenotenje premijskega sistema v celotni železarni in izoblikovati predlog dnevnih premij v skupnih službah. Treba bo oblikovati enoten pravilnik, ki naj bi ga sprejeli na referendumu. Javna razprava o novem premijskem sistemu je potrebna zato, da bomo vedeli in se tudi odločili, da če nekaj nismo naredili, tudi premije ne moremo dobiti. Smisel nagrajevanja z dnevnimi premijami je torej v tem, da nagradujemo dobre delavce in kaznujemo slabe.

Z razvidom del in nalog kasnim, ker oddelki za študij dela in časa ni mogel pravočasno pregledati vseh vrednotenih delovnih nalog in uskladiti vseh pripomb, saj jih je na oddelku prispelo kar 1.100. Z novim katalogom in obračunavanjem osebnega dohodka po njem bomo pričeli, ko bodo delovne naloge usklajene za vso Železarno.

Rafko Penič z oddelka za nagrajevanje je v razpravi o premijskem sistemu pripomnil, da v bistvu s premijami delamo prevelike razlike med zaposlenimi in bi se morali odločiti ali za sistem premiranja ali za sistem analitičnega vrednotenja dela.

Bistvo razprave o premijskem sistemu je povzel Janez Rozman iz Jeklarnice, ko je dejal, da vsi problemi okrog nagrajevanja izhajajo iz dejstva, da ne razlikujemo dobrega od slabega delavca.

Ob koncu seje so člani izvršnega odbora obravnavali informacijo o novem načinu delitve sredstev sindikalne članarine, o zamenjavi delavcev za letovanje s Češkoslovaško in o možnostih za povečanje osnovne osebnih dohodkov. Predlagali so, da bi za mesec september zaposlenim v proizvodnji dali stimulacijo za prilaganje dela energetski situaciji, če bodo možnosti za to.

Udeleženci ekskurzije ob tehničnem vozilu pred domom gasilcev v Kopru (foto B. Blenkuš)

NA STROKOVNI ESKURZIJI PRI GASILSKI BRIGADI V KOPRU

Gasilska in reševalna enota Jesenice vsako leto prireja poučne ekskurzije, na katerih gasilci in reševalci in člani prostovoljne industrijske gasilske enote Železarne spoznavajo delo oziroma delovanje in organiziranost te službe drugod. Tako so si doslej ogledali gasilske brigade v Beogradu, Münchnu, Pragi, Parizu, Carigradu in drugod.

Zaradi varčevanja so šli tokrat bliže, in sicer na obisk h gasilski brigadi v Kopru, kjer so se spoznali predvsem s požarno varnostjo v pristanišču Koper. Takoj, ko so prišli tja, jih je vodil peljal po zelo veliki površini pristanišča. Povedal je, da imajo sedaj že sedem kilometrov operativne obale s sedmimi privezi. Tu lahko pristajajo ladje z nosilnostjo do 40 tisoč ton in ugrezom 14,5 metra. Za varnost pred požarom v pristanišču skrbi in je zanjo odgovorna poklicna gasilska brigada v Kopru, katere operativno področje obsega tri obalne občine — Koper, Izolo in Piran. V njej je 44 gasilcev in reševalcev, vključno s poveljnikom in direktorjem.

V pristanišču imajo dislocirano enoto, ki skrbi za preventivo in nastopi takoj, ko je treba. Po pristanišču, ki ima pet temeljnih organizacij in enako število terminalov, imajo že pripravljene sesalne naprave. Na vsaki so po tri ustrezno debele cevi, ki se s premikom ročic v levo in desno stavijo v in obrnejo iz morja, odkoder črpajo vodo za gašenje. Dolej sta bila dva večja požara, ko se je v pristanišču vnel bombaž.

Udeleženci strokovno-poučne ekskurzije so si ogledali vse terminale v luki (za razsut tovor, kontejnerje, les, kosovno blago in za nafto, ki ga upravlja Petrol). V terminalu za les ima Slovenjales svojo žago, kjer razžagajo ogromne hode tropskega lesa, kateri imajo tudi do tri metre premera.

Po ogledu pristanišča so šli na dom gasilske brigade. Prostori so sicer tesni, v njih pa imajo dobre ga-

silne naprave. Skupaj imajo 13 raznih vozil, med katerimi so tudi naprave za peno, avtomatska lestev in tehnično vozilo. Imajo tudi zračno blazino, na katero lahko skačejo, oziroma rešujejo ljudi celo iz osmega nadstropja. Posebno zanimivo je bilo videti Mercedes-Zieglerjevo vozilo, na katerem je vse orodje, ki ga potrebujejo za reševanja ob nesrečah na cesti in drugod. V njem je montirano posebno stojalo za razsvetljavo prostora in se lahko dvigne do deset metrov visoko in s posebno avtomatiko poljubno obrača. Na njem je mali žerjav, ki dvigne od 900 do 1350 kg, odvisno od stegnjenosti ročice. Poleg raznovrstnega orodja je v njem tudi priprava, s katero se vozilo lahko samo potegne iz blata, če se je ugreznilo. Seveda je cena temu primerna, saj danes stane 10.000.000 din. Poleg Kopra imajo takšno vozilo še v Mariboru.

Gasilci v Kopru posvečajo največ pozornosti preventivi in vzgoji kadra. Glede na njihovo strokovnost in naprave, ki jih imajo, so dobili nalogo, da ustrezno pouče, usposobijo in po mednarodnih pravilih izprašajo o varnosti pred požarom najprej nadzornorodne osebe v civilni mornarici vzdolž vse obale Jugoslavije. S tem je izraženo veliko zaupanje v njihovo sposobnost in znanje.

Udeleženci ekskurzije z Jesenic so gasilski brigadi v spomin izročili knjigo in plaketo železarja ter se zahvalili za vse povedano in celoten strokovni prikaz. Koprski gasilci in reševalci so povabili na Jesenice, kjer jim bodo prikazali svoje naprave.

B. B.

MANJŠI OD V TALILNIŠKIH TEMELJNIH ORGANIZACIJAH

(Nadaljevanje s 1. strani)

Doseganja in preseganja količinskega plana proizvodnje v TOZD Jeklarna smo se že kar navadili, tokrat pa je poleg TOZD Plavž najbolj »zaškrpalo« prav v Jeklarni. Kritično je predvsem v SM jeklarni, medtem ko so bili na elektropečeh kljub redukciji nekoliko uspešnejši v proizvodnji in seveda tudi v osebnem dohodku.

Skupen zaostanek v proizvodnji za planirano mesečno količino je krepkih štiri tisoč ton. Zaostanek v juliju je bil mnogo manjši, zato je osebni dohodek za avgust za tisoč din manjši kot mesec pred tem. Vzrokov za nižjo proizvodnjo in osebni dohodek je bilo več. Jeklarji jih sami najbolj poznajo. Nedvomno je pomemben delež prispevala povečana bolezenska odsotnost, skoraj za 3 tisoč ur (16 delavcev), tako, da je samo zaradi bolezenske odsotnosti dnevno manjkalo kar 81 delavcev. Ob rednih letnih in izrednih odsotnostih je tolikšno bolezensko odsotnost mogoče zadovoljivo nadoknaditi s trenutnimi organizacijskimi in kadrovskimi ukrepi. Tisti jeklarji, ki so s svojo bolezensko odsotnostjo neupravičeno izkoristili priložnost, da doma skoraj toliko zaslužijo kot na delu, se ne morejo pohvaliti z zavestjo in zavzetostjo, da bi skupni stabilizacijski napor dali čimboljše učinke.

Sicer pa so proizvodni rezultati v avgustu nekoliko boljši od julijskih. Večja je bila količina skupne proizvodnje, več je bilo opravljenih uslug, predvsem pa je bila dosežena bistveno večja finančna realizacija. Vsi ti rezultati so vplivali, da je v vseh temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih večji osebni dohodek kot v juliju. Brez povečanja osnov bi bil le v treh temeljnih organizacijah manjši. Poprnični osebni dohodek Železarne je bil v avgustu za 5,5 % višji

kot v juliju. Glede na julij so največ napredovale temeljne organizacije Profilarna, Strojne delavnice, Valjarna žice in profilov in Žičarna. Profilarna je svoj poprečni osebni dohodek izboljšala za krepkih 3.000 din, predvsem na račun doseganja operativnega programa proizvodnje, k temu pa je pripomogel še nekoliko večji obseg sobotnih dopustov in večje izplačilo invalidnin.

TOZD Valjarna žice in profilov je v avgustu dosegla za triizmensko delo izredno dobro proizvodnjo (brali smo o rekordni proizvodnji izmene), kar se odraža tudi pri izplačilu osebnega dohodka na zaposlenega. Z dobrim delom brez sobotnih in nedeljskih dodatkov so delavci prislužili za 4,6 % višji osebni dohodek od poprečja Železarne. Premija je precej višja kot v juliju. Tudi odstotek učinka se je od predhodnega meseca povečal za 13,7 %, stimulacija je višja za 6 % redne proizvodnje, 2 % osebnega dohodka pa so si prislužili s proizvodnjo za izvoz.

Omeniti moramo, da so se nadure v avgustu močno dvignile, in sicer za 9.663 ur od predhodnega meseca. Odstotek nadur v efektivnih urah se je v mesecu avgustu dvignil z 2,93 na 3,85 in že kaže na sliko iz prejšnjih let, ko se po številu nadur nismo mogli primerjati z ostalimi v sestavljeni organizaciji, ker smo preveč odstopali po obsegu plačanega dela izven rednega delovnega časa. Mar želimo ponovno pokazati, da se ne znamo dobro organizirati?

Omeniti moramo tudi velik porast ur za bolezensko odsotnost od predhodnega meseca (porasle so kar za 13 tisoč ur). To ne zmanjšuje le poprečja osebnega dohodka neposredno zaradi nižje osnovne, ampak posredno zaradi organizacijskih težav, vpliva na izpad proizvodnje, slabši skupen rezultat in nižji osebni dohodek po merilih učinkovitosti.

Oddelki za nagrajevanje

PROIZVODNJA DELOVNIH ORGANIZACIJ SOZD SLOVENSKE ŽELEZARNE V PRVEM POLLETJU

(Nadaljevanje s 1. strani)

Če pomeni oskrba z vložkom teža-
ve v železnah, je to še toliko težje
za predelovalce, kjer jim marsikje
manjka tudi naročil za posamezne
izdelke. Možnosti prodaje so močno
omejene pri izvozu in tudi za domači
trg je že čutiti, da nastopa usihanje
naročil zaradi zmanjšanih potreb ali
zaradi zmanjšane kupne moči.

Če govorimo o težavah, je med de-
lovnimi organizacijami v okviru
SOZD Slovenske železarne v pose-
bno težkem položaju Žična Celje, kjer
so izpolnili le 54 % polletnega načr-
ta. Ta podatek je zastrašujoč, čeprav
so v primerjavi s prvim polletjem
1982 izdelali celo 4 % več izdelkov.
Največji delež pri zaostanku je pripa-
sati oskrbi z vložkom in na to vezane
možnosti blagovne menjave s Sov-
jetsko zvezo. Zaostanek je količin-
sko tolikšen, da ima svoj odraz
tudi na skupen rezultat blagovne
proizvodnje SOZD Slovenske žele-
zarne.

Proizvodnja surovega železa je bi-
la v železnah za 9 % večja kot v pr-
vih šestih mesecih leta 1982, vendar
za 6 % nižja, kot je letošnji polletni
plan. V drugem četrtletju se je stan-
je poslabšalo. V železarni Štore so
imeli večjo okvaro na pečnem trans-
formatorju in zaradi tega elektro-
plavž v aprilu 477 ur ni obratoval in
je z obratovanjem ponovno pričel še
le 15. maja. Na Jesenicah so v prvem
polletju izdelali 19 % več surovega
železa kot v enakem obdobju 1982.
Da bi dosegli raven planskih količin,
jim manjka 1.610 ton. V Štorah je le-
tošnja proizvodnja zaradi omenjene
okvare in zastoj 21 % nižja od lan-
skoletne v enakem obdobju in zao-
stajajo za planirano količino pribli-
žno 5.770 ton.

V maju so v jeseniških plavžih do-
segli največjo dnevno proizvodnjo,
kar je vredno pohvale in želimo, da
bi dosegli še večkrat 523 ton. Obeti so,
da se lahko rezultati pri proizvodnji
surovega železa do konca leta še
znatno izboljšajo.

V slovenskih jeklnah še ni bila
nikoli izdelana tolikšna količina su-
rovega jekla kot v letošnjem prvem
polletju. Če bo tudi v drugem pol-
letju vsaj približno ponovljena polle-
tna količina 428.000 ton, bo letošnja
celotna proizvodnja znatno presegla
doslej še nikdar doseženih 800.000
ton.

V jeseniški jeklarni so izdelali 4 %
več jekla kot v enakem obdobju lani
in 2 % nad planirano količino, v ra-
venski jeklarni 5 % več kot leta 1982
in so bili na ravni plana, v štorski je-

klarni pa 11 % več kot lani in 2 %
več, kot je predvideval polletni plan.
Manj uspehov kot pri količini proiz-
vodnje so imeli pri izpolnjevanju
kvalitetnega programa. Slaba kvali-
teta jeklenih odpadkov, posebno za-
radi raznih neželenih kovinskih pri-
mesi, pogosto menja načrtovani pro-
gram. Posebno problematična in ne-
gotova je oskrba z uvoznimi ferole-
gurami, pa tudi z domačimi. Nekate-
rih ferolegur ni bilo po nekaj tednov
in celo nekaj mesecev. Tako na Jese-
nicah nekaj časa niso izdelovali ner-
javnih kvalitet, ker niso imeli ferro-
kroma.

Kosovno prostoren vložek za peči,
slaba kvaliteta v ognju obstojnih
materialov, nepredvidene strojne
okvare, remont kisikarne na Jese-
nicah in pomanjkanje delavcev v vseh
jeklnah, vse to so še dejavniki, ki
so vplivali na količino in pogosto tu-
di na kvaliteto proizvodnje. Torej je
še precej možnosti za še boljše proiz-
vodnjo od dosežene.

Določen, zaenkrat negativen vpliv
na proizvodnjo ima tudi uvajanje no-
vih naprav in tehnologije v jeklar-
nah slovenskih železarn, in sicer dr-
sna zapirala, vodohlapne stene pri
električnih obločnih pečeh in uvaja-
nje ponvične tehnologije za dogo-
tavljanje jekla. Vse to občasno dela
še nekaj težav, dokler si ne bodo pri-
dobili zadosti izkušenj, do bodo nove
pridobitve pozitivno vplivale na re-
zultate.

Ko sem pisal o poslovanju in pro-
izvodnih rezultatih delovnih organi-
zacij SOZD Slovenske železarne v
prvih treh mesecih letošnjega leta,
ni bilo kaj prida povedati o blagovni
proizvodnji. V drugem četrtletju so
se rezultati še poslabšali. V železar-
nah je izvršitev polletnega plana bla-
govne proizvodnje 93 % in je leto-
šnja količina za 12 % manjša, kot je
bila dosežena v prvem polletju 1982.
V železarni Jesenice zaostajajo za
planom za 10 % in za približno toliko
je manjša tudi letošnja proizvodnja
od prvega polletja lani. V Ravnah so
proizvedli 6 % manj kot leta 1982,
vendar zaostajajo za planom le za 2
%. V železarni Štore je letošnja
šestmesečna blagovna proizvodnja
20 % nižja, kot je bila v enakem ob-
dobju lani, zaostanek za planirano
količino je 6 %.

Če ne bi bilo tako slabe realizacije
v Žični Celje bi se predelovalci ži-
ce bolje odrezali kot železarne. V
Plamenu Kropa, kjer so izvršili 98 %
polletnega plana, je izdelana količi-
na sicer za 9 % nižja od lanske, ven-
dar blizu planirane. Ugodne proiz-

vodne rezultate imajo v Tovilu Lju-
bljana, saj so za 5 % presegli načrto-
vano količino in izdelali 6 % izdel-
kov več kot v enakem obdobju leta
1982. V Verigi Lesce so na enaki ra-
vni proizvodnje kot lani in tudi na
planirani količini izdelkov. Mogoče
najmanj v Tovilu, drugod pa v proiz-
vodnih problematikah vsi navajajo
večje in manjše težave pri oskrbi z
vložkom. Vse pogostejše manjka na-
ročil za nekatere proizvode.

Okvare strojev v so še najmanjše
zlo. Odsotnost z dela ali pomanjka-
nje delavcev je posebno v letnih me-
sasih vse pogostejše vzrok za zao-
stajanje v proizvodnji.

Zrcalna slika rezultatov blagovne
proizvodnje je vrednost prodanih
proizvodov, odnosno kot to statisti-
čno imenujemo — eksterna realiza-
cija. Železarna Jesenice je dosegla
89 % planirane vrednosti, železarna
Ravne 101 %, železarna Štore 79 %
in skupno železarn 90 %. Predelo-
valci žice so bili nekaj uspešnejši. V
Plamenu so dosegli 122 % realizaci-
jo, torej ob manjši proizvodnji od na-
črtovane — višja vrednost, pri Tovi-
lu je obratno — vrednost prodaje je
nižja od proizvodnega rezultata in je
98 %. Tudi v Verigi je eksterna reali-
zacija malo nižja od proizvodnje in
je tudi 98 %. Pri Žični je očitno, da
se nižja proizvodnja nanaša na iz-
delke, ki bi prinesli specifično nižjo
vrednost, saj je ob 54 % količinski
realizaciji vrednost prodaje 72 %.
Skupno so predelovalci žice uresniči-
li plan vrednosti prodaje 95 %.

Plan izvoza ni bil dosežen in je
predmet posebne obravnave, menda
so ga dosegli le v Verigi.

Za slabe rezultate pri blagovni
proizvodnji sem že omenil pomanj-
kanje vložka, ker ni bilo mogoče za-
gotoviti iz uvoza polizdelke za plani-
rano izbrabo proizvodnih agregatov.

Večji zastoji, ki so vplivali na pro-
izvodnjo, so bili v valjarni žice in va-
ljarni štekel na Jesenicah. Zadnja
zaradi okvare pogonskega motorja ni
obratovala od 19. maja do 21. aprila.
Da bi bil izpad proizvodnje čim manj
boleč, so zaradi tega pričeli z načrto-
vanim remontom v valjarni žice na-
mesto 1. šele 24. maja. Tako odlaša-
nje pa se običajno slabo obnese.
V železarni Štore so imeli tolikšno
pomanjkanje vložka, da so se odloči-
li za letno popravilo v valjarni II v
času od 21. maja do 1. junija.

Pravzaprav so imeli povsod več za-
stojev zaradi okvar na strojih in na-
pravah, kot bi jih smeli imeti. Poseb-
no boče v oči pogosto navajanje, da
je pomanjkanje delavcev vzrok za
premajhno proizvodnjo. Pri takem
stanju v obratih, ki bi morali dajati
planirano proizvodnjo, bodo morali v
delovnih organizacijah, ko se bodo
odločali za nove investicije, bolj pa-
ziti na potrebe novega zaposlovanja,
če se za obstoječo proizvodnjo ne
morejo zagotoviti zadosti delavcev.
Vse kaže, da bomo morali posvečati
več pozornosti mehanizaciji in avto-
matizaciji proizvodnje, ki bi gotovo
blažili problematiko pomanjkanja
delavcev.

Drugače je s težavami, ki se kaže-
jo pri naročilih. Na ena strani je teh
preveč in ni mogoče kriti povpraša-
vanje, pri nekaterih proizvodih pa
naročil manjka. Res je, da je težko
po svetu prodajati izdelke črne me-
talurgije. Vendar za te ne manjka
naročil doma — nasprotno. Ravno v
predelavi, ali če hočete, pri izdelkih
finalizacije najvišje stopnje predela-
ve in vrednosti, ponekod manjka na-
ročil. Vse kaže, da bodo morali v pro-
dajnih službah počasi najti tudi pot
do kupcev, če bodo hoteli oskrbeti
prodajo in ne bo dovolj, kot smo va-
jeni, le čakati na naročila. Danes tu-
di ni dovolj, da najdeš kupca, ki ne-
kak potrebuje. Treba je vedeti, če je
ta kupec sposoben, da kupljeno robo
tudi plača.

Finančni odbor SOZD Slovenske
železarne je na svojem sestanku 21.
junija, ko je obravnaval splošne fi-
nančne razmere, ob polletju ugotov-
vil, da se te ob hitrem slabšanju go-
sposdarske likvidnosti vse bolj zao-
strujejo. Čedalje več je kupcev, ki tu-
di z menicami ne morejo plačevati
svojih nakupov. To je tudi eden od
vzrokov za slabšo eksterno realizaci-
jo, kot bi jo lahko pričakovali iz pro-
izvodnje.

Ker sta pretekla že dva meseca
druga polletja in se med tem ni
nič bistvenega spremenilo, lahko
upamo, da bo druga polovica leta
vsaj enaka prvi, če ne še boljša. Da
tudi boljša bi lahko bila, čeprav se
zunanji dejavniki ne bi prav nič po-
pravili. Samo vrsto sklepov, ki so bili
sprejeti v zvezi s stabilizacijskimi
ukrepi, bi bilo treba uresničiti in bo-
mo ob koncu leta lahko z rezultati
proizvodnje in s tem tudi poslovanja
bolj zadovoljni kot ob prvem polle-
tju.

Milan Marolt

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

RAZPORED DEŽURNIH ŽELEZARNE OD 19. DO 25. SEPTEMBRA

19. septembra, Janez POLJŠAK, vodja splošnega sektorja, Jesenice, Hrušica 12.
20. septembra, Ernest PUŠNIK, vodja komerciale, Jesenice Titova 2/a, tel. št. 81-490.
21. septembra, Franc RAVNIHAR, vodja TOZD Žična valjarna, Blejska Dobrava, Lipce 7/a.
22. septembra, Vinko RÖTAR, vodja TOZD Remontne delavnice, Jeseni-
ce, Cesta talcev 8/a.
23. septembra, Miha STOJAN, vodja TOZD Elektrode, Bohinjska Bela št. 49/a.
24. septembra, Jože ŠLIBAR, vodja TOZD Transport, Jesenice, Cesta 1. maja 58.
25. septembra, Martin ŠKETA, vodja SEO, Bled, Alpska 1, tel. št. 77-130.
Dežurstvo je vsak delovni dan od 15. ure do 7. ure zjutraj naslednjega dne, in sicer tako, da je dežurni v tem času dosegljiv doma. Ob sobotah, ne-
deljah ter praznikih traja dežurstvo od 7. ure do 7. ure naslednjega dne.
V času dežurstva mora dežurni opraviti en obhod po železarni, svoje vti-
se vpisati v dežurno knjigo ter o tem poročati ob predaji dežurstva podpred-
sedniku poslovnega odbora.

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK — 19. 9.	FRANC CERKOVNIK	VLADO REPE
TOREK — 20. 9.	BERTI KRAPEŽ	FRANC BERNIK
SREDA — 21. 9.	VANDA ENIKO	IVAN MEŽIK
ČETRTEK — 22. 9.	DUŠAN POLAJNAR	JANEZ VEHAR
PETEK — 23. 9.	MIHA ŠLIBAR	IVAN SLAMNIK
SOBOTA — 24. 9.	ANTON KAVČIČ	MITJA KERSNIK
NEDELJA — 25. 9.	MITJA BENEDIČIČ	FRANC NEČIMER

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

Od 19. do 24. septembra bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: II. obratna ambulanta — dr. Janez Zalelet in IV. obratna
ambulanta — dr. Marija Može Kovačič oziroma dr. Branimir Čeh.
POPOLDNE: III. obratna ambulanta — dr. Želimir Cesarec.
V soboto, 24. septembra, samo dopoldne: III. obratna ambulanta —
dr. Želimir Cesarec.
ZOBNE AMBULANTE:
DOPOLDNE: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar in III. zob-
na ambulanta — dr. Bela Gazafi.
POPOLDNE: II. zobna ambulanta — dr. Alojz Smolej.
ZA BORCE: vsak dan od 15.30 do 16.30.
V soboto, 24. septembra, samo dopoldne: II. zobna ambulanta —
dr. Alojz Smolej.

VABILO NA PREDAVANJE

Zveza inženirjev in tehnikov občine Jesenice vabi na predavanje

ČISTILNA NAPRAVA MESTA JESENICE

Predavatelj: Igor KOS, dipl. ing. gradbeništva.
Predavanje bo v sredo, 21. septembra, ob 18. uri v prostorih resta-
vracije Kazina na Jesenicah.

KADROVSKO GIBANJE V AVGUSTU

STAROSTNO SO BILI UPKOJENI: ENGELBERT BRUN, 1923, Jeklo-
vlek — 39 let v ŽJ; ZDENKA HRIBAR, 1931, Strojne delavnice — 32 let v ŽJ;
ANTON KELBL, 1929, Valjarna žice — 30 let v ŽJ; MARIJA KRIVEC, 1931,
Vzdrževanje — 35 let v ŽJ; IVANKA KOROŠEC, 1928, Elektrode — 29 let v
ŽJ; IVAN KOSELIJ, 1928, Valjarna žice — 35 let v ŽJ; IVAN POR, 1930,
Transport — 35 let v ŽJ; FRANC PREVC, 1923, Transport — 38 let v ŽJ;
MIRKO RAJTERIČ, 1919, Jeklarna — 36 let v ŽJ; HASNIJA RAKOVIČ,
1927, Remontne delavnice — 20 let v ŽJ; SIMONA TARMAN, 1932, Komerci-
alni sektor — 35 let v ŽJ; IVAN TRIPLAT, 1930, Valjarna bluming štekel —
33 let v ŽJ in ZDRAVKO ZGAGA, 1925, Žičarna — 19 let v ŽJ.

Upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali težko zaslužen po-
koj!

UMRLI: JANEZ BOBNAR, 1937, Valjarna bluming štekel — 22 let v ŽJ;
IVAN BOHNEC, 1928, Energetika — 27 let v ŽJ; MILOŠ CVETKOVIČ, 1929,
Jeklarna — 32 let v ŽJ; FRANTI LAPAJNE, 1963, Vzdrževanje — dva mese-
ca v ŽJ; IVAN SVETINA, 1938, Strojne delavnice — 25 let v ŽJ; HASAN ZA-
HIČ, 1955, Jeklarna — 7 let v ŽJ in CIRIL ŽELEZNIK, 1934, Valjarna blu-
ming štekel — 23 let v ŽJ.
Svojcem naše iskreno sožalje!

	SKLADNOSTI DEL. RAZMERE				PREKINILI DEL. RAZMERE				POVRATNA V PRVEM POLLETJU 1983	IZJEMNO V PRVEM POLLETJU 1983
	1. JLA	2. JLA	3. JLA	4. JLA	1. JLA	2. JLA	3. JLA	4. JLA		
FLAVČ	1	1	1	1	1	1	1	1	228	221
JEKLAENA	1	3	4	8	1	3	1	2	705	699
IVARNJA	1	1	1	1	1	1	1	1	86	83
VALJ. 9L. ST.	1	3	3	6	1	4	1	2	390	364
VALJ. ŽICE	1	1	1	1	1	1	1	1	172	159
VALJ. DEB. PL.	1	1	1	1	1	1	1	1	173	167
HL. VALJ. BELA	1	1	1	1	1	1	1	1	280	266
HL. VALJ. JES.	1	1	1	1	1	1	1	1	225	214
ŽIČARNA	1	1	1	1	1	1	1	1	265	248
PROFILARNA	1	1	1	1	1	1	1	1	71	67
VRAT. FODB.	1	1	1	1	1	1	1	1	48	53
JEKLOVLEK	1	1	1	1	1	1	1	1	155	146
ELEKTRODE	1	1	1	1	1	1	1	1	255	249
ŽEBELARNA	1	1	1	1	1	1	1	1	88	86
STROJ. DEL.	1	1	1	1	1	1	1	1	340	316
REKONTNE D.	1	6	3	10	1	1	1	1	505	497
VZDRŽEVANJE	1	5	2	8	1	1	1	1	554	551
ENERGETIKA	1	5	1	5	1	1	1	1	247	248
TRANSPORT	1	2	4	6	1	2	2	1	375	367
DS ZO-PI	1	1	2	2	1	1	1	1	277	283
DS K S I	1	1	4	5	1	1	1	1	350	386
DS E T N	1	1	1	1	1	1	1	1	480	479
DRUŽ. FEMR.	1	1	1	1	1	1	1	1	170	169
SKUPAJ	5	32	28	65	2	20	17	13	6439	6308

OBVESTILO INVALIDOM ŽELEZARNE

Izvršni odbor aktiva invalidov Železarne obvešča svoje člane, da
organizira piknik v naravi v petek, 23. septembra, ob 15.30 pri domu
DPM na Poljanah. Prijave sprejemajo do 20. septembra:

- Stane Sušanč za Jesenice tel. 2209
- Darko Mlinarič za Jesenice tel. 2915
- Marica Noč za Javornik tel. 2504
- Izidor Zupan za Belo tel. 2173
- Marinka Preželj za HVŽ tel. 2035

Ob prijavi vplačajo člani 100, svojci pa 200 din.

Vabi IO aktiva

IZID GLASOVANJA NA REFERENDUMU V TOZD ŽIČARNA, PROFILARNA IN VRATNI PODBOJI

Delavski sveti temeljnih organizacij, ki na referendumu meseca
aprila niso sprejele predloga dopolnitve samoupravnega sporazuma o
skupnih merilih in osnovah za delitev osebnih dohodkov in dela skla-
da skupne porabe v delovni organizaciji Železarna Jesenice, v zvezi z
dodatki delavcem — borcem NOB, so sklenili, da referendum ponovi-
jo. Referendum naj bi bil 14. septembra.

Zaradi prerasporeditve dela zaradi omejitve porabe električne
energije so temeljne organizacije Žičarna, Profilarna in Vratni podbo-
ji izvedle referendum že v ponedeljek, 12. septembra.

REZULTATI GLASOVANJA PA SO NASLEDNJI:

TOZD	Vpisanih v imenik	Glasovalo št.	Glasovalo %	ZA	PROTI
Žičarna	246	184	74	92	82
Profilarna	67	61	91	19	39
Vratni podboji	55	48	88	32	12

V temeljni organizaciji Žičarna so potekale tudi nadomestne vo-
litve za delegata v delavskem svetu TOZD in člana delegacije za zbor
zdrženega dela Skupščine občine Jesenice. Oba predlagana kandida-
ta sta bila izvoljena z večino glasov.

Navedeni rezultati so, to lahko upravičeno trdimo, dokaj slabi,
predvsem v TOZD Profilarna, kjer se je s predlaganimi dopolnitvami
strinjalo le 28,3 % delavcev.

Ostale tri temeljne organizacije (Hladna valjarna Bela, Vzdrževa-
nje in Energetika) so referendum izvedle v sredo, 14. septembra, o re-
zultatih pa bomo poročali v prihodnji številki Železarja.

VOLILNA KOMISIJA ŽELEZARNE

SAMOUUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

3. SEJA ODBORA ZA SPLOŠNE ZADEVE PRI DS ŽELEZARNE

V torek, 6. septembra, so se na 3. redni seji sestali člani odbora za splošne zadeve pri delavskem svetu Železarne. Zaradi odsotnosti vodja splošnega sektorja so sklenili, da bodo poročilo o izvrševanju sklepov prejšnje seje obravnavali na prihodnji seji.

Odobrili so dve službeni potovanja v tujino, in sicer:

— Jožetu ARHU — TOZD Jeklar na in Stanku ČOPU delovna skupnost E-TKR-N v Zahodno Nemčijo v Aachen na prvi evropski kongres o elektro jeklu. Na posvetovanju bodo spregovorili o vprašanjih, ki so pomembna za Železarno Jesenice zaradi načrtovane gradnje Jeklarne 2.

— Aleksandru JEZERSKU — TOZD Hladna valjarna Bela v Avstriji na Dunaj k firmi Stollack. Mitol Sežana (zainteresirana delovna organizacija za proizvodnjo laka za dinam, ki ga Železarna uvaža iz Avstrije) želi v omenjeni firmi videti postopek izdelave laka za dinam, ogled pa ji bo kot konkurenčni firmi omogočen samo s predstavnikom naše Železarne.

Odbor je tokrat obravnaval štiri poročila in ocene že opravljenih službenih potovanj v tujino:

— Jožeta TRIPLATA, Franca ŠIMNICA, Pavla KOTNIKA, Milana REVNA, Taiba GRBIČA in Đemala PIVAČA s šolanja v Thyssen Edelstahl Werke — Krefeld. Zadnja skupina delavcev v okviru izobraževalnega programa pri osvajanju proizvodnje v VOD v elektro jeklarni je bila sestavljena iz tehnologov, tako, da je bilo delo usmerjeno predvsem v osvajanje znanja pri vodenju izdelave šarž. Iz poročila je razvidno, da so sodelovali pri izdelavi visokolegiranih jekel, kar je bila osnovna naloga in bo tudi znaten delež proizvodnje VOD naprave v naši Železarni. Tehnologija izdelave se bistveno razlikuje od klasične tehnologije izdelave jekla v elektro pečeh, zato bo nadaljnje delo pri osvajanju — v sodelovanju z RO in Metalurškim inštitutom — kot tudi v obliki prakse potrebno tudi v bodoče. Potovanje je odbor ocenil kot uspešno.

— Miha STOJANA s potovanja v Troheim na Norveškem. V razvojnem konceptu Železarne Jesenice je proizvodnja dodatnih materialov eno pomembnejših področij, razvoj tehnologije varjenja in s tem v zvezi dodatnih materialov pa je vedno hiter in zahteva od proizvajalcev teh materialov stalen napor. Zastojanje v razvoju teh materialov ima ob ostri konkurenci vedno hude posledice. Zato je nujno potrebno, da stalno sledimo razvojnemu smerem v proizvodnji dodatnih materialov in je s tega stališča udeležba na zasedanju Mednarodnega inštituta za varjenje zelo pomembna. Imenovani je kot priznan strokovnjak sodeloval v dveh komisijah in ustvaril pomembne stike s proizvajalci dodatnih materialov in surovin. Za prenos informacij je potrebno, da pripravi posebno informacijo v okviru Društva inženirjev in tehnikov ter v skladu z določili Društva za varjenje izdela zahtevana poročila. Potovanje je odbor ocenil kot uspešno.

— Valentina ERJAVŠKA s potovanja v Katowice na Poljskem. V okviru sodelovanja črne metalurgije Jugoslavije in Poljske se je imenovali kot zastopnik SOZD Slovenske železarne udeležil sestanka delegacije, kjer so bili analizirani medsebojni komercialni odnosi in letu 1982 in 1983. Glede na interes SOZD Slovenske železarne in Železarne Jesenice v tem okviru je pomembno, da z aktivnim delom v delegaciji kot tudi z bilateralnimi stiki uspešamo v kompenzacijskih poslih. Glede na zaključke in predloge je odbor menil, da je bilo potovanje uspešno.

— Pavla GASARJA in Danila SVETLINA s potovanja k firmi Ste-

riabel v Belgiji. Obisk je bil pomemben in koristen predvsem v delu, ki naj pomaga razrešiti posamezne nejasnosti in probleme ter tako omogoči delo na projektu. Odbor je oceno službenega potovanja, ki jo je pripravil poslovodni odbor, sprejel, hkrati pa sprejel sklep, da bo more-

5. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO PRI DS ŽELEZARNE

V torek, 6. septembra so se člani odbora za gospodarstvo sestali na 5. redni seji in obravnavali naslednje točke dnevnega reda: pregled izvrševanja sklepov 3. in 4. seje odbora, ocena skupne in blagovne proizvodnje ter realizacija za mesec avgust, predlog programa proizvodnje za mesec september, analiza finančnega rezultata za julij in kumulativno za sedem mesecev, pripisi in odpisi razlik pri poslovanju s tujino in razno.

Odbor je obravnaval poročilo o izvrševanju sklepov tretje in četrte seje in ugotovil, da so sklepi izvršeni oziroma se redno izvajajo. Odbor je tudi sklenil, da bo problematiko specifičnih porab v temeljnih organizacijah obravnaval kvartalno, kot vir podatkov pa bodo služile mesečne informacije o gibanju stroškov.

Vodja sektorja za tehnično kontrolo in in raziskave je odbor, skladno s sklepom 6.6. tretje seje, posredoval analizo inozemskih reklamacij. Odbor je sklenil, da mora posebna komisija pred odpremo izdelkov za izvoz to blago komisijsko pregledati in ugotoviti, ali ustreza zahtevam iz naročila. Odločitev o odpremi mora sprejeti v roku dveh dni. Sektor tehnične kontrole in raziskav pa naj poročila o inozemskih reklamacijah vključi tudi v poslovna poročila v enaki obliki, kot je bila posredovana na seji.

Odbor je tudi ugotovil, da je ostal neizvršen sklep druge seje, s katerim so zadošili kadrovskega sektorja, naj v sodelovanju s FRS pripravi predlog za spremembo osnov za nadomestila bolezenske odsotnosti do 30 dni, glede na uvedbo premijskih sistemov. Glede na to, da omenjeni strokovni službi nista pripravili ustreznega predloga, je odbor sklenil, naj poslovodni odbor ustrezno ukrepa proti njima zaradi neizvrševanja danih nalog.

bitne pripombe na to poročilo obravnaval na prihodnji seji odbora.

Pod točko razno je odbor potrdil predlog o povišanju dnevnice, nočnin in kilometrin. Od 6. septembra dalje naj bi veljala:

cela dnevница	750,00 din
polovična dnevница	400,00 din
znižana dnevница	280,00 din
nočnina	570,00 din
nočnina brez računa	230,00 din
kilometrina	9,00 din

Ob zaključku seje je odbor obravnaval še tri vloge, in sicer: vlogo Akademске folklorne skupine Franca Marolt iz Ljubljane, vlogo Komercialnega sektorja in Lovskega društva Bled. Pregled službenih potovanj v prvem polletju tega leta bo odbor obravnaval na prihodnji seji.

DL

V nadaljevanju je odbor obravnaval oceno izvrševanja skupne in blagovne proizvodnje ter realizacijo za mesec avgust. Seznanjeni so bili s težavami pri proizvodnji določenih izdelkov in oceno izvrševanja izvoza v mesecu avgustu.

Sprejeli so tudi program proizvodnje in izvoza za mesec september. Odbor je priporočil vsem odborom za gospodarstvo v temeljnih organizacijah, da na svojih sejah obravnavajo ukrepe, sprejete v zvezi z redukcijo električne energije. V zvezi z izvozno dejavnostjo pa je odbor podprl vse sklepe, ki jih je v zvezi s tem sprejel delavski svet Železarne.

V zvezi z analizo finančnega rezultata za julij in kumulativno za sedem mesecev je odbor sprejel ugotovitvene sklepe o doseženi eksterni realizaciji, vrednostni realizaciji, prodajni ceni in skupni blagovni proizvodnji s storitvami prevallanja.

V nadaljevanju seje so sprejeli sklepe v zvezi s pripisi in odpisi razlik pri poslovanju s tujino, pod točko razno pa sklep o ureditvi prodaje odpadnih cevi delavcem z gradbenimi dovoljenji oziroma dovoljenji za adaptacijo in koriščenju združenih sredstev AZ delovne skupnosti za komercialne in finančne zadeve za nakup mikro čitalca.

Z. V.

TOZD Jeklovlek

5. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Predsednik odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu TOZD Jeklovlek Stane Horvat je 31. avgusta sklical peto redno sejo, na kateri so najprej pregledali sklepe četrte seje in ugotovili, da so uresničeni, razen enega sklepa, ki se še rešuje.

Obravnavali in potrdili so plan proizvodnje za mesec september, ki je skupaj 2.050 ton; od tega je vlečnega jekla 1.700 ton, brušenega 170 in valjano poboljšane 180 ton. Planirani izvoz je 330 ton.

Odbor je podprl prizadevanja za presežanje plana proizvodnje za 100 ton, ker so zagotovljeni zadostna količina vložka in ugodna naročila. V primeru, da obveznosti ne bo mogoče izpolniti zaradi povečanja zastojev, bodo poizkušali to proizvodnjo in odpremo doseči z nadurnim delom.

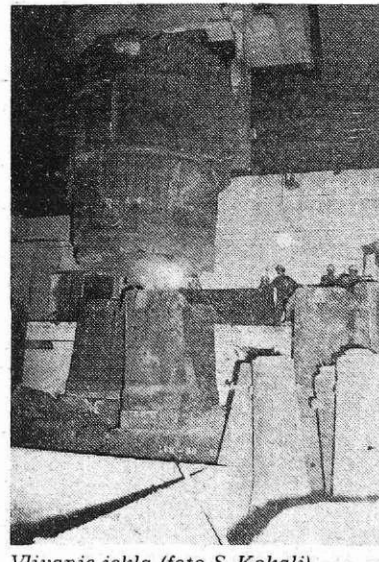
Pri pregledu števila opravljenih nadur in ur za manjkajoče v mesecu juliju so ugotovili, da je bilo nižje od planiranega, kljub temu da je bila v

ke na počitniškem delu, ki je prosila za sklenitev delovnega razmerja za za sklenitev delovnega razmerja za nedoločen čas.

Odbor je v zvezi s prerazporeditvijo sodelavke v proizvodnjo sprejel sklep, da mora predložiti solsko pričevalo, opraviti pa mora tudi psihološko testiranje, če ustreza za delo v proizvodnji.

Člani odbora so bili seznanjeni, da so se za žerjavovodski tečaj prijavili trije sodelavci.

Pri obravnavi odsotnosti v mesecu juniju in juliju so ugotovili, da se je skupna odsotnost v obeh mesecih gibala nad povprečjem Železarne. E. T.

Vlivanje jekla (foto S. Kokalj)

ZAKLJUČENA KRVODAJALSKA AKCIJA

Od 2. do 9. septembra je bila v jeseniški občini krvodajalska akcija, katere se je udeležilo 1556 krvodajalcev. Od tega jih je bilo 861 ali 55,3 % iz Železarne in 695 ali 44,7 % iz ostalih organizacij združenega dela ter krajevnih skupnosti v občini.

Od skupnega števila krvodajalcev je bilo letos iz zdravstvenih razlogov odklonjenih 66 krvodajalcev, to je 4,2 % prijavljenih ali 23 več kot lani.

V primerjavi z lanskeletno akcijo je bilo letos vpisanih 50 krvodajalcev manj. Tudi udeležba železarjev je bila letos za 15 krvodajalcev manjša kot lansko leto.

Kakšna je bila udeležba delavcev Železarne na letošnji krvodajalski akciji po TOZD in delovnih skupnostih glede na število zaposlenih in skupno število krvodajalcev, v primerjavi z lanskim letom, vidimo iz razpredelnice:

TOZD-DS	1983				1982			
	štev. zaposl.	štev. krvodajalcev	% krvod. št. zaposl.	% krvod. skup. št.	število krvodajalcev	% krvod. št. zaposl.	% krvod. skup. št.	% krvod. skup. št.
Plavž	220	26	11,8	3,0	22	9,7		
Jeklarina	702	58	8,2	6,7	43	6,1		
Livarna	82	24	29,2	2,8	16	18,4		
Valjarna bl. št.	365	32	8,7	3,7	33	8,8		
Valjarna žice	166	19	11,4	2,2	20	11,7		
Valj. deb. ploč.	166	21	12,6	2,4	25	15,6		
HVB	267	48	17,9	5,6	59	22,1		
HVJ	216	32	14,8	3,7	35	15,7		
Žičarna	249	27	10,8	3,2	39	15,0		
Profilarna	67	19	28,3	2,2	14	19,4		
Vrat. podboji	53	8	15,1	0,9	10	15,6		
Jeklovlek	148	14	9,4	1,6	14	9,5		
Elektrode	248	29	11,6	3,4	28	11,4		
Želblarna	86	16	18,6	1,9	20	23,8		
Stroj. del.	319	55	17,2	6,4	69	21,2		
Remontne del.	481	93	19,3	10,8	98	19,2		
Vzdrževanje	545	89	16,3	10,3	99	18,6		
Energetika	244	28	11,4	3,3	21	8,7		
Transport	370	29	7,8	3,4	29	7,9		
Družb. prehr.	169	12	7,1	1,4	12	7,1		
DS KO-FI	283	40	14,1	4,6	34	12,1		
DS KSI	380	43	11,3	5,0	39	10,6		
DS E-TKR-N	478	99	20,7	11,5	97	20,4		
SKUPAJ:	6.304	861	13,6	100,0	876	13,8		

Kot vidimo iz podatkov, so se glede na število zaposlenih najštevilneje odzvali delavci TOZD Livarna z 29,2 %, sledijo jim delavci TOZD Profilarna 28,3 %, delovne skupnosti E-TKR-N z 20,7 %.

Glede na skupno število krvodajalcev pa so največ prispevali delavci delovne skupnosti E-TKR-N 11,5 %, TOZD Remontne delavnice 10,8 % in delavci TOZD Vzdrževanja 10,3 %.

Ob zaključku krvodajalske akcije lahko ugotovimo, da je bila tudi letošnja akcija uspešna, kljub nekoliko manjšemu številu krvodajalcev.

Organizator krvodajalske akcije — občinski odbor Rdečega križa Jesenice — se vsem krvodajalcem zahvaljuje za darovano kri z željo, da bi bila udeležba na krvodajalskih akcijah še naprej tako dobra.

TOZD Žičarna

4. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Predsednik odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu TOZD Žičarna Tomaž Štefelin je 31. avgusta sklical in vodil četrto redno sejo. Člani odbora so bili seznanjeni z izvajanjem sklepov zadnje seje in pri tem ugotovili, da so sklepi izvedeni.

Odbor je potrdil operativni plan za mesec september, ki je enak družbenemu planu in predvideva 4.800 ton vlečene žice, od tega za prodajo 3.395 ton in domačo predelavo 1.405 ton. Za izvoz je predvideno 1.175 ton žice. Odbor je pozval vse proizvodne delavce temeljne organizacije, da se do konca leta v čim večjem številu udeležijo dodatnega dela ob prostih sobotah. Ta ukrep je potreben zaradi nižjega stališča žičarjev in ker je operativni plan od septembra do konca leta enak družbenemu planu, kar je tudi jamstvo, da gospodarsko leto zaključijo uspešno.

Člani odbora so bili seznanjeni s proizvodnimi rezultati, doseženimi v mesecu juliju. Zvaljane je bilo 3.305 ton vlečene žice (za prodajo 2.101 ton in domačo predelavo 1.204 tone). Iz-

plen je bil 96,42 %, storilnost 171,20 kg/uro. Poprečni osebni dohodek je bil 16.591 din na delavca, dosežena prodajna cena pa 88.249 din/tono. Proizvodni stroški v mesecu juliju so bili nižji od planiranih za 724.193 din.

Odbor je potrdil predlog komisije za novatorstvo tehnično izboljšavo štev. 2549 »predelava navijalnih bobnov na progi C« in avtorjema odobril drugo posebno nadomestilo.

Na seji so obravnavali prošnjo Kmetijske zadruge Bled, ki prosi za dobiček za srečelov na ovčarskem balu in za to odobril 50 kg pocinkane žice.

Ob zaključku seje so zavrnilo prošnjo sodelavca za brezplačen nakup 1,5 tone železa v palicah.

SS

5. SEJA DELAVSKEGA SVETA

V sredo, 31. avgusta, je bila v sejni sobi HVŽ peta redna seja delavskega sveta TOZD Žičarna, ki jo je sklical in vodil namestnik predsednika Tomaž Štefelin. Delegati so bili seznanjeni z izvajanjem sklepov zadnje seje in pri tem ugotovili, da so sklepi izvedeni.

V nadaljevanju seje so ponovno sklepali o reorganizaciji oddelka za operativno planiranje proizvodnje. Z isto pripombo so ponovno potrdili sklep predhodne seje, in sicer s 15 glasovi (vsi navzoči) od 21 delegatov delavskega sveta. S to reorganizacijsko spremembo se ukinjajo delovne naloge in opravila šifra 2208, U-4, vodja OPP, 16. kat., 1. oseba.

Sprejeli so tudi sklep, da se v zvezi s pričetkom delovnega časa po 25. septembru sprejme prva različica predloga o delovnem času. Delavski svet je na podlagi javne razprave v SDS ugotovil, da so bili prisotni delavci enoglasno za pričetek dela ob 6., 14. in 22. uri v zimskem in letnem času.

Delegati so sprejeli tudi ugotovitveni sklep, po predhodni razpravi na zborih delavcev po SDS, da TOZD soglaša z ustanovitvijo interesne skupnosti za razvoj smučarskega centra Kobla in s tem pristopajo k samoupravnemu sporazumu. Sprejeli so tudi ugotovitveni sklep, da so bile spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o temeljnih planih občinske zdravstvene skupnosti obravnavane v vseh SDS. Delavski svet je sporazum sprejel z naslednjo splošno pripombo, da bi moralo

zdravstvo samo, v smislu varčevanja, izkoristiti vse obstoječe možnosti, boljše organiziranost za zmanjšanje stroškov, kajti prenos obveznosti v breme združenega dela ali zmanjšanje storitev ni mogoče šteti kot varčevalne ukrepe.

Delegati so sprejeli sklep, da se potrdi predlog internih cenikov proizvodnih storitev na podlagi predhodne javne razprave na zboru delavcev, organiziranih po SDS. Obveščeni so bili, da na hišni red v samskih domovih ni bilo nobenih pripomb. V zvezi z volitvami, ki bodo 14. septembra, je delavski svet sprejel sklep, da se poleg delegatov v delavski svet volijo še delegati za zbor združenega dela Skupščine občine Jesenice.

Na predlog odbora za gospodarstvo so sprejeli sklep, da se štirim delavcem podeli nagrada za prizadevano delo pri uvajanju novih proizvodov in prenašanju znanja na žičarje.

Sejo so zaključili z odgovorom kadrovskega sektorja in oddelka za nagrajevanje na delegatsko vprašanje. Pripombe na odgovor so bile posredovane tudi delavskemu svetu Železarne.

SS

RAZGOVOR O AKTUALNIH IDEJNOPOLITIČNIH VPRAŠANJH POLOŽAJA MLADIH V TOZD STROJNE DELAVNICE

V teh dneh potekajo v posameznih osnovnih organizacijah ZSMS razgovori o aktualnih idejnopolitičnih vprašanjih položaja in družbenopolitičnega organiziranja mladih. Osnovno gradivo za te razprave je bilo objavljeno v Komunistu 12. avgusta, svet za družbenopolitični sistem pri OK ZSMS pa je pripravil tudi izveščke iz tega obsežnega gradiva in jih prilagodil razmeram v naši občini. Cilj teh razgovorov je čimbolj spoznati dejansko stanje v osnovnih organizacijah ZSMS. Obiskali naj bi štiri osnovne organizacije (dve dobri — dve slabi), in sicer: Gradis, Gorenjka — TOZD Hoteli Kranjska gora, TOZD Strojne delavnice v železarni in osnovno organizacijo ZSMS v krajevni skupnosti Cirila Tavčarja na Planžu.

V sredo, 7. septembra, je bil razgovor z mladimi v TOZD Strojne delavnice, v eni najbolj delovnih osnovnih organizacij v naši občini. Razgovora so se udeležili tudi sekretar osnovne organizacije ZK, predsednik sindikalne organizacije TOZD Strojne delavnice ter člani predsedstva KS ZSMS Železarnice. Najprej je predsednik osnovne organizacije ZSMS predstavil dosedanje delovanje mladih v tej temeljni organizaciji. Zanimivi so podatki o vključenosti mladih v samoupravno in družbenopolitično delo v temeljni in delovni organizaciji. Od 84 mladincev v tej TOZD jih je šest članov ZK, štirje so člani delavskega sveta temeljne organizacije (predsednik je mladinec), dva sta člana odbora samoupravne delavske kontrole (tudi tu je predsednik mladinec), dva sta člana odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozastito, eden je član delavskega sveta Železarnice, 15 mladincev pa je vključenih v ostale samoupravne in družbenopolitične organe na ravni delovne organizacije in občine. Vsekakor so to podatki, ki govorijo o določenih stopnjah delovanja mladih te temeljne organizacije, a se nam takoj zastavi vprašanje: Kolikšna je dejanska aktivnost teh mladih? Razumljivo je, da so tisti na »izpostavljenih« funkcijah (predsednik delavskega sveta, predsednik odbora samoupravne delavske kontrole) aktivnejši, kaj pa je z ostalimi? V razpravi je bilo večkrat poudarjeno, da se »premalo slišijo« mladi, ki so bili izvoljeni v posamezne organe in vse kaže, da se ti mladi razvijajo v »čutologe« (tako molčeče udeležence sestankov imenuje novinar »Borbe«).

V nadaljevanju je predsednik mladinske organizacije na kratko orisal sodelovanje z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami v TOZD: »na začetku ni bilo prave povezave, bo pa še boljša, če bomo zagotovili višjo stopnjo družbenopolitične usposobljenosti mladincev.«

Sekretar osnovne organizacije ZK in predsednik izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata temeljne organizacije sta izrekla precej pohvale o delu mladih v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah in hkrati poudarila pomen nadaljnjega usposabljanja mladih za delo v samoupravnih organih. Predsednik sindikalne organizacije je ugotovil, da aktivni mladinci tudi vestno opravljajo svoje delovne naloge. Povedala sta, da usmerjeno izobraževanje tej TOZD ne bo dalo ustreznih poklicev in se sprašujeta, kako priti do zaželenega kadra? Srečujejo se tudi s problemom inštruktorjev za novozaposlene, ker so prvi že tako prezasedeni s svojim delom.

Iz razprave, ki se je po večkratnih pozivih le razvila, bi na kratko povzel le nekatere najbolj pereče probleme, ne samo s področja delovanja

mladinske organizacije, temveč tudi delovne in temeljne organizacije.

Posebej je pereč problem mladih, ki živijo v samskih domovih. Eden od udeležencev razprave je nakazal vpliv premijskega nagrajevanja na vračanje mladih iz drugih republik in pokrajin v domače kraje.

Eden od problemov je tudi napredovanje v okviru temeljne organizacije. Mladi delavci razmeroma hitro napredujejo do določene kategorije, ki pa je potem takorekoč »zaprta« in je po besedah mladincev, »treba čakati da gre kdo v pokoj«. Ta problem je tudi eden glavnih vzrokov, da mladi odhajajo v temeljne organizacije, kjer je več možnosti za napredovanje. V zvezi s tem se pojavlja tudi problem nadaljnjega izobraževanja.

Na to, da mladi precej kritično gledajo tudi na posamezne investicije v temeljni organizaciji, kaže tudi vprašanje, če so posamezne investicije samo »spomeniki« nekaterih. V mislih so imeli nek stroj, takih strojev pa je v tej TOZD še več, ki ga sploh še niso uporabili.

Izrečeno je bilo precej (samo)kritičnih pripomb glede delovne in tehnološke discipline. Menijo, da ima skoraj dve tretjini mladih nepravilen odnos tako do strojev kot do materiala in tudi na tem področju naj bi mladinska organizacija imela vzgojno vlogo.

Glede problema zaposlovanja pa so navedli še naslednje podatke: nor-

mativ zaposlovanja je 410 delavcev, trenutno zaposlenih (upoštevajoč fluktuacijo) je 320 delavcev, plan kadra pa je 340 zaposlenih. Zanimiva je tudi pripomba, da popoldan stoji kar dve tretjine strojev in da novih delavcev ne dobijo, ker jih sprejemajo le za proizvodne TOZD.

Med razpravo so se posamezniki spraševali, ali je mladinska organizacija aktivna ali ne. Izrečenih je bilo precej kritičnih besed na račun dela same osnovne organizacije ZSMS, ostalih družbenopolitičnih organizacij v temeljni organizaciji, samoupravnih organov in tudi vodstvenih delavcev. Vendar je bilo v vseh teh izjavah čutiti pripravljenost in voljo teh mladincev do premaganja nepravilnosti in zastojev. Treba pa je vedeti, da je aktivna le tretjina mladincev in da bi ti morali s svojim delom »aktivirati« še ostale, pa naj gre za družbenopolitično in samoupravno angažiranost, ali za bolj vestno in odgovorno opravljanje delovnih nalog.

Naj to poročilo končam s citatom iz gradiva, ki ga je napisal Milan Kučan (Priloga Komunistu, str. 18, 12. avgust 1983): »Če obstaja širša družbena, kolektivna in generacijska odgovornost za sedanje razmere v naši družbi, ta pa brez dvoma obstaja, potem za to niso odgovorni sedanji mladi ljudje, ki šele stopajo na družbeni oder. Vendar pa morajo tudi ti objektivno nase prevzeti nekaj žrtev in odpovedovanja in to zaradi posledic tistega načina delovanja, za katerega ne morejo prevzeti odgovornosti in posledic delitve dobrin, ki jih niso uživali. Zato mislim, da ima mladina pravico spraševati o tem in to pravico jim moramo priznati.«

Mile Crnovič

SREČANJE MLADIH IZ JUGOSLOVANSKIH ŽELEZARN SKOPJE '83

V četrtek, 8. septembra smo se na avtobusni postaji v Ljubljani zbrali predstavniki osnovnih organizacij ZSMS delovnih organizacij SOZD Slovenske železarnice. Po začetni zadržanosti smo se na avtobusu hitro spoznali in živeli. Potovanje z avtobusom je prek noči hitro minilo. V jutranjih urah smo pripotovali v Niš, kjer smo zajtrkovali in si ogledali taborišče Rdeči križ, nemi spomenik trpljenja jugoslovanskih narodov. Taborišče je bilo v predmetju Niša, poleg tobačne tovarne in železniške postaje Rdeči križ. Po postaji je dobilo tudi ime. Glavno taboriščno poslopje je bilo zgrajeno že 1930. leta in je služilo kot vojno skladišče. Septembra 1941 so ga Nemci izpraznili in spremenili v koncentracijsko taborišče. V taborišču je bilo od 20 do 40 Nemcev. Okoli glavne zgradbe in barake za Nemce je bila žična ograja. Na obeh vogalih pa po dva stražarska stolpa. Taborišče se je med vojno stalno praznilo in polnilo. V taborišču je bilo naenkrat več kot 2000 taboriščnikov. Nemci so po sobah, ki bi v normalnih okoliščinah lahko sprejele največ 50 zapornikov, imeli zaprtih po 150 do 200 zapornikov. Po nepopolnih podatkih je šlo skozi taborišče več kot 30.000 ljudi, od katerih jih je bilo 10.000 streljanih na Bubnju, griču nad Nišem.

V Nišu smo si ogledali tudi Čele kulo, ki je bila zgrajena leta 1809 poleg prometne, trgovske in vojaške ceste za Carigrad. V stolp vzdane ložnice srbskih upornikov naj bi prestrašile ljudi in preprečile vsak nadaljnji poizkus upora.

Pozno popoldne smo pripotovali v Skopje, kjer so nas prišli sprejeti mladinci skopske železarnice. Nato smo se odpravili v Mavrovo, v športno rekreativni železarski center, ki obsega hotel visoke B kategorije, sezidana na obrežju umetnega Mavrovskega jezera. Okolica hotela je lepo urejena in obsega športne objekte za rekreacijo. Pet kilometrov od hotela je športni center Bistra s sitomom sedežnic in vlečnic.

V soboto zjutraj je bilo otvoritveno srečanje. Udeleženci smo v kolonah prišli na zborni mesto. Otvoritveni govor je imel predsednik RK ZSMS Makedonije. Pozdravili so nas tudi družbenopolitični delavci iz železarnice in mesta Skopje. Nato so se pričela športna tekmovanja v šestih disciplinah. Tekmovalni del srečanja smo zaključili s kvizom iz zgodovine NOB Jugoslovanskih narodov.

Na srečanju smo sklenili veliko poznanstev. Višek srečanja pa je bil sobotni večer s kulturnim in zabavnim glasbenim programom, kjer so se roke mladih iz jugoslovanskih železarn prepletale v tradicionalnem kolu.

V nedeljo dopoldne so tekale aktivnosti po programu — brigadna konferenca, sestanek koordinacijskega odbora SSO OUCMJ, podelitev priznanj udeležencem. Po kosilu smo se s pesmijo na ustih poslovili od gostiteljev.

Sr.

Opomba: SSO OUCMJ — Socialistična zveza mladih črne metalurgije Jugoslavije.

RAZPRAVA V OSNOVNI ORGANIZACIJI ZSMS TOZD HVB

V torek, 6. septembra, je predsedstvo osnovne organizacije ZSMS TOZD Hladna valjarna Bela organiziralo razpravo o aktualnih idejnopolitičnih vprašanjih položaja, družbenopolitičnega organiziranja in delovanja mladih. Razprave so se udeležili tudi vodja TOZD, sekretar osnovne organizacije Zveze komunistov, predsednik OK ZSMS Jesenice in sekretar koordinacijskega sveta ZSMS Železarnice. Vabljeni pa so bili tudi mladi komunisti te temeljne organizacije (žal so se od trinajstih udeležili le štirje).

Uvod v razpravo je podal predsednik osnovne organizacije ZSMS, ki se je dotaknil težkočasnih pogojev zaposlovanja, vzrokov za visoko fluktuacijo v TOZD in preživljanja prostega časa mladih, predvsem tistih, ki živijo v samskih domovih. V razpravi je bilo največ poudarka na aktivnosti osnovne organizacije in spodbujanju njenega članstva. Slišali smo ugotovitve, da vodstvo osnovne organizacije ZSMS že od same ustanovitve TOZD bolj ali manj dela forumsko in da ni poskusov razširjanja aktivnosti med ostale mlade. Prav tako pa ni pravega sodelovanja med družbenopolitičnimi organizacijami znotraj TOZD pri skupnih vprašanjih.

Povedano je bilo tudi, da je tretjina članstva osnovne organizacije

zveze komunistov mladih članov, se pravi tistih, ki bi morali biti gonilna sila osnovne organizacije ZSMS, vendar to ni tako (kakšen je njihov odnos do mladinske organizacije, smo lahko videli po udeležbi).

Pri kadrovanju za predsenika osnovne organizacije ZSMS so namreč imeli težave, ker te funkcije ni hotel nihče sprejeti. Zato so na razpravi upravičeno postavili vprašanje, kje je zavest mladih komunistov in kakšna je njihova idejnopolitična vloga — zakaj po sprejemu v članstvo ZK njihova aktivnost pade?

Eden od govornikov je v razpravi tudi dejal, da nismo dosti skrbeli za aktivno vključevanje mladih, ko smo še dovolj brezskrbno živeli, zdaj pa, ko je krizna situacija, spoznavamo, da je mlade potrebno veliko bolj kot do zdaj vključiti v reševanje problemov.

Ob koncu seje so se dogovorili, da morajo mladi pripraviti poročilo in svoje predloge za izboljšanje stanja. Osnovna organizacija ZK pa bo na svojem sestanku poskušala ugotoviti slabosti oziroma napake, ki so bile storjene v preteklem obdobju, predvsem glede odgovornosti oziroma neodgovornosti članov ZK. Na osnovi tega bodo skupno poiskali smernice za boljšo aktivnost in boljše skupno delovanje družbenopolitičnih organizacij v TOZD.

Z. K.

PRIPRAVLJENOST JE VEDNO BOLJŠA KAKOR GOLO PRIČAKOVANJE

TITO

DELO VIZUALNO OPAZOVALNIH POSTAJ OB JEDRSKEM NAPADU

DELO OPAZOVALNE POSTAJE PRI KEMIJSKEM NAPADU

Če je kemijski napad izvršen pri dnevni svetlobi, delo opazovalcev zajema naslednja opravila:

- najprej na znak alarma VOJNI STRUPI namesti zaščitna sredstva (zaščitno masko),
- merijo čas kemijskega napada (v minutah),
- na kakšen način jih je sovražnik razširil (avioni, helikopterji, rakete, minometalci, mine fuge),
- način uporabe (s polivanjem, bombardiranje, ognjeni napad do 1 minute, ognjeni napad do 15 minut),
- število lansiranih enot,
- vrsta kemijske municije (udarna, tempirna, kasetna, minometalska).

- barva oblakov pare, megle ali dima (npr. bel, rumeno-oranžni, modrikast, rjav, rdeč, nedoločene barve),
- azimut centra kemijskega napada v stopinjah,
- globina in širina kemijskega napada v tisočinah,
- meteorološki podatki v prizemnem delu atmosfere (vertikalna stabilnost, temperatura zraka in zemljišča ter ostali podatki).

Vsi izmerjeni podatki se oddajo v center v kodirani obliki.

Jasno, da morajo opazovalci odlično poznati značilnosti ponašanja jedrskega in kemijskega orožja. Saj je vse skupaj povezano na objektivnem in natančnem opazovanju.

Opazovanje je predvsem namenjeno štabom posameznih enot, ki na osnovi objektivnih parametrov podvzamejo zaščitne in dekontaminacijske ukrepe ter odpravijo čimprej posledice takih in podobnih napadov.

Le dobro opremljene opazovalnice pa bodo v prihodnosti lahko dajale sigurne rezultate.

EPIDEMIOLOGIJA V VOJNI IN MIRU

»Človekova sposobnost, znanje in iznajdljivost, zlasti zmoglost za urejanje stvari, lahko marsikaj spremenijo. Ne morejo pa odpraviti človekove občutljivosti za vdiranje bacilov, mikrobov in parazitov. Nalezljive bolezni bodo obstajale tako dolgo, kakor človeštvo in se bodo ohranile kot ena zanesljivih stalnic s spremenjenimi vrednostmi kot pomemben dejavnik človeške zgodovine.

Grozno bo, če bo človek »pridobljene« mikrobe uporabil v bakteriološki vojni. Nastala bi nova neznana umetna bolezen, ki bi prizadela vse ljudi »prijatelje in sovražnike«. Od časa do časa pojasnjujejo nekatere primere čudnih nalezljivih bolezni v našem času s poizkusi, da bi z genetičnim inženiringom umetno pripravili nevarne mikrobe.

IZKUŠNJE Z NALEZLJIVIMI OBOLENJI V VOJNAH

Vojni spopadi so vedno prisotni v zgodovini človeštva. V 5.560 letih pisane zgodovine človeškega rodu je registrirano 14.600 vojnih spopadov. Vojne porušijo naravno ravnotežje v ekološkem zaporedju: gostitelj-povzročitelj-okolje, toda vedno na škodo človeka. Nalezljive bolezni so bile vedno spremljevalec vojnih pustošenj. Človeške izgube od nalezljivih obolenj so bile do 19. stoletja večkratno večje kot žrtve od ognjenega orožja.

— Razmerje umrlih za nalezljivimi obolenji in umrli od ognjenega orožja v nekaterih vojnah

Vojni spopad	Trajanje vojne	Razmerje izgub
		nalezljiva obolenja proti ognjenemu orožju
Mehiška vojna	1846—1848	6,5 : 1
Krimska vojna	1854—1856	9,3 : 1
Francosko-pruska vojna	1870—1871	0,8 : 1
Kitajsko-japonska vojna	1894—1895	12,0 : 1
Rusko-japonska vojna	1904—1905	0,8 : 1
1. svetovna vojna	1914—1918	1,0 : 1
2. svetovna vojna	1939—1945	0,07 : 1

Najnevarnejše nalezljive bolezni zadnjih dveh vojn so bile: pegasti tifus, bacilarna dizenterija (krvava driska) in malarija.

Nadaljevanje

TRETJI SHOD BRIGADIRJEV GORENJSKE

Na Šobcu pri Lescah bo v soboto, 17. septembra, ob 15. uri tretji shod brigadirjev Gorenjske.

Program:

- prihod in predstavitev brigad,
- govor vodje CMPD pri RK ZSMS Toneta Anderliča,
- družabne igre,
- družabno srečanje s plešom.

Vabljeni so brigadirji (tudi veterani) in vsi, ki jih zanima taka oblika delovanja mladih.

Pripravljalni odbor

Te dni je maketar Marjan Dolinšek izdelal maketo jeseniškega delavskega doma (foto I. Kučina)

»SAMOUPRAVNO INFORMIRANJE IN KOMUNICIRANJE V ŽELEZARNI«

V gradivu za javno razpravo o samoupravnem informiranju in komuniciranju v Železarni (Železar, 8. septembra) je bil izpuščen del, ki govori o povratnem informiranju. Vzel je sicer nekoliko zapolnil članek »Mnoga vprašanja, mnenja in stališča delavcev ostajajo brez odmeva«. Manjkajoči del teksta, ki ga objavljamo, je treba uvrstiti za četrti odstavek poglavja o informiranju in obveščanju v samoupravnih delovnih skupinah in samoupravnih organih temeljnih organizacij in delovnih skupnosti.

»Na sestankih SDS se vodijo zapisniki ne le o zadevah, ki jih mora SDS obravnavati ali se o njih izjaviti v skladu z našimi samoupravnimi akti, oziroma po programu samoupravnih aktivnosti, temveč tudi, ko se razpravlja o različni problematiki v delovnem okolju (stanje delovnih naprav, oskrbljenost z materialom in rezervnimi deli, varstvo pri delu, prehrana med delom, disciplina, izpolnjevanje plana, reklamacije, kadrovska problematika, nagajevanje itd.). Vprašanja, ki bi se nanašala na delovanje samoupravnih interesnih skupnosti, se razen ob sprejemanju planov skupnosti ali sprememb planov takorekoč ne pojavljajo. Komunikacija med SDS kot sindikalno skupino in izvršilnimi odbori osnovnih organizacij ter tovarniško konferenco osnovnih organizacij, je po zapisnikih SDS sodeč, prekinjena, čeprav bi moral imeti sindikat pomembno vlogo pri vodenju javne razprave. (Sindikalni organi so v glavnem prisotni le pri evidentiranju delegatov in ponekod pri organiziranju pomoči za kakšnega delavca ter pri organiziranju izletov in piknikov.)

Po en izvod zapisnika SDS prejme vodja TOZD (delovne skupnosti) in Center za proučevanje samoupravljanja in informiranja (CPSI), ki sta tudi zadolžena (dvotirnost!), da vprašanja ali zahteve SDS posredujejo ustreznim strokovnim službam

(ali samoupravnim organom), te pa so dolžne poskrbeti za odgovor. Glede reševanja ali zahtev je seveda možno uporabiti tudi delegatsko pot (SDS — delavski svet, sindikat). Opažamo pa, da se SDS večkrat pritožuje, ker odgovora sploh ne dobi, ali ker se neko vprašanje prepočasno rešuje, pa tudi (poleg tega, da že pisanje in pot zapisnika na CPSI prepogosto kasni) informacije se predolgo zadržujejo na CPSI zaradi preobremenjenosti administrativnega kadra z drugim delom ali iz subjektivnih vzrokov. Tako se dogaja, da nekatere informacije, ki bi jih bilo treba posredovati naprej, vse prepogostokrat postanejo neaktualne, zastarele. To velja tako za informacije s sestankov SDS kot s samoupravnih organov. Seveda pa je tu treba ločevati med vprašanji, ki se pojavljajo v okviru tako imenovanih skupnih zadev (obravnavajo vse TOZD ali večina) in med vprašanji in zahtevami, ki zadevajo le določeno SDS. Kasnijo namreč predvsem zadnje (stanje glede tega pa se zadnje čase izboljšuje), ob tem pa je treba reči, da ta vprašanja dokaj redno (glede na sprejem zapisnikov) objavljamo v Železarni v »Pregledu sestankov SDS«. O vprašanjih, ki nakazujejo določene zaostritve (na primer, če se mora SDS sestati na zahtevo delavcev), pa tudi v zvezi z osebnimi dohodki, prehrano in podobno, obveščamo tudi predsednika tovar-

niške konference osnovnih organizacij sindikata. V zvezi z rednim posredovanjem informacij strokovnim službam bi verjetno kazalo izboljšati organizacijo dela na CPSI in odpreti evidenco o vprašanjih in odgovorih. Odgovore na vprašanja, ki se pojavljajo pogosteje (na primer, zadnje čase vrednost bona za malico) in zadevajo širši krog delavcev, naj bi ustrezna strokovna služba objavljala v Železarni.

Da se da informacije posredovati redno, dokazuje odgovor oddelka za družbeni standard z dne 19. avgusta na vprašanje v zvezi z vrednostjo bona za organizirano prehrano, ki ga je postavila SDS OŠDN na sestanku 16. avgusta. Ker se to vprašanje na sestankih SDS vse pogosteje pojavlja, odgovor objavljamo v tej številki.

Naj k tekstu o informiranju dodam še kratek osebni komentar. Gre (v tekstu) za kratek, jedrnat in jasen opis problema, iz katerega naj bi bilo mogoče nakazati potrebne spremembe, izvesti akcijo, ki naj izboljša to, kar ni dobro, spremeni to, kar je pomanjkljivo. Utemeljenost naših ugotovitev je zato treba preveriti v razpravi, med tistimi, ki so temeljni subjekt informiranja, med delavci.

Da pa bi se lahko orientirali, ovrednotili stanje in določili smer sprememb, pa moramo imeti jasno izhodišče: ne gre za potrebo ali želje, ki jih ima oziroma čuti ta ali oni posameznik ali skupina na tej ali oni ravni odločanja — gre za odgovor na vprašanje, koliko in kako prispeva informiranje k uveljavljanju razrednega interesa delavca oziroma zahteve, da naj delavec, ki ustvarja vrednost, o tej vrednosti tudi odloča. Skratka, gre za prispevek informira-

Predstavniki železarne Jesenice so v petek, 9. septembra, delovni organizaciji Sever — TOZD Remont servis zaradi izredno uspešnega popravila rotorja za valjarno štelki podelili originalno grafiko akademskega slikarja Božidarja Jakca. Predstavniki Severja pa so ob 60-letnici obstoja te delovne organizacije TOZD Remontne delavnice podelili plaketo za uspešno sodelovanje. Na posvetu so se dogovorili za preventivne preglede motorgeneratorskih grup v TOZD Valjarna bluming štelki. Delavci Severja pa so uspešno in hitro popravili tudi motor (450 KM) za kompresor kisikarne Sava in bo ta teden že prispel na Jesenice. (tekst in foto: S. Kokalj)

nja k uresničevanju pravice do samoupravljanja.

Ob tem pa kaže poudariti, da je osnovna celica, v kateri delavec organizirano uresničuje to pravico, samoupravna delovna skupina. To je prostor, v katerem se delavec pojavi kot temeljni subjekt informiranja in iz katerega lahko organizirano učinkuje na druge pore samoupravnega komuniciranja (samoupravni organi, sindikat, strokovne službe, poslovni organi, interesne in družbenopolitične skupnosti) bodisi neposredno prek svojega delegata v delavskem svetu ali sindikalnem odboru in po njih v širši družbeni prostor bodisi prek za to posebej ustanovljene strokovne službe (npr. CPSI) ali za to določenega delavca (vodja SDS in vodja TOZD imata tudi v zvezi s tem določene zadolžitve).

CPSI — Božidar Lakota

Železarski globus

VELIKA BRITANIJA

Po britanskih podatkih so v letosnjem aprilu prodali na svetu skupno 21 velikih tankerjev in ladij za prevoz razsutega tovora v skupni tonaži 2,6 milijona dwt v razrez za jekleni odpadke. To je nekoliko manj kot v marcu, ko je bilo skupno 35 ladij s 3,7 milijona dwt. Skupno število v letošnjih prvih štirih mesecih je 95 ladij z 9,9 milijona dwt, kar je v primerjavi z letom 1982, ko je bilo predano v razrez 271 ladij s 25,6 milijona dwt, precej večja količina. Največji kupci teh ladij so Taiwan, Južna Koreja, Španija in v zadnjem času tudi Grčija, ki namerava svoje zmogljivosti za razrez ladij že v bližnji prihodnosti močno povečati.

PREGLED SESTANKOV SDS

Samoupravne delovne skupine so na sestankih, katerih pregled objavljamo tokrat, razpravljale predvsem o zadevah iz programa samoupravnih aktivnosti za avgust. Kot običajno pa bomo iz zapisnikov povzeli predvsem tista vprašanja, mnenja in predloge, ki se nanašajo na ožjo delovno problematiko.

Iz TOZD BLUMING ŠTEKEL smo prejeli zapisnike SDS adjustaža štelki 1, 2 in 3, adjustaža Javornik ter lužilnica adjustaža Javornik. SDS adjustaža štelki 2 se je na sestanku med drugim seznanila s točkovnim ovrednotenjem del po razvidu del in nalog ter predlog zavrnila. Od članov komisije, ki je ta predlog pripravila, zahtevajo, da jim ga raztolmačijo. Pri omeje na razvid del in nalog ima tudi SDS adjustaža štelki 3. Ta ugotavlja, da pri ocenjevanju niso upoštevani delovni pogoji, da so nazivi delovnih nalog neenotni (tako, da se ne ve, kam kdo spada). Vprašuje se, kakšen hrup bi moral biti, da bi delavec lahko dobil več kot minimalne 4 oziroma 8 točk. Sklicujejo se na to, da že obstajajo razne meritve in da so izdelane razne tabele, in da naj se naloge glede nanje malo bolj realno ovrednoti. SDS adjustaža štelki Javornik in lužilnica pa opozarjata, da je plan glede na majhno število delavcev previsoko postavljen.

Iz TOZD JEKLOVLEK smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, hladna predelava 3 ter brusilnica 1 in 3. SDS hladna predelava 3 je med drugim obravnavala tudi interni cenik in predlagala spremembo 5. člena pravilnika o oblikovanju cen proizvodov in storitev. Za oblikovanje cen naj bi bil pooblaščen delavski svet TOZD in ne več zbor delavcev. SDS brusilnica 1 opozarja na vedno višje cene v kantinah, zlasti pri delicatesni hrani, ter predlaga spremembo vrednosti bona za malico.

Iz TOZD ELEKTRODE smo prejeli zapisnika z dveh zborov delavcev. Na zboru, na katerem so se sestale SDS rezalnica 2, oplaševalnica 2, vodstvo TOZD ter priprava praškov, so se delavci seznanili z novo razporeditvijo dela, do katere je prišlo zaradi kritičnega stanja z električno energijo. Na zboru, na katerem so se sestale SDS rezalnica 1, oplaševalnica 1 ter oddelek ognjevzdržnega materiala pa so obravnavali zadeve iz programa samoupravnih aktivnosti za avgust. Delavke iz rezalnice so se pritoževale nad nekvalitetno žico, dobavljeno iz žičarne (umazani kolobarji in kolenčasta žica Ø 2,5 in 4 milimetra). Predlagajo izboljšanje kontrole žice v žičarni.

Iz TOZD ŽELJARNA smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, željarina 1, 2 in 3, adjustaža željarne ter orodjarina. Razpravljale so o razvidu del in nalog ter o spremembi delovnega časa. SDS vodstvo TOZD v zvezi z razvidom del in nalog med drugim meni, »da predloženih ocen delovnih nalog v proizvodnih TOZD ne smemo sprejeti pred dokončno pripravo in oceno delovnih nalog v storitvenih TOZD in v delovnih skupnostih, ker se lahko zgodi, da bodo pri tem proizvodne TOZD spet izigrane«. In nadaljujejo: »Zahtevano je, da moramo oceno delovnih nalog iz delovnih skupnosti dobiti na vpogled, preden bomo karkoli sprejemali v TOZD ali v delovnih skupnostih. Znano je že, da so nekatere komisije v delovnih skupnostih nepošteno navajale ocene preko razumnih meja. Taki poskusi so zelo nesprejemljivi in »vroči«. SDS željarina 1 ugotavlja, da je treba več pozornosti nameniti vzdrževanju odvijalcev. Vedno več jih je namreč tako deformiranih, da niso več uporabni. Na to je treba opozoriti voznike vilicarjev in delovodje ter pokvarjene čimprej zamenjati. SDS željarina 2 je pod razno med drugim razpravljala o kvaliteti žičnikov in dobavi vložka za izdelavo žičnikov za izvoz. Med drugim ugotavlja, da je količina iz-

meta za malo prodajo prevelika. Opozarja tudi, da mora biti zasilni izhod na železniški tir proti centralnemu skladišču obvezno zaklenjen, da ne bi prišlo pri premikanju vagonov na rampo do nesreče. Člani SDS orodjarina pa so bili na sestanku opozorjeni, da delavci Željarne in drugih TOZD ne smejo uporabljati zasilnega izhoda kot prehod. Voznike vilicarjev so sklenili opozoriti na pomanjkanje rezervnih delov za vilicarje.

Iz TOZD VZDRŽEVANJE smo prejeli zapisnike SDS vodstvo TOZD, vzdrževanje Jesenice 1 in 2, vzdrževanje Javornik 1 in 2, vzdrževanje HVŽ 1 in 2, vzdrževanje Bela 1, 2, 3, 4 in 5 ter vzdrževanje HVB 1 in 2. Razpravljale so o ponovitvi referenduma (dodatek za borce) in o nekaterih zadevah iz programa samoupravnih aktivnosti za avgust. Električarji so na sestanku SDS vzdrževanje Jesenice 1 in 2 predlagali beljenje delovnih prostorov. SDS vzdrževanje Javornik 1 in 2 pod razno zahtevata, da se del gibljivega dela osebnega dohodka prenese v njegovo osnovo. Skupini izražata tudi svoje nezadovoljstvo nad kvaliteto toplega obroka, posebno na popoldanski dnini. Vprašujejo, zakaj je delicatesna hrana dražja kot v trgovinah ter predlagajo zvišanje vrednosti bona. SDS vzdrževanje HVŽ 1 in 2 (električarji) so imeli 5. septembra sestanek, ki je bil namenjen izključno obravnavanju discipline. Mnenja glede discipline so bila sicer različna, toda dogovorili so se za discipliniran prihod na delovno mesto ipd., pa tudi za ostrejšo ukrepanje proti kršiteljem. Na sestanku SDS vzdrževanje Bela 1 so strojniki, ki delajo v blumingu in štelku, zahtevali, da se jim nabavi klima naprave, ker temperatura v strojnici doseže tudi do 40 stopinj Celzija. SDS nadalje ugotavlja, da je potrebno urediti vprašanje čiščenja in ogrevanja garderob. S proizvodnimi TOZD se je treba dogovoriti glede čiščenja okolice strojev in naprav ter urejenosti prehodov. Delavci SDS sprašujejo, kdaj se bo povečala vrednost bona za malico, pripombe pa imajo tudi na kvaliteto toplega obroka ter delicatesne malice na popoldanski in nočni izmeni. Tudi z avtobusnim prevozom na delo z Dobrave, ob nedeljah in praznikih niso zadovoljni. SDS vzdrževanje Bela 2 ugotavlja, da je treba nameniti več pozornosti prehodom v obratih bluminga in štelka, linije rezanja, brusilnice in žične valjarne. Zatrpani so namreč z raznim materialom. Nujno je treba urediti tudi higienske prostore v garderobi, ter kopalnice in poskrbeti za toplo vodo. V elektrodelavnici je treba priklopiti radiatorje za ogrevanje, na vzhodni strani pa je treba zapreti okna. SDS vzdrževanje Bela 2 in 5 vprašujeta, zakaj ne dobivajo odgovorov, ki jih postavljajo na sestankih SDS. Vprašujejo tudi, zakaj imajo tako nizek del osebnega dohodka (»morda pa je treba spremeniti, znižati kriterije zastojev«). Pravijo tudi, da premije za skrajšanje remontov niso realno postavljene (navajajo primer, vendar ga zaradi nečitljivosti zapisnika ne moremo povzeti). Električarji so na sestanku SDS vzdrževanje Bela 4 predlagali, da se uredijo ločilna stikala za žerjave za drsni vod III. hale. Pritožujejo se tudi nad nečistočo v garderobah, preprihom in mrzlo vodo. Strojniki bluminga in štelka pa so predlagali, da se v kabinah montirajo klima naprave, saj je zaradi visoke temperature (nad 35 stopinj Celzija) poleti skoraj nemogoče delati. SDS vzdrževanje HVB 1 in 2 sta zadolžila svoja delegata, da na delavskem svetu postavita delegatsko vprašanje glede delavnice in glede bolezenske odsotnosti in kontrole.

Iz TOZD ENERGETIKA smo prejeli zapisnika SDS delavnica elektroenergije ter delavnica toplotne energije. SDS delavnica elektroenergije se ne strinja z odgovorom, ki ga je prejela od oddelka za družbeni standard v zvezi s predlogom, ki so ga podali na sestanku 5. avgusta. V njem namreč piše, »da je delavec upravičen prejeti obrok organizirane prehrane, ki je na jedilniku in da vrednost bona nima nobenega pomena za tiste delavce, ki koristijo organizirano prehrano«. Njihov prigovor je takle: »To je vse lepo in prav, če bi v kantinah tudi tako bilo. Primer iz tega tedna pa kaže drugače (sestane je bil 3. septembra). Ko so delavci iz delavnice elektroenergije prišli v ponedeljek 29. 8. v torek 30. 8. in v petek 2. 9. 1983 (vsakokrat ob 10.15) na malico v kantino na Javorniku, preje omenjene organizirane prehrane (toplega obroka) ni več bilo. Bili so prisiljeni vzeti delicatesno hrano. Ali je sedaj, z ozirom na večkratno podražitev delicatesne hrane, upravičeno biti prikrajšan z manjšo količino z ozirom na nespremenjeno vrednost bona (45 din)?« Pritožuje se tudi nad tem, ker ni dobila odgovora na že večkrat postavljeno vprašanje glede delovnega časa: »Ker

SDS do danes ni dobila odgovora na vprašanje, postavljeno v zapisnikih SDS 5. aprila, 15. aprila, 14. maja, 14. julija in 5. avgusta 1983, je sklep SDS sledeč: Dokler nam odgovorni na naše vprašanje pismo ne odgovorijo, toliko časa samoupravljalška aktivnost naše SDS miruje (9 za, 2 vzdržalja). Vprašanje, na katerega pričakujemo odgovor, se glasi: Kako je v primeru premaknitve začetka delovnega časa v Železarni upoštevano načelo samoupravljanja, ko je v glasilu »Železar« preje pisalo, kdaj bomo začeli delati, preden so o tem razpravljali samoupravni organi v TOZD?»

SDS nabava 1 (25 prisotnih članov) iz DELOVNE SKUPNOSTI ZA KOMERCIALNE IN FINANČNE ZADEVE je soglasno sklenila, da prispeva delavcu iz Žičarne pomoč v višini 100 din, ki se vsakemu posamezniku obračuna od osebnega dohodka.

SDS PGRČ (DELOVNA SKUPNOST ZA KADROVSKE IN SPLOŠNE ZADEVE TER INFORMIRANJE) je obravnavala zadeve iz programa samoupravnih aktivnosti za avgust. Pod razno pa so na sestanku govorili tudi o redu in disciplini, varčevanju, o posameznih nalogah in sodelovanju z JLA, organih za narodno zaščito in podobno.

Center za proučevanje samoupravljanja ter informiranje — Božidar Lakota

VREDNOST BONA ZA ORGANIZIRANO PREHRANO

Po določilih družbenega dogovora o razporejanju dohodka in dela čistega dohodka v SR Sloveniji za leto 1983 smemo v združenem delu porabiti za organizirano prehrano med delom:

- 900 din na mesec za administrativne delavce in
- 1.437 din za delavce v materialni proizvodnji.

V naši železarni ne moremo in najbrž tudi ne smemo delati teh razlik, saj bi imela taka razlika za posledico potrebo po organiziranju dvojnih bonov in dvojnih obrokov. Poleg tega smo se v Železarni odločili, da prejmejo delavci, ki delajo prek rednega delovnega časa, za vsakih opravljenih osem ur še dodatni bon za organizirano prehrano. Vse to nas omejuje, da po prečna vrednost bona ne more biti višja kot 45 din. Vendar moramo poudariti, da vrednost bona nima nobenega pomena za tiste delavce, ki koristijo organizirano prehrano, saj za bon dobi obrok, ki je na jedilniku za organizirano prehrano. Zakaj bi sploh govorili o vrednosti, če pa je bon le dokaz, da je posameznik upravičen do obroka organizirane prehrane.

O vrednosti bona za malico največkrat govorijo tisti posamezniki, ki iz različnih vzrokov ne koristijo obroka organizirane prehrane in bi radi za bone nabavili čimveč delicatesnih izdelkov. Verjetno redki delavci pomislijo na to, da morajo v temeljni organizaciji Družbena prehrana dnevno uničiti neporabljene tople obroke hrane, da pa je posameznikom, ki niso koristili pripravljene toplega obroka, ostal bon in da ima določeno denarno vrednost.

Posamezniki bon lahko vnovčijo v roku dveh mesecev. Hrana, ki je bila pripravljena, neporabljena in uničena, pa tudi ni zastoj. Vse to tudi bremeni sredstva za organizirano prehrano med delom. Hkrati so to tudi razlogi, ki ne dovolijo zvišati nominalno vrednost bona za organizirano prehrano. Ne glede na ceno posameznih obrokov pa velja pravilo: — za vsak bon je delavec upravičen prejeti obrok organizirane prehrane, ki je na jedilniku. Za izbiro delicates mu bon predstavlja vrednost 45 din, razliko do višine cene izbranih jedil mora doplačati sam.

V železarni Jesenice bomo povečali vrednost bonov takrat, ko bo družbeni dogovor o razporejanju dohodka in dela čistega dohodka v SR Sloveniji to dovoljeval.

Cene ne moremo vrniti na nivo pred podražitvami, saj pri nabavi več plačamo. Viri za kritje stroškov organizirane prehrane so omejeni in ne preostane nam drugega, kot da razliko nad vrednostjo bona, kadar kupujemo delicatesne izdelke v kantinah, doplačamo z lastnim denarjem. Še vedno pa ostane v veljavi pravilo: vsak delavec dobi za bon pripravljen obrok brez doplačila.

PROIZVODNJA V AVGUSTU NI BILA NAJBOLJŠA

(Nadaljevanje s 1. strani)

TOZD PLAVŽ

Na obeh plavžih smo imeli v preteklem mesecu precej težav. Na plavžu št. 2 je potekalo zakladanje vsipa na žrelu enostransko, ker je bil v okvari in popravilu elektro motor za vrtenje košare, kar je slabo vplivalo na potek obratovanja. Od 15. do 17. avgusta je bila na tem plavžu močna ohladitev. Od 26. do 31. avgusta je bil zaradi varjenja plašča obratovalni zastoj na plavžu št. 1. Zaradi vsega tega je bila za avgust načrtovana skupna proizvodnja dosežna 81,1 %.

TOZD JEKLARNA

Jeklarna je dosegla načrtovano skupno proizvodnjo 89,6 %, in sicer SM jeklarna 87,7 % ter elektrojeklarna 93 %. Vzrokov za manjšo proizvodnjo je bilo precej. V obeh jeklnah so bili pogosti zastoji vzdrževalnega in obratovalnega značaja. Zaradi okvare na SM peči 03 je SM jeklarna od 19. do 22. avgusta obratovala samo s tremi SM pečmi. Zaradi obratovalnih zastojev na obeh plavžih je bilo na razpolago manj grodija, kar je tudi slabo vplivalo na potek obratovanja v SM jeklni. V elektro jeklarni so bile težave zaradi pomanjkanja raznih ferolitov, kar je negativno vplivalo na izpolnjevanje kvaliteten zahtevnejšega proizvodnega asortimenta. Občasno pomanjkanje silicijevega metala in ferossilicija je vplivalo na manjšo proizvodnjo dinamo kvalitete v TOZD Hladna valjarna Bela in TOZD Hladna valjarna Jesenice. Občasno je primanjkovalo tudi karburita. 30. in 31. avgusta je zaradi redukcije električne energije obratovala ASEA elektro peč samo na nočni izmeni.

Na napravi za kontinuirno vlivanje je bilo odlito 4.897 ton blumov ali 111,3 % načrtovane količine.

TOZD LIVARNA

Livarna je v avgustu dosegla 122,2 % z gospodarskim načrtom predvidene skupne proizvodnje. Tujim naročnikom je bilo odpremljenih 62 ton jeklenih odlitkov.

TOZD VALJARNA BLUMING-ŠTEKEL

Valjanje na obeh valjavskih ogrojdih je potekalo v avgustu dosti dobro. Težave so bile v adjustaži valjarne štekel (zaradi pomanjkanja delavcev) in v začetku meseca tudi na Bronx škarijah, ki režejo za potrebe TOZD Profilarne in TOZD Hladna valjarna Jesenice. Potisna peč je zaradi okvare obratovala s prekinjivjo, in sicer od 10. do 13. in od 17. do 30. avgusta in je bilo v tem času prevajano 8.550 ton domačih in tujih slabov. Z operativnim programom predvidena skupna proizvodnja je bila dosežena 95,6 %.

TOZD VALJARNA ŽICE IN PROFILOV

Tudi v avgustu je ta valjarna obratovala po gospodarskem načrtu, namesto neprekinjeno s štirimi, s tremi izmenami. Dosegla je 104 % načrtovane skupne proizvodnje.

TOZD VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

Čeprav je bila ta valjarna pred letnim remontom in so bile nekatere naprave že v slabem stanju, je dosegla načrtovano skupno proizvodnjo, skupaj z uslužnostnim prevajanjem 117,9 %. Pri tem je treba upoštevati, da je bil 27. avgusta načrtovan pričetek letnega remonta, ki pa je bil iz objektivnih vzrokov za en teden predstavljen in je bila zato načrtovana nekoliko nižja skupna proizvodnja.

TOZD HLADNA VALJARNA BELA

Težave so bile zaradi pomanjkanja vložka in nizkih medfaznih zalog. Načrtovana skupna proizvodnja je bila skupaj z uslužnostnim prevajanjem dosežena 87,8 %. Zaradi omejenega pomanjkanja silicijevega metala in ferossilicija je bila proizvodnja dinamo pločevine nižja, in sicer 2.379 ton, nerjavnega jekla pa je bilo izvaljanega 223 ton.

TOZD HLADNA VALJARNA JESENICE

S preskrbo lastnega vložka in predvsem z dinamo jeklom je bilo nekaj težav. Ker pa je bila dobava vložka iz tujih virov nekoliko boljša, je ta temeljna organizacija uspešno dosegla z operativnim programom predvideno skupno proizvodnjo (ob upoštevanju uslužnostnega prevajanja) 104,4 %. Dinamo jekel so zaradi pomanjkanja vložka izvaljali samo 78 ton in kvaliteten jekel 152 ton.

TOZD ŽIČARNA

V avgustu je TOZD Žičarna dosegla 101,3 % operativno programirane skupne proizvodnje. Patentirane žice je bilo izdelane 849 ton, VAC žice 455 ton in EPP žice 53 ton.

TOZD PROFILARNA

Zaradi že v operativnem programu predvidenega pomanjkanja vložka, je ta temeljna organizacija v avgustu obratovala namesto na dve samo na eno izmeno. Z nižanim operativnim programom predvideno skupno proizvodnjo je dosegla 107,9 %.

TOZD VRATNI PODBOJI

Kljub razdrobljenim naročilom je bil znižani operativni program skupne proizvodnje dosežen 110,4 %.

TOZD JEKLOVLEK

Ta temeljna organizacija je za avgust načrtovano skupno proizvodnjo dosegla 115,4 %.

TOZD ELEKTRODE

Načrtovano skupno proizvodnjo dodatnih materialov so dosegli 83,8 %, z upoštevanjem ognjestalnega materiala pa 135,5 %. Pri proizvodnji dodatnega materiala so bile težave zaradi odsotnosti delavcev, popravila Curto stroja št. 1, izdelave elektrod tanjših dimenzij in proizvodnje posebnega programa.

TOZD ŽEBLJARNA

Bilo je nekaj težav s pravočasno dostavo kontejnerjev in odsotnostjo delavcev, vendar je Žebljarna načrtovano skupno proizvodnjo dosegla 98,4 %.

Augst Karba

Železarski globus

JAPONSKA

Zahteve uporabnikov jekla so glede na njegovo čistost in za uporabo v določene zahtevnejše namene vedno večje. Japonska železarska družba Nippon Kokan je za izpolnitev teh velikih zahtev razvila obsežen in zahteven proizvodni sistem, s katerim je mogoče proizvesti mesečno 50.000 ton jekla z vsebnostjo kisika pod 20 ppm (milijontih delov), fosforja pod 50 ppm, žvepla pod 10 ppm in vodika pod 1 ppm. Ta sistem kombinira postopek za obdelavo grodija, kombinirano pihanje v kisikovem konvertorju, postopek cirkulacijskega kopja (NK-CB postopek), vakuumsko žilindrinno čiščenje (VSC postopek), obločno ogrevalni sistem (NK-AP postopek) in RH vakuumski postopek. V grodiju znižajo silicij z dodajanjem valjarske okujine in nato še v posebni napravi v jeklarni fosfor pod 80 ppm in žveplo pod 50 ppm. Pri kombiniranem NK-CB postopku v kisikovem konvertorju vpihavajo kisik skozi kopje z vrha in inertni plin skozi pihalice na dnu konvertorja. Ta postopek omogoča

skrajšanje časa pihanja, poveča izplen železa in izboljša odstranjevanje fosforja. Vsebnost kisika v jeklu je nižja in zato je tudi poraba ferolitov manjša. Postopek VSC preprečuje odtokanje konvertorske žilindre v livno ponev in s tem redukcijo fosforja nazaj v jeklo. Pri NK-AP postopku uporabljajo obločno ogrevanje jekla v livni ponvi. S tem postopkom je mogoče doseči posebno nizko vsebnost fosforja in žvepla in večjo čistost jekla. Z RH vakuumskim postopkom zmanjšajo končno vsebnost vodika, kisika in dušika. Poleg tega je mogoče dodatno znižati vsebnost ogljika.

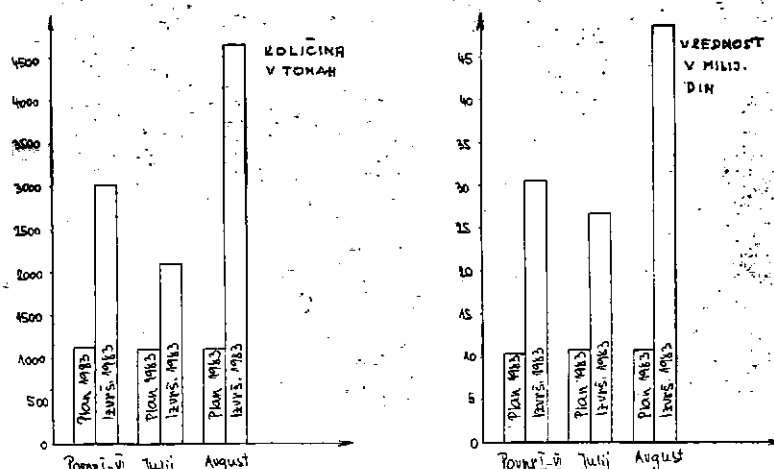
ZDA

Ameriški Institut Paine Webber Inc. je v letošnjem aprilu izdelal študijo, iz katere je razvidno, da bo svetovna proizvodnja surovega jekla narasla v letih od 1982 do 2000 s 635 na 925 milijonov ton, in sicer v ZDA s 66 na 113, na Japonskem s 99 na 134, v državah Evropske gospodarske skupnosti s 110 na 125, v evropskih socialističnih državah s 258 na 330 in v državah v razvoju s 101 na 144 milijonov ton. V istem obdobju bo narasla proizvodna zmogljivost v svetu z 841 na 931 milijonov ton.

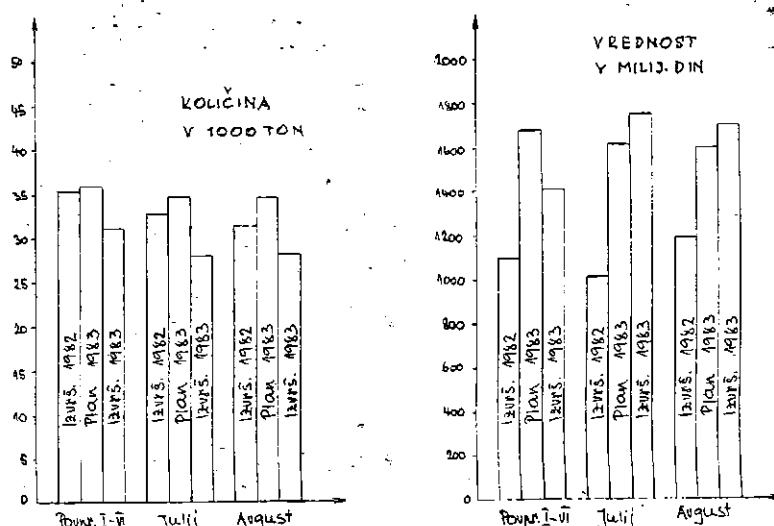
PRODAJA V AVGUSTU ŠE VEDNO ZAOSTAJA

(Nadaljevanje s 1. strani)

STORITVE PREVALJANJA

GRAFIČNI PRIKAZ PRODAJE ŽELEZARNE ZA JANUAR—AVGUST 1983

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA IN PROGRAMA SKUPNE IN GOTOVE PROIZVODNJE ZA PRODAJO TER ODPREME V AVGUSTU

TOZD	SKUPNA PROIZVODNJA				GOTOVA PROIZVODNJA				ODPREMA		
	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 4/2	% 4/3	Družbeni plan	Program	Izvršitev	% 9/7	% 9/8	za prodajo
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
PLAVŽ	15.300	15.300	12.415,5	81,1	81,1	—	—	—	—	—	—
JEKLARNA	38.800	38.800	34.787,8	89,6	98,6	—	—	—	—	—	—
— SM	24.800	24.800	21.760,7	87,7	87,7	—	—	—	—	—	—
— EL	14.000	14.000	13.027,1	93,0	93,0	—	—	—	—	—	—
— ASEA	6.100	6.180	5.118,5	83,9	82,8	—	—	—	—	—	—
— LM	7.700	7.750	7.840,1	101,8	101,1	—	—	—	—	—	—
— BBC	200	70	68,5	34,2	97,8	—	—	—	—	—	—
LIVARNA	140	140	171,2	122,2	122,2	50	50	62,0	124,0	124,0	62,0
— jeklo	136	136	166,9	122,7	122,7	50	50	62,0	124,0	124,0	62,0
— kovino	4	4	4,3	107,5	107,5	—	—	—	—	—	—
VALJARNA BLUMING-ŠTEKEL	34.700	34.700	33.188,0	95,6	95,6	7.550	7.160	4.799,3	63,5	67,0	4.936,6
— Bluming	16.800	16.800	16.541,8	98,4	98,4	430	430	642,8	149,4	149,4	541,6
— Štekel razrezov.	15.210	15.210	12.284,7	80,7	80,7	4.430	4.040	1.919,2	43,3	47,5	2.098,3
— Štekel razrezov. storitve	—	—	2.124,1	—	—	—	—	—	—	—	—
— Termična obdelava	2.690	2.690	2.237,4	83,1	83,1	2.690	2.690	2.237,3	83,1	83,1	2.296,7
VALJARNA ŽICE IN PROFILOV	7.830	7.830	8.143,8	104,0	104,0	1.280	1.220	1.457,2	113,8	119,4	1.242,0
— Valjarna žice	7.830	7.830	8.143,8	104,0	104,0	—	—	—	—	—	—
— Valjarna žice storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VALJARNA DEBELE PLOČEVINE	5.600	5.600	6.605,1	117,9	117,9	4.820	4.820	6.109,0	126,7	126,7	5.786,2
— Valjarna debele pločevine	4.900	4.900	6.181,1	126,1	126,1	—	—	—	—	—	—
— Valjarna debele pločevine storitve	700	700	424,0	60,5	60,5	—	—	—	—	—	—
HLADNA VALJARNA BELA	8.300	8.300	7.293,9	87,8	87,8	7.850	5.900	4.714,4	60,0	79,9	4.803,9
— Hladna valjarna Bela	7.900	5.950	4.721,9	59,7	79,3	—	—	—	—	—	—
— Hladna valjarna Bela storitve	400	2.350	2.572,0	643,0	109,4	—	—	—	—	—	—
HLADNA VALJARNA JESENICE	2.530	2.230	2.329,0	92,0	104,4	2.310	1.510	1.291,9	55,9	85,5	1.290,7
— Hladna valjarna Jesenice	2.530	1.730	1.472,0	58,1	85,0	—	—	—	—	—	—
— Hladna valjarna Jesenice storitve	—	500	857,0	—	171,4	—	—	—	—	—	—
ŽIČARNA	4.300	4.000	4.052,1	94,2	101,3	3.130	2.510	2.738,0	87,4	109,0	2.414,0
— Žičarna	4.300	4.000	4.052,1	94,2	101,3	—	—	—	—	—	—
— Žičarna storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
PROFILARNA	1.940	1.140	1.230,3	63,4	107,9	1.650	890	1.003,2	60,8	112,7	1.111,6
— HOP	1.725	997	1.025,1	59,4	102,8	1.585	857	985,5	62,1	114,9	1.072,1
— HOP storitve	40	—	36,8	—	—	—	—	—	—	—	—
— rondele	45	23	—15,9	—	—	45	23	—15,9	—	—	3,8
— rondele storitve	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— diski storitve	70	70	92,8	132,5	132,5	—	—	—	—	—	—
— deli za čestno ograjo	60	50	91,5	152,5	183,0	20	10	33,6	168,0	336,0	35,7
SKLADIŠČE 38	150	150	—	—	—	150	150	—	—	—	—
VRATNI PODBOJI	140	110	121,5	86,7	110,4	140	110	121,4	86,7	110,3	95,7
JEKLOVLEK	1.600	1.600	1.847,3	115,4	115,4	1.580	1.580	1.822,0	115,3	115,3	1.923,3
ELEKTRODE	1.670	1.650	1.383,8	82,8	83,8	1.660	1.640	1.376,7	82,9	83,9	1.271,1
— elektrode + varilna žica	1.530	1.530	1.231,4	80,4	80,4	1.520	1.520	1.229,7	80,9	80,9	1.123,1
— varilna žica storitve	—	—	2,4	—	—	—	—	—	—	—	—
— varilni prašek	80	60	70,8	88,5	118,0	80	60	67,8	84,7	113,0	68,8
— suha el. masa	60	60	79,2	132,0	132,0	60	60	79,2	132,0	132,0	79,2
OGNJEVZDRŽNI MATERIAL	240	240	1.204,8	502,0	502,0	60	60	941,1	—	—	941,1
ŽEBLJARNA	870	870	856,5	98,4	98,4	870	870	856,5	98,4	98,4	842,6
MONTER DRAVOGRAD	1.140	1.140	1.218,0	106,8	106,8	1.140	1.140	1.218,0	106,8	106,8	1.218,0
SKUPAJ:	125.250	123.800	116.848,6	93,2	94,3	34.240	29.610	28.510,7	83,2	96,2	27.938,8
ELEKTRODE ZAGREB	—	—	—	—	—	200	200	188,4	94,2	94,2	188,4
VAC NEGOTIN	—	—	—	—	—	120	120	45,8	38,1	38,1	45,8
SKUPAJ:	125.250	123.800	116.848,6	93,2	94,3	34.560	29.930	28.744,9	83,1	96,0	28.173,0

OTOK KRETA JE DOMOVINA EVROPSKE KULTURE

Posebnost Irakliona je državni muzej, ki je bogat s skokovskimi minojskimi eksponatov, ki pričajo o nekoč cvetočem življenju na Kreti.

Ceprav Iraklion nima velelesnega izgleda (prej bi ga lahko primerjali z nekdanjimi srbskimi palankami), ga v zadnjem času močno obnavljajo in prilagajajo naraščajočim potrebam turizma. Dokaz temu je, da ima mesto že zdaj 22 hotelov, od teh je kar pet hotelov prve oziroma A kategorije. V primerjavi z Ljubljano ali drugimi jugoslovanskimi mesti kar precej, ne glede na milejša kriterije za njihove kategorije hotelov.

Med drugimi pomembnimi stavbami velja omeniti sedež upravne pokrajinske oblasti. Iraklionska provinca je najbolj razvita od vseh štirih, na kolikor je razdeljen otok.

Posebno velja omeniti, da je bil v Iraklionu 1883. leta rojen največji književnik Krete in eden največjih v Grčiji, znani Nikoz Kazantzakis, ki je po svetu zaslovel s knjigo Aleksis Zorba. Po tem romanu so Američani pred leti posneli izredno uspešen film Grk Zorba, ki je tudi pri nas postal obilo priznan. In še en velikan svetovnega slovesa je bil rojen tu, v bližnji vasi. To je bil slavni slikar s psevdonimom El Greco, ki je dosegel vrh svoje umetniške kariere v Španiji, zato ga imajo Španci kar za svojega.

Kazantzakis je leta 1957 umrl v Švici. Na njegovo željo pa so ga pokopali pod obzidjem beneške trdnjave v Iraklionu. Njegov grob je vedno obiskan in okrašen s svežim cvetjem.

OPORIŠČE NATO PAKTA

V obmorskem kraju Gurnon, nedaleč od Irakliona, je veliko ameriško vojaško oporišče, ki spada v jugovzhodno bazo NATO pakta. Poznava valci pravijo, da je Gurnon največja in najbolj sodobno opremljena letalska baza v Sredozemlju in tudi med 41. ameriški oporišči, kolikor jih je na ozemlju Grčije. Tu je osrednji center za zbiranje podatkov iz vseh

drugih v vzhodnem Sredozemlju, vključno s 26. bazami v Turčiji. Od tod nadzirajo dejavnost Sovjetske zveze na Bližnjem vzhodu. Vse to poteka po nadzorstvom CIA, zato že vsi otočani vedo, da je oporišče Gurnon tudi velik vojni center. Ob tem je treba reči, da so Krečani, kot tudi drugi Grki, v večini vseprej kot zadovoljni z ameriški bazami, kar pričajo številne demonstracije in zahteve ljudskih množic, da se Američani umaknejo z grškega ozemlja. Res je tudi, da Grki dobivajo od Američanov letno okoli 72 milijonov dolarjev za te baze, kar pa jih ne more, razen konzervativnih krogov, zadovoljiti. Tudi to bazo smo si od daleč lahko ogledali, ko smo se naslednje dni po avtocesti vozili blizu obale, kjer je strogo zastraženi in močno ograjeni zoni štrle navzgor nekakšni stebri in kupole z različnimi utripajočimi lučkami. Razen tega imajo Američani na voljo še eno letališče v sto kilometrov oddaljeni Chaniji, zahodno od Irakliona.

OGLED ZNAMENITE PALAČE V KNOSOSU

Knosos, ki stoji na kraju nekdanje slavne antične naselja minojske dobe, je le štiri kilometre oddaljen od Irakliona. Na prvi pogled skrit v južnih gričevnatih pobočjih Kepralovih zelenih pašnikov, vinogradov in borišnih gozdov nizkega hrastičevja, privablja zlasti zaradi nekaj let vse več turistov zaradi edinstvene znamenitosti Krete, nenadkriljive arhitektonske stvaritve — kraljevske palače.

Vremc je bilo kot nalašč za ogled, čeprav je bilo soparno. Nizki deževni oblaki so zastirali na tem delu Sredozemlja vselej vroče sončne žarke, da bi nas žgali po zidovih obnovljenih ruševin velike zgradbe. Komaj smo se z avtobusom pripeljali na zborna mesto pred obzidje, se je vtila ploha. Tod kot se je iznenada začela, je tudi naenkrat prenehala. Naša sreča, kajti nihče ni imel dežnika ali dežnega plašča, na ruševini

nah pa se nismo imeli kam skriti pred nalivom.

Tu smo že naleteli na druge izletniške skupine skandinavskih, angleških in japonskih turistov. Za vstopnino smo odšteli 50 drahem, preračunano v naš denar je bilo to nekaj nad 30 din (vstopnina na Blejski grad je bila v tem času pri nas za tujce 20 din). Zbrali smo se na vhodni ploščadi, ki je bila nekoč dvorišče v notranjosti palače. Grški vodnik nam je v angleščini razlagal zgodovinska dejstva, ki nam jih je potem naš vrli Jože posredoval v slovenščini, kolikor je pač zmogel. Pri vходу je za boljšo orientacijo obiskovalcev pritrjena velika tabla s podobo palače Knosos, kakršna je bila v času največjega razcveta minojske vladavine.

Tu je tudi razmeroma skromen doprinski kip Arthura Evansa in njemu posvečena spominska plošča v zahvalo za njegova raziskovalna dela pri odkrivanju knososke palače. Od našega vodnika zvedo, da se obisk te palače v Knososu lahko primerja z obiskom atenske Akropole, ki si jo letno ogleda nad pet milijonov turistov iz vsega sveta. Mislil sem si, tvoja stvar je, da lažje kolikor znaš, moja pa, ali ti verjamem ali pa ne. Navsezadnje poznam te turistične ptičice, ki iz vsake muhe znajo narediti konja ali celo slona!

K veliki kraljevski palači je nekoč spadal tudi zloglasni labirint, poslopje z brezštevilnimi hodniki in sobanami, v katerem se ni mogel znajti prav noben tujec. Po njem še danes imenujejo vsako podobno stavbo s hodniki — labirint. Kje je, se še ne ve natančno.

Labirint v Knososu in sploh podobni hodniki iz tistega časa so verjetno dobili ime po dvorezni sekiri, kakršne so uporabljali stari Minojci. Baje so s temi sekirami delali vse mogoče, med drugim naj bi tudi trisiral hodnike, zato torej naziv labirint. Dvojna sekira je ena od najbolj pogosto naslikanih in upodobljenih znakov takratnega obdobja. Takšni izdelki v obliki dvojne sekire danes spadajo v najbolj iskane spominke v Knososu. Ko smo že pri spominkih, naj omenim, da gredo najbolj v promet iz kamna oblikovani kipci moškega z velikim udom kot simbolom plodnosti, pa tudi kipci prsate ženske s kačami v roki, ki prav tako predstavljajo žensko plodnost.

Zgovorni grški vodnik nam je spet pojasnil skrivnost labirinta, v katerem je po bajki domoval Minotaver, pošast s človeško postavo in bikovo glavo. Bikoglav ne bi bilo čudno, če bi bil postal glavni simbol Knososa in tudi nepogrešljivi spominke kjerkoli na Kreti.

Ta zloglasni Minotaver je torej dobival za hrano žive ljudi. Legenda pripoveduje, da so Atenci nekoč v tistih pradednih časih ubili Anrogeja, sina kralja Minosa, zato so se morali odkupiti z žrtvami — sedem mladeničev in prav toliko mladenk, ki so jih morali vsako leto pošiljati Minotauru. Lahko si predstavljam, kakšen obup je moral spopadati uboge Atence, ko so izbirali žrtve. Na srečo je vso to ničkaj prijetno zadevo baje vzel v svoje roke srčni Tezej, sin atenskega kralja Egeja, ki je zrasel v mogočnega orjaka. Ko je prišel čas, da morajo Atenci spet odvesti na Kreta krvni davek za Minosa, se je junaški Tezej pridružil izbranim žrtvam in lepo odplul z njimi v Knosos. Nanj je vrgla oko lepa kraljeva hči Ariadna. Ljubezen na prvi pogled, bi danes rekli temu. (Nadaljevanje)

Zoprnež je bruhal svoj gnev iz sebe. Karla je dijak komaj krotil. Po drugi strani bi privoščil zlikovcu, da jih enkrat pošteno skupi. A v glavi je »tiktakala disciplinska ura« preočitno, kajti strogo je bilo povedano pretepanje ali netovarišče obnašanje med dijaki.

Z mislijo na klavirsko uro sta oba prijatelja zunaj takoj pozabila zoprni pripetljaj.

Napetost je pa ostala. Zlasti pri telovadni uri, kjer je Dromelj blestel s svojimi atletskimi sposobnostmi in se je grdu masčeval tako ali drugače. Pri profesorju Hofarju pa je bil bahač dobro zapisan. Karel pa se ni bal za ugled. Dijakovo neugnanost pa je Hofar po Dromljevi priljubljenosti strogo kaznoval. Vedno je dobival »sonderdienste« za pospravljanje.

Spet je bil v vili. Tokrat se je dalj časa zadrževal tudi v kuhinji, kamor sta ga povabila starec in skrivnostna ženska. Neverjetno, kaj sta vse govorila! In kar vprico dijaka!

— Dragi Muljak, nič ne skrivajva, mladi tovariš naj si bo takoj na jasnem, da mu zaupava, da sva zaradi njega tudi na jasnem! je začela ženska.

Starec jo je gledal. Pozorno in brezizrazno.

— Vemo, kaj so Švabi storili s tvojimi doma. Tudi v trgu imamo dobre vezi. Poznaš Karla, upokojenega pismonošo. Sicer se sedaj glasno odzdravlja s hajhtlar!, a se ga ne boj, se le dela tako. On je sorodnik tukajšnjih naših sodelavcev v mestu. Preko njega bomo vzdrževali vezo. Treba bi bilo, da si nam kdaj tudi ti na voljo. Bi bil pripravljen?

Dijak je ujel iz naglasa pri besedi »Ti«, da je že vse v naprej jasno. Obvezuje ga nekaj s temi tujimi ljudmi. Tuji in vendar po družni strani

VALENTIN POLANŠEK

88

ROMAN

KRIŽ S KRIŽI

vse bliže kot marsikak vinrav domačin, ki je pred leti še glasno hajhtlerjeval, zdaj pa se kreta kot prvoborec proti hitlerizmu vsega kraja.

Dijak je pokimal.

Starec je bil vmes: — Seveda boš jemal naše reči le s sabo, kadar boš dobival normalen dopust. Preko Karla ne bo težav. On je že o tem obveščen. Pravzaprav še ni dolgo, kar te je tukaj na šoli obiskal. Zelo rad pride v Kranj. In on pride brez težav. Pravi lisjak. Filistrsko pripne stranko značko na prsi in nosi za koroške partizane pod Obirjem in Peco marsikaj koristnega tja.

Dijak je slišal le s pol ušesom. Vse se mu je zdelo prav filmsko napeto in fantazijsko je že pletla svoje možnosti, kako skrivaj marsikdo dela s partizani. A iz kakšnih razlogov? Tudi iz prav podlo nizkotno sebičnih.

Kot na dogovorjeni znak je skrivnostna ženska zginila v sosedno sobo, kjer je stal pianino. Dijak je hotel tja, pa sta ga ženska in starec zadržala.

— Oprostiš za trenutek. Takoj bo vse nared!

Dijak si je že tako goreče želel Charlotte. Nobenega znaka pa ni bilo, da jo vidi danes. Z nobeno besedo ni upal potipati v njeno smer.

Starec je bil izbrano vljuden. Ko sta bila sama brez skrivnostne ženske, je dejal: — Kaj bo šele po vojni? Ko je toliko nejasnega že sedaj...

Skrivnostna ženska je šepnila samo skozi na pol odprta vrata, da mora takoj nujno naprej, bo se že še oglasila pravočasno. Ko se je starec zasigural, da je res ni več v hiši, je zamišljeno začel: — Koliko se pogovarjava, pa nisva v vseh pogledih istega mnenja, zlasti ne, kako bo po vojni tukaj pri nas v Jugoslaviji.

Tedaj pa je potrkal.

Charlotte je bila.

Dijak je bil odrešen. Na veliko politiko se ni veliko spoznal. Zlasti ne iz perspektive starega Kranjčana upokojenca, ki živi vendarle v drugem svetu kot koroški dijak, ki je zamotan v ideološke fraze tisočletnega rajha pod vodstvom in v izvedbi rjavih Korošcev. Zlasti pa v privlačen svet učenja. Trenutno pa je v težki krizi, vse v njem je razvrednoteno, same diskrepance bodisi iz vidika »tako vernega življenja« ubitega pradedu, ki pride v tako zverinsko smrt, bodisi v pogledu na negotovo ugibanje samega dirceja. Zdjaj pa je bil odrešen. Na mah. Bliskoma ga je vsega prevzelo: Kako sem si že želel svidenja s Charlott!

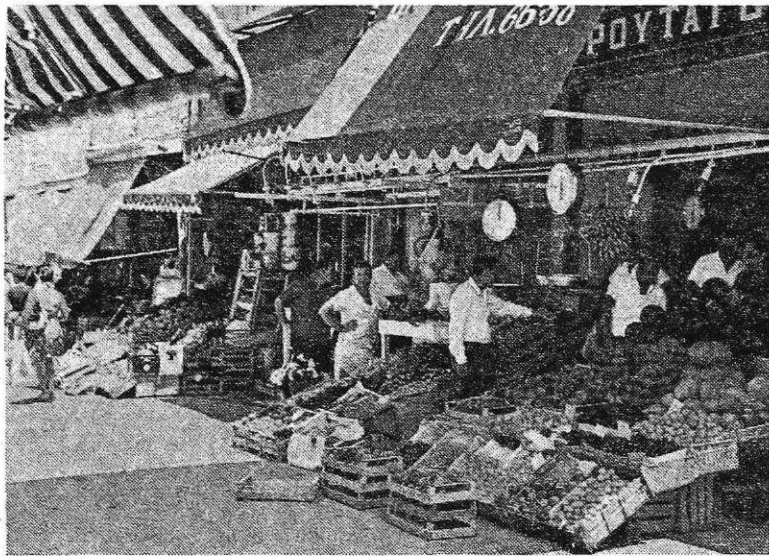
Povabila ga je, da bi takoj začela z igranjem na pianinu.

Starec ni kaj dodajal.

— Najprvo ponoviva to, kar si zadnjič pokazal! Hotela je pokazati, kako se je učila.

Dijakova zmedenost je vse bolj rastla. Zato se ni upal veliko gledati lepotic v oči. Ona pa je večkrat s prsti prišla na njegovo laketo. Osmešilo jo je, ko jo je v nekakem učiteljskem tonu hotel pohvaliti, kako je od zadnje ure napredovala.

Charlotte je takoj opazila spremembo na mladem človeku. Ko se je poprej pripravljala na svidenje z njim, je ugibala, kako mu naj da na znanje, da ve za njegovo kruto usodo doma. Laže se bo ujel, če ničesar ne omeni. Tako bi morala tudi o svojih neizglednostih za bodočnost govoriti. To bi pa pomračilo njun začarani svet prve ljubezni. Ona mora biti toliko močnejša, da mu bo v oporo. Ona ga je že zdavnaj prepoznala, da je plemenitega značaja, da je velik sanjač, da živi zabavan v lep svet glasbe, da zanj ne ostaja kruti vojni dan, ki prinaša strah in smrt. (nadaljevanje)

MIHA KLINAR

16

HAJKA

Premik ni bil naporen in dolgotrajen, kakor so pričakovali. Premaknili so se samo nekoliko vstran od taborišča, v katerem so prenočili. Tega so se najbolj razveselili borci, ki so bili ponoči na straži in v zasedi.

Komandant Blaž je ukazal počitek. Ta dan ni nameraval obremenjevati bataljona z vojaškimi in političnimi urami. Ko bi dan ne bil tako peklensko zadušen in soparen, bi prav lepo potekal ob prijetnem lenarjenju v senci. Okrog desetih dopoldan pa je nenadoma pritekel borec od straže in poročal, da so s stražarskega mesta na cesti, ki vodi iz Cerkena, opazili italijansko kolono.

»Rekel sem, da vas ne bodo pustili pri miru,« se je oglasil terenski kurir in spomnil komandanta Blaža na svojo sinočnjo napoved. Ni še končal s svojimi očitki, ko so tišino presekali strelji. »Na, zdaj pa imamo vrage!«

»Ne razburjaj se,« je komandant Blaž pogledal terenskega kurirja, nato pa ugotovil, da so strelji padli nekje v bližini taborišča, iz katerega so se umaknili. Morda so Italijani naleteli na bataljonsko patroljo in udarili po njej. Glavno je, tako je mislil Blaž, da Italijani niso presenetili bataljona, lahko ga bo še pravočasno umaknil, ne da bi prišel v stik s sovražnikom.

Tako je mislil, a je nenadoma zardel, kakor da je njegovo misel slišal terenski kurir, pred katerim je sinoči skoro posmehljivo govoril o idrijskem odredu, ki se je zaradi prihoda italijanskih oddelkov v Cerkeno premaknil na novo operativno področje. Pomislil je tudi na ljudi v Novakih, ki vedno za prihod bataljona in ki so tako požrtvovalno in tako naglo zbrali

zanj najnujnejšo hrano. Ti ljudje so vendar videli v njih junake.

— Ali bi ne bil potem izmik sramota in ali bi ne vplival negativno na tukajšnje prebivalstvo?

O, prav gotovo! Zato mora sprejeti spopad.

In to učinkovit spopad, v katerem se bataljon ne sme osramotiti.

Tako se je odločil Blaž.

Sklical je naglo komandirje, ki so že sami brez njegovega povelja dvignili čete in jih pripravili na spopad ali na premik. Čakali so samo še Blažovo povelje:

»Počakali jih bomo in se z njimi spopadli.«

Vedeli so, da bo tako rekel.

Izbrali so položaje, borci so jih zasedli. Potem so se začeli tisti neskončno dolgi trenutki pred bičko.

Sopara je pritiskala k tlom, na nebu pa še vedno ni bilo nobenega oblaka, samo zrak je bil tak, kakor pred nevihto.

Marsikdo si je želel, da bi se nebo ta hip pooblačilo in da bi začel liti dež.

Kaj dež! Nebo naj bi odprlo vse jezove in odplavilo nepregledno vojaško kolono nazaj v kasarno.

Morda so bili tudi v sovražni koloni taki, s podobnimi željami. O, prav gotovo so bili, le kdo se rad podaja v morebitno smrt. Pa so jih proti partizanom gnala povelja po tistem govoru pred odhodom iz vojašnice, »naj branijo pred partizani sveto italijansko zemljo.«

Morda je kdo med italijanskimi vojaki pomislil: čudna je ta sveta italijanska zemlja, ta »terra italianissima«, ko razen v kasarni v teh krajih ne slišiš italijanske govornice. Tu prebiva ljudstvo, ki govori drugačen jezik, tak jezik, kakršnega govorijo partizani. Kdo ima torej pravico braniti to zemljo? In čigava je ta zemlja? Moja prav gotovo ni, ker me to ljudstvo sovraži.

Morda je bil kdo tak? Morda se je celo vprašal, zakaj ga že leta in leta drže v vojaški uniformi, uniformiranega sužnja, ki so ga v imenu slave domovine poslali najprej v Afriko, v Etiopijo, potem čez morje v Albanijo, nato so ga priklenili na Francijo in ko je prehodil peš prašne ceste Jugoslavije, so ga poslali zopet v Afriko in od tam v Rusijo, kjer so jim rekli: V Rusiji ste

žrtvovali zdravje za domovino, zato greste sedaj domov na zdravljenje in počitek.

Pa so jih poslali na počitek, zares pravi počitek, kjer morate v koloni nad partizane, na ljudi neke čudne vrste, ki trdijo, da se ne bore samo za osvoboditev svojega ljudstva, marveč tudi za osvoboditev človeštva izpod jarma gospode. Ta si baje zaradi svojih gospodarskih koristi in sporov izmišlja vojne, vanje pa goni predvsem ljudi, ki so si po bedi in delu bratje z enakimi na nasprotni strani, pa vseeno morajo imenovati drug druge s sovražniki in se med seboj uničevati.

— Najbolje bi bilo iti sam med upornike, zgrabiti vojno pri glavi in iz sveta ustvariti domovino bratov po delu, brez vladarjev, brez vojska, ki so tako ali tako samo zato, da branijo in večajo oblast vladarjev.

Da, tako bi moral storiti! A kaj, ko je mali človek nemočen, priklenjen na nevidno verigo vojaške discipline in strahu pred kaznijo, na vrvice, s katerimi te obvladajo oficirji in te obračajo, kakor jih je volja.

— Ali si sploh še človek, ko te razčlovečijo v vojaka? Ali nisi podoben zdresiranemu psu, ki naj popade človeka na gošpodarjev ukaz?

— Da, samo pes si še, zdresiran pes.

Ne, ni se lahko iztrgati z verige vladajočega strahu. Če drugega ne, tega se je zavedal sleherni vojak v zeleni koloni.

— 13 —

Bataljonska patrolja, ki se je spopadla z Italijani v izpraznjenem taborišču, kjer je bataljon prenočeval, je izstrelila nekaj nabojev na nasprotnika, potem pa se umaknila brez žrtv in neopazno. Italijani so še dolgo divje streljali in prenehali šele, ko je bila partizanska patrolja že zdavnaj na položajih bataljona in poročala komandantu Blažu, kaj je opazila in kaj se je pravzaprav zgodilo. Vodja patrolje je poročal, da bi se patrolja lahko umaknila, ne da bi jo bersaljerji opazili.

»Z Metodom sva streljala samo zato, da bi opozorila bataljon na nevarnost. Morda sva storila napako, a nisva mogla vedeti, ali bo sovražno kolono opazila tudi naša straža.«

Nadaljevanje

Izvršni svet OS Radovljica je na 56. seji 6. septembra razpravljal o oblikovanju delovnega načrta in delovnih teles za izvajanje gospodarske stabilizacije in o možni rasti sredstev za OD za negospodarstvo po določilih dogovora o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka. Beseda je tekla o pobudi sveta za varstvo okolja pri OK SZDL za dopolnitev osnutka odloka o varstvu pred hrupom v občini Radovljica in o osnutku odloka o kriterijih za delitev finančnih sredstev za krajevne skupnosti in način njihove uporabe. V zvezi s tem so sprejeli predlog, da naj bodo OZD, KS in izvršni svet OS Radovljica udeleženci pri sklepanju samoupravnega sporazuma o načinu združevanja in uporabi sredstev za KS v naslednjih dveh letih 1984/85. Seznanili so se tudi z osnutkom odloka o nagradah in povračilu stroškov sodnikom Sodišča združenega dela v Kranju in s predlogom samoupravnega sporazuma o SIS za razvoj smučarskega centra Koba. Obravnavali so še predlog komisije za poravnave škoda ob naravnih nesrečah v občini Radovljica.

Delovna skupina CK ZKS, ki jo je vodil Andrej Verbič, je v okviru priprav na prihodnjo sejo CK ZKS 1. septembra obiskala Elan Begunje. Skupaj s predstavniki občinskih družbenopolitičnih organizacij se je skupina pogovarjala s predstavniki Elana o nalogah komunistov pri uresničevanju dolgoročnega programa stabilizacije. Elanovci so goste seznanili z delovnimi uspehi in prizadevanji za odpravljanje težav pri izpolnjevanju proizvodnih problemov. Istega dne je delovna skupina imela razgovore na Bledu z zdravstvenimi delavci radovljiške občine.

V spomin na 9. september 1941, ko je na Lipniški planini padel narodni heroj in komandant gorenjskih partizanskih enot Jože Gregorčič, skupaj z borci Selške čete, ter v počastitev obletnice ustanovitve prvih štirih mestnih odborov OF v Radovljici, je bila osrednja slovesnost 9. septembra. Ob tej priliki so odkrili štiri spominske plošče posvečene delovanju OF v Radovljici. Vse plošče je KO ZB NOV dala v oskrbo in varstvo krajevni skupnosti Radovljica.

Občinski svet zveze sindikatov Radovljica je na 7. seji 8. septembra obravnaval delovno poročilo predsednika od zadnje seje naprej. Na dnevnem redu je bila obravnavana aktivnost osnovnih organizacij sindikata v razpravah o polletnih obračunih gospodarjenja v OZD in o izidih javne razprave o uresničitvi stanovanjske politike v OZD ter o pripombah na gradivo s tega področja, ki bo na dnevnem redu RS ZSS. Beseda je tekla tudi o oblikovanju kataloga tipičnih del in nalog ter o več kadrovskih in organizacijskih vprašanjih.

V delovnih telesih občinskega komiteja ZK Radovljica potekajo priprave na plenum CK ZKS in v zvezi s tem tudi na bližnji obisk delovne skupine CK ZKS, ki jo bo predvidoma vodila članica predsedstva CK Katja Vadal. Skupina namerava obiskati nekatere osnovne organizacije ZK s področja gostinstva in turizma, kjer naj bi takla beseda o izvajanju sklepov in stališč OK ZKS o uresničevanju politike gospodarske stabilizacije v turističnem gospodarstvu in izvajanju tekočih nalog v pretekli turistični sezoni.

Z izkupičkom letošnje turistične sezone so v kampu Šobec zadovoljni, saj so načrtovani plan v celoti uresničili. Do konca avgusta so našli nad 75 tisoč nočitev, kar je za 10 % več kot lani. Dohodek od storitev pa se je v primerjavi z lanskim v tem času povečal za 70 %. Seveda ne gre pripisati takšnega povišanja le na račun višjega prometa, pač pa tudi višjim cenam in inflacijski stopnji.

ZAVRŠNICA JE PRIPRAVLJENA NA »KRESNI VEČER« IN »ŽIVINOREJSKI BAL«

Dolina Završnice pod najvišjim vrhom Karavank bo zopet zelena arena tisočev turistov, živinorejcev, planincev, tabornikov, rekreativcev in izletnikov. Turistično rekreacijski center v Završnici je za nadaljnji razvoj turizma in gospodarstva krajevne skupnosti in občine Jesenice vpijoča nujna in cilj delovnega programa Turističnega društva Žirovnica.

V preteklih tednih avgusta in septembra so razni novinarji in dopisniki v Železjarju, Glasu, Dnevniku in drugih glasilih že obveščali občane o pripravah in celo o poteku prireditve, ki jih že nekaj mesecev pripravljala presenetljivo aktivno Turistično društvo Žirovnica. Prav je, da so ljudje o dogodkih, pripravah in seveda vsebini prireditve pravočasno obveščeni, narobe pa je, če informacije niso točne, ali so oblikovane le na mnenju in domnevah, kar povzroča nepotrebno dezinformacijo.

Veliki zeleni avditorij resnično prelepe doline Završnice se vneto pripravlja na dve veliki Gornjesavski prireditvi, s široko zasnovanim in vsestransko pomembnim ter perspektivnim namenom.

V soboto, 24. septembra, bo od 14. ure dalje PIKNIK s KRESNIM VEČEROM ob Završniškem jezeru in naslednji dan, v nedeljo, 25. septembra, že tradicionalni ŽIVINOREJSKI BAL V ZAVRŠNICI.

Res je, da imata obe prireditvi tradicionalno določen čas prirejanja, to je tretjo soboto in nedeljo v septembru. Za letošnjo prestavitve se je izvršni odbor turističnega društva Žirovnica odločil predvsem zaradi povsem objektivnih razlogov. Upoštevali so pomembno osrednje slavje in proslavo IX. KORPUSA v Novi Gorici, ki je bilo minulo nedeljo, in vse prestavitve prireditev s tega dne na 18. september, med katerimi sta tudi 15. PLANINSKI DAN planincev Slovenije in KRAVJI BAL v Bohinju.

Komisija izvršnega sveta občinske skupščine Radovljica za elementarne neizgode je na 6. seji v avgustu obravnavala poročila o elementarni neizgodi na občinski stavbi v Srednji vasi v Bohinju, škodo od zemeljskega plazja na Mlinem na Bledu in v Mošnjah. Razen tega je komisija presojala tudi škodo v zvezi z oskrbo prebivalcev z vodo ob zadnji juljski suši. Na osnovi strokovnih ugotovitev je komisija izoblikovala predlog finančne poravnave škode, ki ga bo dala v potrditev finančni komisiji in izvršnemu svetu OS Radovljica.

Koordinacijski odbor za proslave pri predsedstvu OK SZDL Radovljica je na 25. seji, 8. septembra presojal uresničevanje programa proslav v letu 1983 in sprejel program proslav občinskega pomena do konca leta. Na seji so predstavniki občinskih družbenopolitičnih organizacij poročali o številu udeležencev na 15. zboru aktivistov OF Gorenjske v Žireh, ki je bil junija letos, ter o zbranih sredstvih in njihovi porabi.

Vsem trem zborom občinske skupščine Radovljica je izvršni svet predlagal, da imenujejo komisijo za pripravo in izvajanje operativnega načrta uresničevanja dolgoročnega programa stabilizacije. V komisijo predlagajo razen predsednika Janeza Smoleta še člana Pavla Žerovnika, predsednika komiteja za planiranje in gospodarstvo, Draga Rozmana, predsednika komiteja za družbene dejavnosti, Zlatka Kavčiča, vodjo enote TB Ljubljanske banke, Kemala Alibegoviča, predsednika sveta občinske skupnosti za cene, Mirka Birka, predsednika OK SZDL in Braneta Groharja, sekretarja OK ZSMS.

Izvršni svet je nedavno, ko je obravnaval problematiko preskrbe, med drugim sprejel pobudo frgovske delovne organizacije Špecerija Bled, da se opravijo razgovori s Kmetijskim kombinatom Požarevac (PIK) za oskrbovanje prebivalstva radovljiške občine z mesom. Gre za zagotavljanje govejega in svinjskega mesa na dohodkovnih odnosih, skupnem riziku in skupnem vlaganju sredstev. TP Špecerija Bled bo pripravila predlog dogovora s PIK Požarevac.

V začetku septembra je Raziskovalna skupnost Radovljica obvestila vse raziskovalne, razvojne in druge OZD ter posameznike in inovatorje, da bo do 1. novembra zbirala predloge za delovne naloge, ki jih bo tudi sofinancirala. Prednost bodo imela področja pospeševanja razvoja in inovacijske dejavnosti in pridobitev tehničnega znanja, izkoriščanje lastnih surovinskih in energetskih virov, štednja energije, pospeševanje in povečanje proizvodnje hrane in živalske krme ter nadomeščanje uvoženih surovin in materialov z domačimi.

Poglavitna ugotovitev v razpravah o polletnem gospodarjenju v Almiri Radovljica je, da so polletni plan proizvodnje uresničili 53 %, plan skupnega prihodka 50 %, čistega dohodka in ostanka za sklade pa 51 %. Zaradi zaostrenih gospodarskih razmer, ki bi utegnile biti še težje, so se odločili, da bodo skušali do konca leta povečati izvoz na konvertibilno področje za 30 %.

Koordinacijski odbor za urejanje odnosov med samoupravnimi družbo in verskimi skupnostmi pri OK SZDL Radovljica je na zadnji seji 31. avgusta sklenil, da bo prvo sejo posvetil optimiziranju izvajanja pogrebnih svečanosti in luči občinskega odloka v krajevnih skupnostih na območju radovljiške občine. Do takrat bodo v verskih skupnostih proučili ta odlok in še osnutek odloka o varstvu pred hrupom, ki se nanaša tudi na cerkveno zvonjenje. Sočasno bodo predlagali tudi svojega delegata v koordinacijski odbor namesto umrlega Alojzija Zabarja, župnika iz Kroke.

To je edini vzrok in resnica o prestavitvi že napovedanih datumov za KRESNI VEČER in ŽIVINOREJSKI BAL V ZAVRŠNICI. Zagotovo je treba samo pohvaliti pametno presojo ter razumevanje in solidarno uvidenost, kot tudi pravilen odnos in voljo za sodelovanje z že omenjenimi prireditelji.

ZAKAJ BO KRESNI VEČER OB ZAVRŠNIŠKEM JEZERU?

Dolina Završnice je bila že pred vojno privlačno okolje za taborjenje takratnih skavtov, center prirejanja prvomajskih in drugih proslav naprednih delavcev, posebno železarjev, ki so se tradicionalno zbirali na Završniških Poljanah. Plamenica tradicij je bila obnovljena takoj po vojni v novi Titovi Jugoslaviji in ob postavitvi spomenika D. Milovanoviču kot prvemu sekretarju SKOJ, ki je v skalovih te doline nesrečno preminil, in taborjenju beograjskih tabornikov, je Završnico obiskal tudi JOSIP BROZ-TITO. Završnica je bila, je in bo shajališče športnikov, rekreatorjev, planincev, piknikarjev in drugih izletnikov, čeprav trenutno na bolj ilegalni način ali kot pravijo Žirovnčani na divji način.

Sobotni PIKNIK in KRESNI VEČER OB ZAVRŠNIŠKEM JEZERU je takorekoč iz ziv vsem prej omenjenim obiskovalcem, da s tem večerom skupno v sodelovanju s turističnim društvom Žirovnica obnovimo in otvorimo omenjeno živahno dejavnost, ki smo jo imeli, jo neurejeno še imamo in je potrebna za razvoj delavskega in vsesplošnega turizma.

Završnica z vsem svojim razkošnim naravnim bogastvom je okolje in ponujajoča se priložnost za razvoj turizma, ta izziv pa naj bi bil temeljni kamen za dejanski pristop k postopni zgraditvi že desetletja načrtovanega TURISTIČNO REKREACIJSKEGA CENTRA ZAVRŠNICA.

Številni večji in mali kresovi ob jezeru (ki jih boste lahko kurili ta KRESNI VEČER tudi z vašimi otroki) ter veliki atraktivni kres na jeze-

ru bodo zagoreli kot dejanska prelomnica, ki jo delovno turistično društvo Žirovnica trdno namerava krmariti v organizirano obljudenost završniškega okolja in obetavno turistično ponudbo. Potrebna je pomoč in uvideno sodelovanje, zaželen je množičen obisk. Prireditveni odbor, ki šteje skoraj 50 ljudi, pričakuje, da se bodo v soboto, 24. septembra, zbrali v Završnici taborniki, mladinci in mladinke osnovnih organizacij ZSMS, da bodo, kot oni odlično znajo, zakurili kresove, prav posebno pa so vabljeni številni harmonikarji (fajtonarji) in drugi ter glasbeniki, ki bodo svobodno napolnili prelepo dolino z odmevi razigranih melodij in prijetno popestrili KRESNO VZDUŠJE završniške noči. Pripravljena bodo presenečenja z jedili in pijačami, vstopnine pa ta večer ne bo.

Naslednji dan, to je v nedeljo, 25. septembra, pa turistično društvo Žirovnica prireja v sodelovanju s pašno skupnostjo Žirovnica, krajani in drugimi društvenimi in delovnimi organizacijami že znani ŽIVINOREJSKI BAL V ZAVRŠNICI s pričetkom ob 10. uri.

S to prireditvijo je TD Žirovnica že lani doseglo vsestransko uspešno in tudi interesno sodelovanje in povezovanje in nenazadnje pohvalno odobravanje ter spodbudno izhodišče za nadaljevanje in širjenje programskega repertoarja prireditve ali bolje rečeno obstoječe turistične ponudbe.

ŽIVINOREJSKI BAL ima široke možnosti, da postane ena največjih tovrstnih prireditev, saj združuje s popestritvijo starih običajev in folklorne vse, kar bi danes od KMETIJSKOŽIVINOREJSKE, ŽIVILSKE, TEKSTILNE in TURISTIČNE PONUDBE radi solidno in kontinuirano imeli ter v njihovem napredku in dostopnosti zopet pridobili prijeten občutek rasti osebnega in družbenega standarda. Namen prirejanja je spodbuden in perspektiven. Za vse krajeane, posebno za kmetijske in živinorejce, pa bi moral biti to praznik in sodelovanje pri prireditvi posebna čast.

Ovčjerejska skupnost pri KZ Bled je prejšnjo nedeljo 4. septembra priredila ovčarski dan na Zatniku. Prireditev je postala že tradicionalna in je pritegnila veliko obiskovalcev. Ovčarji so prignali na prireditveni prostor nad tristo ovac, ki jih je ocenjevala posebna komisija. Lastniki najboljših vrst so dobili nagrade. Prireditev so popestrili s prikazom striženja ovac, kulturnim nastopom folklorne skupine iz Ribnega in ovčarskimi specialitetami in z rajanjem, srečolovom in kegljanjem za ovna.

V soboto 3. septembra je bilo na Bledu srečanje delavcev in upokojencev radovljiške Almiri in gostov s proslavo 35-letnice te delovne organizacije, ki se danes uvršča med najbolj uspešne v občini. Ob tej priliki je predsednik OS Radovljica Boris Šetina izročil delovnemu kolektivu priznanje — plaketo občine Radovljica. Številni delavci pa so prejeli jubilejna priznanja in nagrade.

Ob razviritju prapora in pobratenju med organizacijama RK Gorje in RK Varaždin center, je krajevna organizacija Rdečega križa Gorje založila okusno opremljeno in vsebinsko zanimivo knjižico v tisoč izvodih. Poleg uvodnih besed predsednika KO RK Gorje Jožeta Kuralta, je zanimiv zapis o zgodovinskem razvoju organizacije RK v svetu in pri nas, podatki o delu in uspehih RK Gorje, o delu RK v Varaždinu, razen tega pa je objavljen celotni seznam vseh darovalcev travov in žebličkov za prapor.

V prvih šestih mesecih 1983 so sekcije in kulturna društva v radovljiški občini po lastnih programih organizirale nad šeststo različnih kulturnih prireditev, srečanj in akcij. Izvršilni odbor Zveze kulturnih organizacij pa je organiziral v tem času 26 večjih prireditev. V primerjavi s prvim polletjem 1982, se je društvena dejavnost oz. program prireditev in akcij povečal za dobro petino oz. za 21 odstotkov in to navzlic manjšim odobrenim sredstvom, ki so jim bila spričo omejitvenih ukrepov na voljo.

V zimsko pomladanskih mesecih, vključno do 30. junija letos, je osem odraslih gledaliških skupin pri kulturnih društvih v občini Radovljica uprizorilo devet premierskih del z enajstimi ponovitvami in 35 gostovanji v raznih krajih radovljiške občine in z devetimi gostovanji izven občine. Dramske sekcije so v tem času pripravile tudi 14 literarnih večerov in recitalov. V istem obdobju pa so mladinske gledališke skupine pri kulturnih društvih priredile štiri premierske uprizoritve in eno lutkovno igrico z 28 ponovitvami. Razen tega so mladinske skupine pripravile tudi dve enodejanski.

V plavalnem klubu Radovljica, ki je avgusta slavil 50-letnico obstoja, je zdaj 160 članov. Od teh je od 74 do 80 aktivnih plavalcev z območja radovljiške in leške krajevnne skupnosti. Redno je zaposlen le en trener, štirje opravljajo delo nepoklicno, razen teh pa je v klubu še osem vaditeljev, ki delajo v petih selekcijah. Število aktivnih plavalcev bi bilo lahko še večje, ker je zanimanje veliko, vendar pa zaradi tehničnih vzrokov ni možno sprejeti več članov.

Na letoš zgrajenih teniških igriščih v Zaki na Bledu je v soboto 20. avgusta Hotelsko turistično podjetje Bled organiziralo prvi teniški turnir za pokal Bleda, ki se ga je udeležilo 52 tekmovalcev. Zmagal je Starman iz Kranja, ki je osvojil pokal.

Padalci ALC Lesce so prejšnji teden spet dosegli velik mednarodni uspeh. Na 6. mednarodnem padalskem prvenstvu v Celovcu, na katerem je sodelovalo 85 tekmovalcev v 28 moštvih iz Avstrije, ZR Nemčije, Združenih arabskih emiratom, Madžarske in Jugoslavije, so v skokih na cilj osvojili s tremi moštvi prvo, četrto in peto mesto. V zmagoviti postavi »Bled II« so nastopili padalci Frank, Hrast in Pogačar.

Če združimo teh nekaj skromnih stavkov, je lahko ugotoviti, da ima TD Žirovnica dobro sestavljen in zastavljen delovni program, da ne glede na razna mnenja natančno ve, kaj dela in zakaj, da ima odprta vrata za vse, ki so voljni pošteno in delovno sodelovati, da bodo »napadeno smetišče« z odgovornimi za ureditev okolja uredili po predvidenem programu in prostor, ki bo iz te deponije nastal, s pridom uporabili in še marsikaj v prihodnosti odpravili, kar zaudarja in moti res prelepo dolino Završnice.

Zaenkrat pa bo TD Žirovnica in njen prireditveni odbor hvaležen vsem, ki bodo obiskovali napovedane prireditve in tako dali svoj prispevek za razvoj turizma tudi v krajevni skupnosti Žirovnica, še posebno pa za načrtovano realizacijo TURISTIČNO REKREACIJSKEGA CENTRA ZAVRŠNICA.

PLAMS

»Flemanje« v adjuštaži bluminga (foto S. Kokač)

REVIJA NARODNO-ZABAVNE GLASBE

Turistična poslovna skupnost Bled s svojimi članicami v sodelovanju z radiom Triglav Jesenice organizira v petek, 23. septembra, ob 17. uri v športni dvorani na Bledu.

REVIJO NARODNO-ZABAVNE GLASBE GORENJSKE

Pravico do nastopa na reviji imajo vsi narodno-zabavni ansambli z območja Gorenjske pod naslednjimi pogoji:

- da ansambel javno nastopa najmanj eno leto,
- da za nastop pripravi tri skladbe (izmed teh morata biti najmanj dve lastni),
- da v prijavi navede vse podatke o članih ansambla, o tem, kjer so dosedaj nastopali, ter vse o prijavljenih skladbah.

— Prijave ansambllov bodo sprejemali do vključno ponedeljka, 20. septembra na naslov: Radio Triglav Jesenice, Trg Toneta Čufarja 4, Jesenice.

LEPA PRIREDITEV OB DVEH JUBILEJIH IN ZAKLJUČKU PRAZNOVANJA KRAJEVNEGA PRAZNIKA

V soboto, 10. septembra so v delavskem domu Julke in Albina Pibernik s pristrčno in lepo prireditvijo proslavili 30-letnico delovanja Društva upokojencev Javornik-Koroška bela in 20-letnico društvenega pevskega zbora in s tem sklenili tudi enotedensko praznovanje krajevnega praznika krajevnosti Edi Giorgioni Javornik Koroška Bela.

Maloštevilne navzoče je najorej pozdravil predsednik društva upokojencev Stane Torkar in med njimi

GOSTOVANJE DRŽAVNEGA ZBORA »KAVAL« IZ SOFIJE NA JESENICAH

Ljubiteljem kvalitetne vokalne glasbe na Jesenicah in v okolici se ponuja enkratna prilika, da bodo poslušali enega najboljših pevskih zborov Bolgarije, ki je tudi mednarodno priznan, saj je dobil na mednarodnih tekmovanjih visoka priznanja, in sicer 80 članski državni moški zbor »KAVAL« iz Sofije.

Zbor bo zaradi adaptacije dvorane na Jesenicah nastopil 2. oktobra ob 19.30 v dvorani delavskega doma Julke in Albina Pibernik na Javorniku. Njihov repertoar obsega klasične, borbene, revolucionarne in narodne pesmi.

Bolgarski zbor vrača obisk Partizanskemu pevskeemu zboru in bo nastopil še v Ljubljani, Mariboru in Zagrebu.

DAMJANU JENSTERLU ZLATA PLAKETA

V Strugi pri Ohridu je bilo srečanje mladih literatov. Med predstavniki iz vse Jugoslavije je bil tudi Jeseničan Damjan Jensterle, ki je s predstavitvijo svojih pesmi dosegel velik uspeh. V svoji skupini je kot edini v Jugoslaviji prejel zlato plaketo srečanja »Mlada Struga«. To je brez dvoma lepo priznanje za jeseniškega pesnika, ki se s svojimi pesmi vedno bolj uveljavlja.

J. R.

DOLIKOVCI KOLEKTIVNO V ISKRI KRANJ

Jutri, 16. septembra, bodo v avli tovarne ISKRA na Laborah pri Kranju odprli skupinsko razstavo likovnih del članov likovnega kluba DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice, ki sodi v redno izmenjavo razstav z likovnim klubom ISKRA Kranj.

Na skupinski razstavi se bodo s svojimi slikami predstavili: Janez Ambrožič, Rudolf Arh, Danica Bem-Gala, Franc Berce, Branko Čušin, Franc Dolinšek, Anton Drab, Evgen Guštin, Mojca Graj, Nika Hafner, Zvonimir Ivanović, Janko Korošec, Jože Koselj, Zdravko Kotnik, France Kreutzer, Pavel Lužnik, Tine Markež, Slavomir Mihajlovič, Draga Soklič, Milena Stocca, Tone Tomazin, Franc Vandot, Cveto Velikajne, Anica Mlekuz-Višnar in Marjan Židaneč.

Umetnostni zgodovinar in likovni kritik dr. Cene Avguštin je za razstavo na Laborah izbral 40 slik.

VABILO PEVCEM MEŠANEGA ZBORA »BLAŽ ARNIČ«

Člane mešanega pevskega zbora Blaž Arnič pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice obveščamo, da bo zbor začel z rednimi vajami v ponedeljek, 26. septembra ob 18. uri pod vodstvom zborovodje Romana Ravniča, v prostorih osnovne šole Tone Čufar Jesenice.

Istčasno vabimo tudi nove pevce, ki so že peli v prejšnjem mladinskem pevskeem zboru Blaž Arnič in druge tako iz organizacij združenega dela, kakor iz šol usmerjenega izobraževanja, da se priključijo zboru.

tudi predstavnike slovenskega kulturnega društva Edinost iz Škofije na avstrijskem Koroškem, predstavnika pobratene Društva upokojencev iz Nove Gorice in predsednika Zveze kulturnih organizacij Jesenice. Za njim je prevzel besedo predsednik krajevnosti SZDL in podpredsednik društva upokojencev Jaka Svetina, ki je orisal tridesetletno prehojeno pot društva in poudaril najbolj zaslužne za razvoj društva in gradnjo ter povečavo društvenega doma na Javorniku. Omenjal je zelo pestro in bogato društveno dejavnost, ki zajema že omenjeni pevski zbor, krožek za ročna dela, folklorno skupino, izletniško dejavnost in številne društvene prireditve in proslave, poleg športno-rekreacijske dejavnosti, kjer je najbolj razvito balinanje na društvenem igrišču. Predsednik oziroma podpredsednik Svetina je orisal tudi društveno skrb za starejše in socialno šibkejšje člane, ki jim nudijo tudi denarno pomoč pri nabavi ozimnic. V svojem govoru pa se je dotaknil tudi sedanjih težkih gospodarskih in družbenih razmer, stabilizacijskih prizadevanj in zapletenih ter zaostrenih mednarodnih razmer ter številnih vojnih žarišč in oboroževalno tekmo med obema velesilama.

Sledil je lep kulturni program, ki ga je pristrčno povezovala Jelka Tomaš ob asistenci dveh pionirjev v narodni noši, ki sta podeljevala šopke.

Najprej se je predstavil moški zbor Društva upokojencev Javornik-Koroška Bela pod vodstvom Jaka Vebra, ki že 15 let vodi zbor. Zapeli so Mihečičevo Polje, kdo bo tebe ljubil, koroško narodno Saj če frajda več ne sveti, Srebotnjakovo Ob Kolpi in Vogričevo Lahko noč. Z-

lo ostareli in številčno že močno okrnjen zbor je zapel pristrčno, iz srca, kakor pravimo in za svoje dvajsetletno delovanje prejel bučen aplavz.

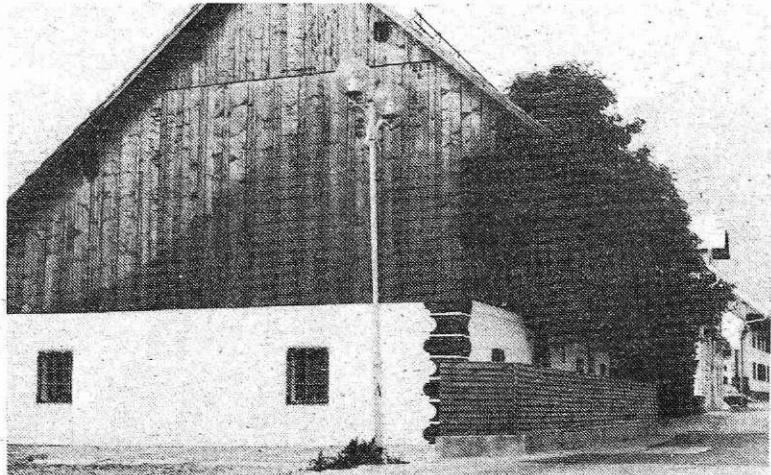
Program je nadaljeval ženski pevski zbor Društva upokojencev Javornik-Koroška Bela, ki je pod vodstvom Brede Prašnikar zapel partizansko pesem Na kordunu, Simonitičjevo Črček na vrtu in narodno, v priredbi Danila Bučarja Kako bom ljubila. Čeprav zbor deluje šele dve leti, lahko opazimo od nastopa do nastopa kvaliteten napredek ob ustreznem izboru literature.

Pod vodstvom Mire Mesaričeve je prireditev obogatil tudi moški zbor Društva upokojencev Jesenice, ki je zapel Vrabčovo Zdravico, Vodopivčevi Na poljani in Polje, kdo bo tebe ljubil ter koroško narodno Se že svita, bo den. Zbor je solidno opravil svoje delo in prepričani smo, da bo kvalitetno še napredoval.

Kulturni program pa je sklenil mešani pevski zbor Društva upokojencev iz Radovljice. Pod vodstvom mlade zborovodkinje Betke Demšarjeve je zbor solidno izvedel Hubalovo Po jezeru, Simonitičjevo Plovi, plovi, Mirkovo Dekle, to mi povej in Slavenskega pesem Svatovska.

Ob tej priliki je predsednik Zveze kulturnih organizacij Jesenice Joža Varl podelil članom moškega pevskega zbora Društva upokojencev Javornik Koroška Bela Gallusove značke, ki jih za aktivno delovanje na glasbenem področju podeljuje Zveza kulturnih organizacij Slovenije. Zlate Gallusove značke so prejeli: Anton KAPLAN (čez 50 let poje v zborih), Filip KLEMENČIČ (čez 60 let), Franc KOPRIVC (čez 55 let), Stanko PIRIH (55 let), France VEBER (čez 55 let) in zborovodja Jaka VEBER (čez 55 let), srebrno Gallusovo Franc RAVNIK (čez 20 let) in Franc ZUPANČIČ bronasto.

Predsednik je ob čestitki prejemanikom visokih priznanj dejal, da na primeru teh pevcev k znanemu ge-

Liznekova domačija (foto A. Kerštan)

POČITNICE TUDI DRUGAČE

Tudi letos smo imeli v naši šoli organizirano proizvodno delo tudi med šolskimi počitnicami. Tokrat je bila izbira za učence, ki so se odločili, da si bodo med počitnicami prislužili nekaj denarja, še posebno pestra. Obrtnik Milan Kokalj z Bleda nam je zaupal sestavljanje Rubikovih ock in kač, naša pionirska šolska zadruga pa je zaprosila tovarno Iskra-Otoče za kakršnokoli delo. Zaupali so nam izdelavo merilnega vezja.

Vsako jutro smo se že ob sedmih zjutraj zbrali pred šolo. Vodja proizvodnega dela nas je porazdelil v dva razreda. Večina nas je šla v učilnico, kjer so sestavljali kocke in vezje, nekaj pa v prostor, ki je bil namenjen za izdelavo kač. Moram priznati, da nas je kar lepo število prihajalo na počitniško delo. Prihajati smo morali kar se da točno, da smo dobili prazno delovno mesto. Ker pa je pri izdelavi kač, kock in vezja več delovnih operacij, je lahko v naši mali »tovarni« delalo trideset do štirideset učencev in srednješolcev, vsi dijaki pa so nekda obiskovali našo šolo.

Seveda pa nismo hodili na delo le zaradi zaslužka, temveč tudi zaradi zabave. Moram povedati, da smo dobro zaslužili in da je bil zaslužek odvisen od našega dela. Med sestavljanjem igral in vezja smo poslušali radio, malo poklepetali s starimi prijatelji, sošolci in se šalili. Okoli devetih so nam kuharice, ki so redno zaposlene v naši šoli, pripravile okusno malico. Res nam je teknila, denar zanj pa je prispevala pionirska zadruga. Vedno smo se veseli vračali z dela.

Delali smo od začetka do konca počitnic, le takrat, ko je večina učencev odšla na letovanje s šolsko kolonijo, smo ga prekinili za dva tedna. Zasluženi denar smo porabili za letovanje na morju, za drobne izdatke v počitniških dneh, za nakup šolskih

potrebščin, za nakup novega kolesa...

Nikomur na bilo žal za ure, ki so bile po svoje tudi prijetne.

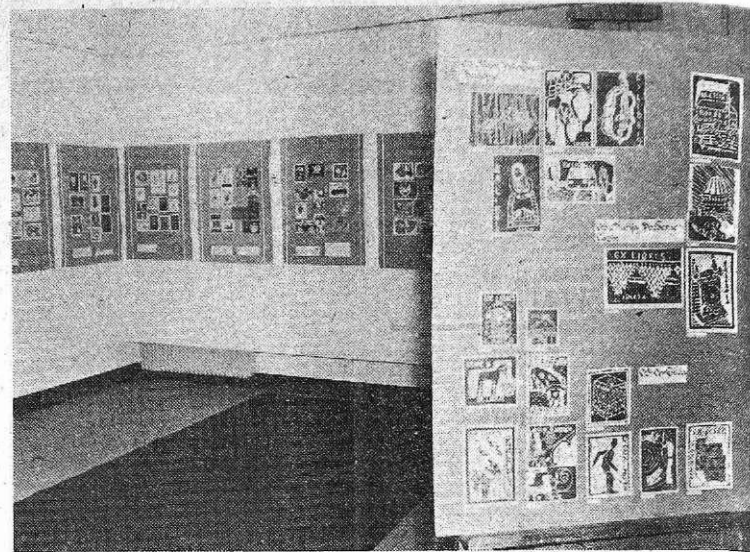
Maja Burja, 8. r.
ČOŠ Gorenjskega odreda
Žirovnica

JESENIŠKO OBČINO SO OBISKALI PREDSTAVNIKI REPUBLIŠKIH KULTURNIH USTANOV

Na celodnevem obisku v jeseniški občini so se pretekli teden mudili: predsednik republiškega komiteja za kulturo dr. Matjaž Kmecl, predsednik skupščine Kulturne skupnosti Slovenije Vladimir Kavčič, strokovni sodelavec te skupnosti Marjan Gabrijelič in predsednik ZKO Slovenije ter predsednik sveta za kulturo pri RK SZDL Jože Osterman.

Jeseniški družbenopolitični in kulturni delavci so jih seznanili s sedanjim utripom kulturnega življenja v občini, precejšen poudarek pa je bil dan tudi predlogu programa dejavnosti, akcij, projektov in investicij, ki jih pri Kulturni skupnosti Jesenice načrtujejo v prihodnjem letu, del sredstev pa naj bi v okviru dogovorjenih programov prispevala Kulturna skupnost Slovenije in ZKO Slovenije.

Člani delegacije so si v občini ogledali tudi več kulturnih objektov: roj-

Mednarodna razstava otroških ekslibrisov v likovnem salonu Dolik je odprta še do 21. septembra (foto S. Kokalj)

slu, da glasba ne pozna meja, pri čemer so mišljene geografske in jezikovne meje, lahko dodamo, da glasba ne pozna tudi starostnih meja. Izrekel je željo, da bi se jim pridružili, da je njihovo življenje zaradi sodelovanja na glasbenem področju veliko bogatejše, mnogo lepša pa je zato tudi njihova jesen življenja.

Društvo upokojencev je na prireditvi s spominskimi darili izreklo priznanje in zahvalo za prispevek k razvoju društva in gradnjo društvenega doma naslednjim: Mari Aleš, Francu Arhu, Hildi Belec, Alojzu Božiču, Ediju Cenčku, Martinu Čufarju, Francki Jekovec, Avgustu Jelenu, Slavki Jurjevčič, Jožetu Lukiču, Alojzu Smoleju, Bernardu Svetlinu,

Alojzu Tišovu, Vinku Udirju in Alojzu Zalokarju. Nekaterim drugim, ki so tudi zaslužni za razvoj društva pa bodo izrekli priznanje na društveni prireditvi.

Čeprav so bili na tej prijetni prireditvi zabeleženi trije pomembni dogodki, pa so prazni stoli v dvorani kazali kaj klavirno podobo. Pogrešali smo člane društva, saj jih je v društvo vključenih okrog 1.000, delegate krajevine samouprave in druge predstavnike in ne nazadnje tudi druge krajanje, saj krajevna skupnost šteje čez 5.000 prebivalcev, ki bi s svojo navzočnostjo morali dati priznanja društvu in pevcem za njihovo izredno pomembno družbeno aktivnost. Končno pa je bila to tudi sklepna prireditev enotedenskega praznovanja krajevnega praznika.

SPET V ŠOLSKIH KLOPEH

Ko je napočilo konec šolskega leta, je iz naših grl radostno zadonel: hura, hura, prav tako pa smo z veseljem začeli novo šolsko leto. Zadnje dni počitnic so se v naših glavah motale čudne skrbi. Učni pripomočki, novi predmeti, nove tovaršice — šola seveda.

24. avgusta, kar cel teden pred pričetkom pouka, smo odšli v šolo po knjige in zvezke. Knjige, delovni zvezki, zvezki, beležke, mape, ovitki — vse to nas je čakalo na klopih. Naši starši so bili nadvse zadovoljni, saj jim ni bilo treba iskati vseh teh učbenikov in drugih pripomočkov v knjigarnah, samopostrežnih in zakonitih trgovinah; zvezki so bila namreč najbolj iskana stvar v zadnjih avgustovskih dneh, mi pa smo jih dobili celo nekoliko ceneje. Učbenike smo si v šolski knjižnici le izposodili, zanje smo plačali obrabnino, za delovne zvezke pa smo odšteli celotno vrednost.

Da, zopet se je začelo. 1. septembra je bilo pred šolo po dolgem času spet hrupno. Spet so se odprla široka šolska vrata v naš drugi dom. Razredniki so nas ta dan pričakali pred garderobami in nas odpeljali v razrede, v katerih bomo prebili večji del dneva. Potem smo se posedli vsak v svojo klop in zložili v mape, kar bomo rabili pri posameznih predmetih. Prvo in drugo uro smo se pogovarjali o najrazličnejših obveznostih, o vedenju, o odnosu od sošolcev, kako moramo paziti učbenike in na šolski inventar. Veliko smo se pogovarjali tudi o tem, da moramo upoštevati vse prometne predpise na poti v šolo. Za našo varnost skrbi tudi miličnik, ki vsak dan spremlja naše prihode in odhode iz šole.

Potem pa se je začelo zares — matematika, zgodovina, slovenski jezik....

Seveda, malo smo še razposajeni, razigrani... Misli nam pogosto uhajajo na prijetne počitniške dneve. Tovarišice upajo, da se bomo na red kmalu navadili, saj je pouk resno delo.

Karmen Klobasa, 8. a
ČOŠ Gorenjski odred
Žirovnica

ANTON KRIŽMAN

Svojci, prijatelji in znanci so se na pokopališču na Blejski Dobravi poslovili od Antona Krizmana z Jesenic, upokojenca Železarne in borca NOV.

Rodil se je v delavski družini v Strunjanu. V mladosti je delal v rudniku do okupacije. Že v letu 1942 je začel sodelovati z Osvobodilno fronto. Zaradi delovanja z osvobodilnim gibanjem je bil zaprt v Trstu, kjer so ga mučili, da je posledice še dolgo čutil. Zaradi bolezni so ga poslali na zdravljenje. Kasneje se je vključil najprej v Primorsko brigado, od leta 1944 pa je bil kot bolničar v 15. Belokranjski brigadi.

Po osvoboditvi je prišel na Jesenice, kjer se je v Železarni zaposlil v valjarni žice. Temu obratu je ostal zvest do upokojitve. Poleg dela v obratu je bil aktiven tudi v sindikalni organizaciji, v krajevni skupnosti pa je delal v krajevni organizaciji ZB NOV.

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

J. R.

Komisija za delovna razmerja TOZD Osnovna šola Tone Čufar Jesenice objavlja prosta dela in naloge

— KV kuharja za nedoločen čas s polnim delovnim časom

Pogoji: gostinska šola. Stanovanja ni!

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v osmih dneh od objave na naslov: Komisija za delovna razmerja TOZD Osnovna šola Tone Čufar Jesenice, Tavčarjeva 21.

ZAHVALE

Ob boleči izgubi dragega očeta, deda in pradedu

FRANCA SLAMNIKA

se žaljujoči domači iskreno zahvaljujem vsem sosedom za pomoč, izrečeno sožalje in za podarjeno cvetje. Posebno zahvalno smo dolžni sosedu Mari Šapek, Kosmačevi in Brelihovi, ker so ga v času njegove bolezn obiskovali.

Zahvaljujem se tudi godbi, pevcem in tovarišu Martelaku za poslovilne besede.

Tudi zdravniku dr. Zaletelu se njegovi domači zahvaljujem za skrb in nego na domu, kakor tudi patronažni sestri, ki ga je obiskovala na domu.

Kolektivoma TOZD Tobak Jesenice in zobne ambulante Jesenice pa se zahvaljujem za podarjeno cvetje in izrečena sožalja.

Vsem, ki so kakorkoli pomagali, se še enkrat zahvaljujem.

Vsi njegovi

Vsem krvodajalcem, ki se krvodajalske akcije redno udeležujejo prvi dan že desetletja, se zahvaljujem za pozornost, ker ste se me spomnili, ko me to leto zaradi bolezni ni bilo med vami.

Boris Hmeljak

Društvu upokojencev Javornik-Koroška Bela se iskreno zahvaljujem za čestitko ob mojem življenjskem jubileju.

Zahvaljujem se tudi za pogostitev in darilo. Še enkrat najlepša hvala.

Tudi jaz želim vsem članom društva veliko zdravja in delovnih uspehov.

Hvaležni Franc Zalokar

Društvu upokojencev Javornik-Koroška Bela se najlepše zahvaljujem za prejšnjo čestitko ob mojem rojstnem dnevu, obenem želim društvu veliko uspeha.

Franc Vaupotič

Ob boleči izgubi naše drage mame, sestre, tete, babice, prababice in tašče

FRANČISKE SVETINA

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo tako številno spremeli na njeni zadnji poti. Hvala vsem, ki ste ji darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje, posebno pa Tehničnemu biroju Jesenice in vsem sosedom.

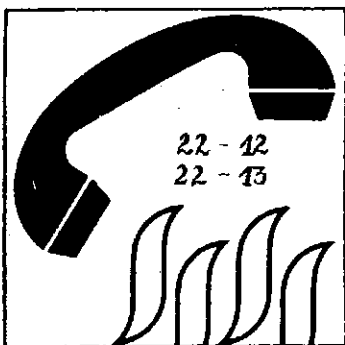
Posebno se zahvaljujem osebjem doma dr. Franceta Berglja za skrb in nego v času njene dolgotrajne bolezni ter osebjem internega oddelka Bolnice Jesenice za nujno pomoč.

Zahvaljujem se tudi pevcem za zapete žalostinke.

Posebno zahvalno izrekamo tovarišici Bregantovi za poslovilne besede in članicam krožka ročnih del Društva upokojencev Javornik-Koroška Bela.

Še enkrat vsem iskrena hvala.

Vsi njeni

DOPIŠUJTE
V ŽELEZARJA

DEŽURNI TRGOVINI

V soboto, 17. septembra, hosta na Jesenicah od 7. do 19. ure odprti trgovini: SPENCERJA BLEB — Supermarket Union, Titova 22 in ROŽICA — sam. trgovina 9, Bokalova 5/a.

DEŽURNA LEKARNA

V mesecu septembru bo za občini Jesenice in Radovljica dežurna lekarna na Jesenicah.

DEŽURSTVO V AVTOMEHANIČNIH DELAVNICAH NA JESENICAH

V soboto, 17. septembra: Anton PONGRAČIČ, Kidričeva 6, Jesenice.

ČLANOM DU JESENICE

Društvo upokojencev Jesenice obvešča svoje člane, ki so, ali bodo, v letošnjem letu dopolnili 80 let in starejše, da v sredo, 28. septembra, ob 16. uri za njih organizira v domu društva tradicionalno prijateljsko srečanje, ki bo povezano s kulturnim programom in skromno pogostitvijo.

Društvo prosi vse tiste člane, ki se bodo srečanja udeležili, da to sporočijo pisno ali ustno društveni pisarni ali po telefonu na št. 82-670, do vključno 27. septembra.

Pisarna je odprta vsak torek in petek od 17. do 19. ure.

Prijave za udeležbo na srečanju so društvu nujno potrebne zaradi priprave hrane za pogostitev.

Vse članice in člani društva, stari 80 in več let, so na srečanje prisrčno vabljeni.

REŠITEV KRIŽANKE IZ 33. ŠTEVILKE ŽELEZARJA:

nahrbtnik, advokatk, BŠ, Raab, Pirc, otok Krk, Ema, GI, BT, bao, anta, Argo, Ankara, Mlino, Evert, maršal, eter, Kregar, obtok, Esk, acetone, Oli, ska, parkelj, Nike, Ren, laska, estuarij, SS, yc, Ajar, Bremen, top, Videm, Ot, epoleta, enota, solata, icek, carar, trahom, okra.

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

16. septembra, franc. barv. erot. film POČESTNICA ob 18. in 20. uri — FILM NI PRIMEREN ZA OTROKE! Ob 22. uri HUDIČ — MORILEC, premiera hongkonškega barv. karate filma.

17. septembra, amer. barv. zgod. spektakel BEN HUR, zaradi dolžine filma cene zvišane, ob 16. in 19.30 uri.

18. septembra, amer. barv. zgod. spektakel BEN HUR, zaradi dolžine filma cene zvišane, ob 16. in 19.30 uri.

19. septembra, amer. barv. komedija FRANCOSKE RAZGLEDNICE ob 18. in 20. uri.

20. septembra, hongkonški barv. krim. film HUDIČ — MORILEC ob 18. in 20. uri.

21. septembra, HUDIČ — MORILEC hongkonški film ob 18. in 20. uri.

22. septembra, ZAPRTO!

KINO PLAVŽ

15. septembra, amer. barv. zgod. spektakel BEN HUR ob 18. uri — zaradi dolžine filma cene zvišane!

16. septembra, amer. barv. komedija FRANCOSKE RAZGLEDNICE ob 18. in 20. uri.

17. septembra, hongkonški barvni karate film ZADNJI KARATE UDA-REC ob 16. uri, ob 18. in 20. uri AVLA PRO-FILM PONOVO: RDEČI

OBLAK NAD RIATOM, am. : barv. western film.

18. septembra, amer. barv. risani film MAČEK NA DIVJEM ZAHODU ob 10. uri, ob 16. uri hongkonški barv. karate film ZADNJI KARATE UDA-REC, ob 18. in 20. uri AVANTURE BELEGA OČJAKA ital. barv. pust. film.

19. septembra, amer. barv. western komedija VELIKI SKAVT ob 18. in 20. uri.

20. septembra, amer. barv. krim. film MORILEC Z RILLINGTON-SKEGA TRGA ob 18. in 20. uri.

21. septembra, ZAPRTO!

22. septembra, ital. barv. western film TIHI MASČEVALEC ob 18. in 20. uri.

KINO DOVJE

18. septembra, amer. barv. komedija FRANCOSKE RAZGLEDNICE ob 20. uri.

23. septembra, amer. barv. zgod. spektakel BEN HUR ob 19. uri.

RAZSTAVNI SALON DOLIK JESENICE

V dneh od 2. do 21. septembra je odprta mednarodna razstava OTROŠKIH EKSLIBRISOV.

Razstavo si lahko ogledate, razen nedelj, praznikov in sobote popoldne, od 10. do 12. in od 17. ure do 19.30.

RAZPIS ABONMAJA

AMATERSKO GLEDALIŠČE TONE ČUFAR JESENICE razpisuje abonma za sezono 1983/84

V abonmajski program je zajetih sedem predstav:

- štiri predstave domače igralske skupine.
- 1. C. Goldoni: SLUGA DVEH GOSPODOV — komedija,
- 2. M. Kmecl: INTERVJU — drama,
- 3. J. Alešev: PODLAGA ZAKONSKE SREČE in A. Medved: RANDEZ-VOUS — komediji,
- 4. F. Dürrenmatt: FIZIKI — komedija,
- komorno gledališko delo s poklicnimi izvajalci,
- eno predstavo gostujočih gledališč,
- eno predstavo amaterskih skupin.

Kolektivni naročniki bodo prejeli naročeno število vstopnic za predstave domače igralske skupine in za komorno gledališko delo, za druga gostovanja pa po eno vstopnico na vsake štiri naročene.

Vstopnice bomo dostavljali abonmentom približno teden dni pred predstavo.

Cena abonmaja je 350 dinarjev, za dijake in upokojence pa 220 dinarjev.

Kolektivni naročniki naj v ta namen izpolnijo naročilnico in jo do roka dostavijo upravi gledališča.

Rok za prijavo v gledališki abonma je 1. oktober 1983.

Za posameznike bomo sprejemali prijave vsak delovni dan od 8. do 12. ure v pisarni gledališča, lahko pa tudi po telefonu na številko 81-260.

TRIDESET LET ORGANIZIRANEGA DELA UPOKOJENCEV JAVORNIK-KOROŠKA BELA 2

Pri pregledu desetletnega delovanja podružnice na Javorniku-Koroški Beli so ugotovili, da je bilo celotno delo v glavnem usmerjeno v gradnjo lastnega doma in v kulturno delovanje članov društva. Na jubilejnim občinem zboru je bil Joža Knific izvoljen za dosmrtnega častnega predsednika društva. S tem mu je bilo dano priznanje za desetletno predsednikovanje in dosežene uspehe pri delovanju podružnice.

V drugo desetletno delovanje pa je društvo upokojencev povedel novi predsednik Rudolf Ogrin. Število članov se je povečalo že na 450. Dejavnost članov je bila tudi v tem obdobju usmerjena v kulturno udejstvovanje in izboljšavo doma. V letu 1964 so pevci imeli več koncertov v okoliških krajih pod vodstvom Cene Ambrožiča, dramski odsek pa je nastudiral igr Vdova Rošinka in z njo gostoval v Žireh. V tem letu je dom dobil centralno kurjavo.

Leta 1965 je bil zaradi bolezn predsednika Rudolfa Ogrina za predsednika izvoljen Alojz Tišov. Dejavnost društva se je nadaljevala v istih smereh, pričela pa se je tudi izletniška dejavnost.

Leta 1966 je v kroniki prvič omenjeno, da so upokojenci letovali v Crikvenici in Biogradu na morju pod istimi pogoji kot aktivni delavci Železarne. Skupno je letovalo 71 članov in njihovih svojcev. Pevci so imeli samostojne koncerte v Lescah, Ratečah in v Kranjski gori. Prvikrat so v tem letu omenjeni obiski upokojencev iz drugih krajev, in sicer iz Šoštanja, Velenja in Kranja.

Leta 1967 je bilo dosti govora o novem zakonu o pokojninah, v društvu pa se je med člani začela razprava o povečanju doma, kajti dom je postal pretesen za vedno bolj razvejano dejavnost upokojencev in povečano število članov. V tem letu je bilo že 589 članov.

Leta 1968 so bili naročeni načrti za povečavo doma.

Leta 1969 so pričeli z zbiranjem sredstev za povečavo doma. V tem letu so praznovali 85-letnico rojstva pevovodja Cene Ambrožiča. Ob praznovanju 100-letnice Železarne je bilo 11 upokojencev na Triglavu.

V letu 1970 je podjetje Vatrostalna podarilo upokojencem nov TV sprejemnik, kot darilo za novo leto. Zbiranje sredstev za povečavo doma je bilo v tem letu neuspešno. Pevski zbor je zaradi bolezn zapustil pevovodja Cene Ambrožiča, prevzel pa ga je Jaka Veber. Spominsko srečanje vseh graditeljev doma, tistih, ki so imeli več kot 50 udarniških ur, je bilo 17. julija v Završnici.

V letu 1971 je gradbeni odbor pod vodstvom Avgusta Jelena začel s povečavo doma, sredstva so prispevali RODU Ljubljana, železarna Jesenice, Vatrostalna in nekatera druga podjetja, v glavnem v materialu. Prispevali so tudi obrtniki: Ludvik Jenko, Karel Kleindienst, Anton Kobal, Lado Treven, Primožič in Sedej. Denarno pa sta povečavo podprli tudi članici Ivanka Pavlič in Marija Menčinger. Otvoritev povečanega doma je bila 10. novembra.

Leta 1972 je bil za predsednika podružnice izvoljen Bernard Svetlin namesto obolevlega Alojza Tišova. V tem letu je bilo narejeno tudi balinišče.

Leta 1973 so bili poleg Bernarda Svetlina v odbor izvoljeni še naslednji člani: Avgust Jelen, Matevž Kalan, Ivan Medvešek, Alojz Zalokar, Peter Kežar, Joža Lukič, Mara Aleš, Hilda Belec, Alojz Grohar, Peter Koder in Ivan Fon. V letu 1974 je prevzel blagajniške posle Alojz Smolej.

V tem letu so v domu začeli z vsakodnevno zabavo s plesom z godcem Frankom. V tem letu je umrl dolgoletni blagajnik Ivan Medvešek.

Leta 1974 so v domu prešli na kurjavo z oljem, ker je bila s pomočjo Železarne zgrajena cisterna za olje. Za dolgoletno delovanje v društvu so prejeli priznanja: Matevž Kalan, Joža Lukič, Mara Aleš, Martin Čufar in Peter Kežar. Veliko dela je bilo vloženo v ureditev okolice doma in

balinišča, bilo je tudi nekaj spora s sosedji; balinišče je bilo otvoreno 3. septembra.

Za leto 1975 je bilo značilno, da je podružnica RODU Slovenije postala samostojno Društvo upokojencev Javornik-Koroška Bela. Prvi predsednik samostojnega društva upokojencev je bil Bernard Svetlin.

V prvi odbor samostojnega društva so bili na ustanovnem občinem zboru izvoljeni: Bernard Svetlin, Franc Arh, Matevž Kalan, Zinka Jovičič, Francka Jakovec, Alojz Smolej, Peter Obid, Milan Kodrič, Franc Bartelj, Gabrijel Peternelj, Hilda Belec, Jelka Tomaž, Filip Klemenčič, Dane Pesjak, Leon Šmid, Feliks Praprotnik, Kati Crnkovič, Mirko Knific, Gluhar, Slavka Jurjevič in Jelka Jelen, v nadzorni odbor: Vinko Udir, Milan Zemljic in Martin Čufar. Za kronista društva je bil izvoljen Avgust Jelen.

Z ustanovitvijo samostojnega društva upokojencev je to dobilo veliko več pomena in s tem tudi veliko večjo dejavnost. Kroničarka Jelka Tomaž je leto 1976 opisala kot zelo delavno, društvo je bilo proglašeno kot najboljše na področju rekreacijske dejavnosti upokojencev v občini Jesenice.

V letu 1977 se je društvo vključilo v proslavljanje 85-letnice rojstva predsednika Tita, 40-letnice novega vodstva KPJ in 40-letnice ustanovitve KP Slovenije. V kroniki je prvič omenjena razstava ročnih del članic in članov DU. Skupno je bilo razstavljeno kar 136 del 31 razstavljalcev. Po sklepu izvršnega odbora društva so bili nagradni naslednji razstavljalci: Ana Zorman, Cilka Peternel, Slavka Jurjevič, Jernej Kobal, Joža Rutar, Friderik Bernot, Alojz Crnkovič, Martin Čufar in Alojz Tišov. Tega leta je bila ustanovljena tudi ženska balinarska ekipa. Zelo je bilo razgibano delo na področju rekreacije, športne in izletniške. Ob praznovanju 20-letnice KS Javornik-Koroška Bela je bil organiziran balinarski turnir za prehodni pokal, sodelovali so ekipe DU Jesenice, Ra-

dovljica, Žirovnica in Javornik-Koroška Bela. V septembru je bilo na Javorniku republiško tekmovanje balinarskih ekip DU Slovenije.

Dejavnost društva je bila v letu 1978 usmerjena v praznovanje 25-letnice organiziranega dela društva in 15-letnice delovanja pevskega zbora društva. V tem letu je v društvu začela delovati folklorna grupa, organizirala jo je Marija Heberle, vodila pa Mici Svetina. V času od 11. do 17. septembra so praznovali teden upokojencev. Tudi v tem letu je bila razstava ročnih del članov društva.

Januarja 1979 je folklorna grupa društva nastopila v Novi Gorici, spremljal jo je novoustanovljeni ansambel Veseli upokojenci. Plesalke so bile: Kati Crnkovič, Slavka Jurjevič, Kati Bogataj, Mici Svetina, Vera Klančnik, Marija Svetlin, Milka Grelja in plesalec Franc Podlipnik. Na harmoniki jih je spremljala Marija Koder. Glasbeni ansambel Veseli upokojenci so sestavljali: Gabrijel Peternel, Stane Goršek, Drago Jakšič, Karla Bogataj. Odslej so nastopali na vseh praznovanjih društva in na drugih prireditvah v občini ter izven nje. Folklorna grupa se je izpopolnila z novimi plesalkami in plesalci, vodstvo sta prevzela zakonca Peternel.

V tem letu je bilo organizirano srečanje članov društev Nova Gorica in Javornik-Koroška Bela v Krmi. V kroniki je prvič omenjen izlet članic krožka ročnih del.

Leta 1980 je bil izvoljen na občinem zboru nov upravni odbor v sestavi: Stane Torkar, Jaka Svetina, Lovro Berce, Štefica Bergant, Alojz Smolej, Gabrijel Peternel, Peter Obid, Kati Crnkovič, Slavka Jurjevič, Vera Končnik, Filip Klemenčič, Ivan Jesenko, Vinko Knavs, Stane Jerman, Feliks Praprotnik, Tončka Azman, Milan Kodrič in Franc Bartelj, v nadzorni odbor pa: Avgust Jelen, Anton Mrak in Martin Čufar; odbor se vedno deluje z nekaterimi spremembami. Za to leto je značilno: smrt predsednika Tita, pobratenje z društvom upokojencev Nova Gorica in delno tudi spremenjena politika v delovanju Društva upokojencev Javornik-Koroška Bela. Usmeritev no-voizvoljenega odbora je bila: več dejavnosti, za članstvo.

Pobratenje društev je bilo v avgustu na srečanju DU Primorske na Lokvah. Pobratenja se je udeležilo precejšnje število naših članov. Organizirano je bilo tudi več izletov, pri tem je bila novost, da so plačali stroške prevoza iz blagajne društva, po sklepu odbora ima vsak član pravico do enkratne brezplačne vožnje na izlet, o tem se vodi stalna evidenca, organiziran je bil piknik pri domu društva. Tudi v tem letu je bila razstava ročnih del.

Leta 1981 so organizirali izlet v Beograd z obiskom Hiše cvetja, članom so regresirali 30 % in 20 % prevoznih stroškov. V juliju je bilo organizirano srečanje z novogoriškimi upokojenci v Javorniškem rovtu, vsakoletna razstava ročnih del, balinarski turnir, sodelovali so v tednu upokojencev jeseniške občine.

V letu 1982 je bil organiziran izlet po »poteh revolucije«. Iz blagajne društva so izlet regresirali 30 in 20 %. V septembru je bilo srečanje pobratenih društev Nova Gorica in Javornik-Koroška Bela v Štanjelu.

Leta 1983 poteka v znamenju praznovanja tridesetletnice organiziranega delovanja javorniških in bevskih upokojencev.

Če bi hoteli napraviti številčni prikaz delovanja Društva upokojencev Javornik-Koroška Bela, bi dobili zelo obširen seznam izvedenih proslav, srečanj 80 in več starih članov, razstav ročnih del, sestankov, letnih konferenc, nastopov kulturnih grup tako doma kakor tudi izven občine, izletov, rekreacijskih tekmovanj in podobno. Če bi našli udeležence na vseh teh prireditvah, bi šele lahko ocenili delo tridesetih let.

Končna ocena naj bo, da imamo v društvu dva pevska zbora, to je ženski, ki je bil ustanovljen v letu 1982, ko je bilo društvo gostitelj revije pevskih zborov DU Gorenjske, moški pevski zbor, ki slavi letos dvajsetletnico obstoja, folklorno skupino, ekipi balinarjev in strelicev. Na področju družbenopolitičnega življenja pa so tudi upokojenci v tem obdobju prispevali svoj delež tako v krajevni skupnosti kakor v občini.

Število članov društva se približuje številki tisoč.

Stane Torkar

HOKEJ NA LEDU

DRAGA ZMAGA

JESENICE:FINSTRAL (GARDENA) 10:5
(6:1, 1:2, 3:2)

Dvorana v Podmežakli, gledalcev 1500, sodniki Jakič, Andrejka in Lešnjak, vsi trije ljubljani. Strelci za Jesenice so bili: Hafner 4, Klemenc in Bešič po 2 ter Medja in Pajtič po 1 zadetek; za Finstral: Stalfer, Langgartner, Parathoner in Goller; kazenske minute: Jesenice 16 min., Finstral 20 min.

Prepričljivo zmago jeseniških hokejistov v pokalu ALPE-ADRIA bi lahko imenovali tudi Pirova zmaga. Res je, da nas je uspeh razveselil, kajti večkratni jeseniški prvaki so ponovno (predvsem v prvi tretjini) pokazali resnično dober in učinkovit hokej, toda ob koncu so bili v jeseniškem taboru nezadovoljni in zaskrbljeni. Po izrednem začetku v prvi tretjini, ko smo videli več lepih in hitrih akcij naših hokejistov, kronanih z visokim vodstvom 6:1, pa so v teh prvih minutah kar štiri Jeseničani morali iz igre zaradi poškodb. Miha Horvat je dobil udarec po zobeh, ostali trije, Šuvak, Mlinarec in Zhotar, pa so se iz jeseniške bolnišnice vrnili z mavčno oblogo. Če k temu dodamo, da je že nekaj časa odsoten tudi Š. Ščap, potem je jasno, da so Jeseničani v nezavidljivem položaju.

Po prvi tretjini, ko so naši hokejisti ostali zdesetkani, niso več mogli urediti

svojih vrst, trener Svetlin je »krpala« troje in peterke, kajti le en napad je ostal popoln — Klemenc-Besič-D. Horvat.

Igra naših ni bila več tako natančna in učinkovita, kot v prvem delu, kar je bilo pričakovati. Seveda pa ob tem ne smemo pozabiti, da so se tudi v nadaljevanju borili kot je treba, na trenutke so igrali tudi lepo in kombinirano, vendar pa so se poškodbe zelo poznale.

Ob sobotnih dogodkih se nam vsiljuje misel, ki jo velikokrat pozabljamo. Misel na športnika-človeka, ki je stalno izpostavljen poškodbam in tudi trajni invalidnosti. Velikokrat namreč pozabljamo, da prav hokejisti na treningu in tekmah večkrat dobijo boleče udarce. Mnogi izmed teh povzročijo začasno odsotnost z ledene ploskve ali pustijo trajne posledice. Velikokrat na to pozabljamo, predvsem, ko mostu ne gre dobro in smo v svoji kritičnosti neusmiljeni. Žal pa smo bili v soboto v dvorani v Podmežakli priče drastičnosti hokejske igre, ki je sicer prava moška igra, toda žal nepredvidljiva in za poškodbe neusmiljena.

Že na začetku se je torej zgodilo tisto, česar se boji vsak trener in igralec. Kar pet igralcev je poškodovanih. Nekateri so bodo sicer hitro vrnili, vendar je poškodba Zvonka Šuvaka hujše narave in je vprašanje, kdaj bo lahko ponovno pomagal svojim soigralcem. Vse skupaj je tembolj boleče, kajti naši so na začetku letošnje sezone pokazali, da so resni, da so dobro pripravljeni in da so zmogni igrati hitro in učinkovito.

Dve zmagi naših hokejistov v pokalu ALPE-ADRIA, še bolj pa njihova dobra igra, sta nas navdajali z upanjem, da bodo lahko posegli po prvem mestu. Žal so poškodbe postavile na glavo vse načrte in je v tem trenutku prvo mesto precej daleč.

Hokejski klub Jesenice vabi na zanimivo prijateljsko mednarodno hokejsko tekmo, ki bo v soboto, 17. septembra, ob 19.30 med moštvoma

VIMPERK-ČSSR : HK JESENICE.

Moštvo iz ČSSR je član druge češkoslovaške lige.

ZDRAVLJENJE IN ŠPORT SI NISTA V NASPROTJU

POVZETO PO DR. GEORG LUKEŠIČU
IZ REVILJE SKI-TENIS-WINDSURF,
AVGUST 1983

Kar je vrhunskim športnikom samoumevno, naj bi postala navada vseh ljudi: optimalno pripraviti telo na vse zahteve. Brez vsakega premišljanja bi rekel, da sta kurativa (zdravljenje) in šport na pogled zelo različna pojma. V izrazu »kura« tiči bolezen, rehabilitacija, kopalna kad, oporne palice (bergle), vsekakor stvari, ki niso brezpogojno prijetne, katerim se človek raje izogne.

Temu so popolnoma nasprotna predstava, ki se vzbuja s pojmom »šport«: mladost, moč, zdravje; zdi se, da je šport vzel za sebe v najem enostavno vse, kar je pozitivno. Športno udejstvovanje je danes priljubljeno, športno treniranje ljudi je sažeteljeno, z veseljem sprejeti, imajo prednost v družbi, so obudovani in cenjeni kot delavci, kajti končno se le pričakuje od človeka v poklicu določena delovna sposobnost.

V nasprotju s športnikom je tisti, ki se zdravi pod sumom, da je že prekoračil zenit svojih sposobnosti pri delu. Osnova, vzrok za zdravljenje — dostikrat prikrita — lahko izhaja iz neke bolezni, lahko zaradi neznanih bolezni, lahko je kura potrebna zaradi splošne oslabelosti, vsekakor pa meče slabo luč na prizadetega. Z medicinskega vidika je podvrženo celotno civilizirano človeštvo — z izjemo nekaterih plemen, ki žive v pragozdovih brez stika s civilizacijo — zaradi modernega vsakdanjika velikim organskim in psihičnim obremenitvam, ki so popolnoma nefiziološke.

Moderen, visokotehnizirani človek izžaja pisalne mize, ki nikoli ne občuti lakote, ki se nikoli ne poti, je potencialno bolan. Njegova nevarnost niso mraz, težave in divje zveri, temveč slabosti srca in obtočil, debelost in oslabele mišičevje. Številne so posledice civilizacije, ki močno vplivajo na zdravje in delovno sposobnost. Leyshon in Francis poročata v neki študiji iz leta 1976, da gre letno v izgubo samo v Angliji milijon sto tisoč delovnih dni zaradi bolezni in krizu; te bolezni izvirajo v večini oslabele mišičja. V Ameriki podeljujejo v največjih podjetjih tistim delavcem, ki dokazujejo športno udejstvovanje, finančno pomoč, sigurno ne v škodo podjetja. Končno je povsem očitno,

da se s pametnim amaterskim športnim udejstvovanjem močno zmanjša vrsta škodljivih posledic civilizacije in enako pomembna je korist, ki izhaja iz zmanjšanja bolezenskih dni v gospodarstvu.

Podjetja in organizacije, ki podpirajo in propagirajo umirjeni amaterski šport, postajajo povsem logično pomemben dejavnik preventivne medicine že samo s tem, da zvabijo marsikateriga, ki zaradi civilizacije ni utrjen in zdrav, od pisalne mize v plavalni bazen ali na teniško igrišče.

Če se odloči tak pisarniški človek, ne-treniran in skoraj bolan, preživeti športno teden ali dva svojega dopusta, nastanejo pogosto novi problemi.

Hitra prestavitve na zdrav, toda popolnoma nenavajeni način življenja; nasprotja med nedejavnostjo in polno dejavnostjo skrivajo v sebi nevarnosti, ki lahko privedejo dobronamerno udejstvovanje in načrtovani dopust v propad.

Enostaven primer: Pri ženskem spolu je običajno in lepo, da nosijo čevlje z visoko peto. Če jih stalno nosijo se telo temu bolj ali manj privadi. Po umetno izzvani hoji v konico stopala nastaja vpliv na privajeno držo; prizadeti so skočni, kolenski in kolčni sklep in hrbtenica. Nenavadni prehod na ploske tenis-čevlje lahko moti privajeno ravnotežje. Skupno z neprivajeno obremenitvijo in zaradi pomanjkanja vadbe nastanejo lahko različne mišične otrdnine in nategnine, ki predstavljajo povečano tveganje za poškodbe. Pod patološkimi mišičnimi otrdninami in nenaravno držo pri sicer zdravem organizmu razumemo nesorazmerje med obremenitvijo in močjo mišic. Te zelo pogoste posledice športa se z lahkoto in hitro odpravijo z močnim lokalnim ogrevanjem in s masažo. Končno se mnogi vrhunski športniki ne obdajajo zastoj z velikim številom medicinsko-fizikalnih priprav in orodij, z maserji, zdravniki in drugimi čudovitimi stvarmi, ki se jih dobi v tolikšni koncentraciji samo v zdravilišči.

Rekreativec nima na razpolago vsega tega kot vrhunski športnik; razen če so v bližini njegovega bivališča ustrezne terapevtske ambulante in zdravilišča, s primernimi pripravami za masažo, obsevanje, podvodno terapijo. V takem primeru se lahko hitro in uspešno odpravi bolečina v križu, vnetje kit, udarce mišičja in natrganine ter nategnine mišičja.

Prednost zdravilišča v neposredni bližini športnih naprav je toliko bolj koristna, v kolikor se zdravilišče poslužuje uporabe nekega športa za odpravo že nastale organske poškodbe.

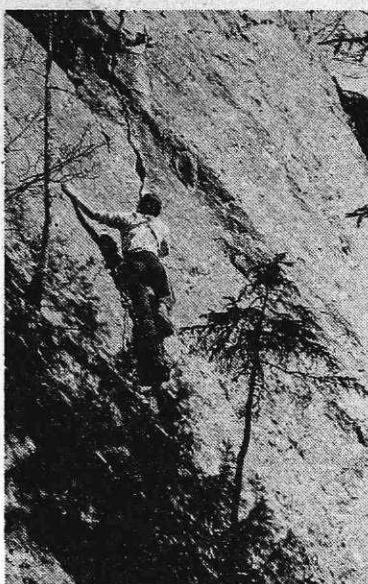
Vrsto funkcionalnih motenj delovanja srca in obtočil, kronične težave gibalnega ustroja, vse to se lahko odpravi z določnim športnim udejstvovanjem, po zdraviliških navodilih in pod zdravniškim nadzorom. Primer: določene vrste izkrivljenja hrbtenice lahko povzročajo pri slabem mišičnem stanju bolezni, ki se stalno ponavljajo. Te bolezni lahko obvladamo, odstranimo samo z dolgoročno krepitvijo mišic na hrbtu. To velja tudi za vrsto težav v kolkih, kolenih in ramenih. Tu lahko veliko koristijo načini zdravljenja, ukrepi v zdravilišču, še posebno, če je na razpolago zdravniški nadzor.

Vsekakor nista šport in zdravljenje vsesplošno zdravilno sredstvo, če pa je indikacija podana, potem je to v mnogih primerih edini način zdravljenja s časovno dolгим trajanjem.

Ob zaključku lahko ugotovimo, da se zdravljenje in šport lahko smiselno dopolnjujeta in da se spremljajoče fizikalne in terapevtske mere nikakor ne sme omejevat kot slabost, marveč kot preudarno stališče do lastnega telesa.

Tako za amaterja kot za profesionalca veljajo podobne zakonitosti; pripomočki, ki so samoumevni vrhunskemu športniku naj bi služili tudi ambicioznemu amaterju.

Ciril Praček

Detajl iz plezalnega vrta, kjer bo potekal del alpinistične šole za vse, ki se bodo do 22. septembra v četrtkih od 19. do 20. ure javili v prostorih PD Jesenice — dom TVD Partizan Jesenice (Foto Rudi Kocjančič)

LOKOSTRELSTVO

V okviru praznovanja krajevnega praznika krajevne skupnosti Javornik — Koroška Bela so med drugimi športnimi dogodki na Kresu organizirali tudi lokostrelski turnir. Tekmovalo je 16 lokostrelcev na razdaljah 50 in 30 m, najmlajši pa na 18 m. Rezultati in uvrstitve bodo objavljeni skupno z ostalimi športnimi tekmovanji, ki so bila v okviru praznovanja. Namen tega članka je predvsem obvestiti o delu in načrtih lokostrelskega športa na Jesenicah.

Lokostrelska sekcija dela z vedno večjim številom članov pri TVD Partizan Javornik — Koroška Bela. V zimskem obdobju so organizirani treningi dvakrat tedensko v telovadnici, poleti pa na daljše razdalje na strelišču na Kresu. V zadnjem obdobju so se pokazali zelo spodbudni rezultati pri strelcih — začetnikih, ki so pričeli s prvimi treningi v dvorani na najkrajše razdalje. Potrebno je namreč obvladati precej tehnike in posebnih prijemov, šele nato pride na vrsto natančno merjenje z merilno napravo.

Prizadevna vadba v telovadnici se je doslej še vsakemu kasneje bogato obrestovala pri nastreljevanju najdaljših razdalj (90 in 70 m). Poudariti moram, da nam je pri izboljševanju naših uspehov v veliko pomoč strelišče na Kresu, ki je sicer še v izgradnji, vendar ga kljub temu že dalj časa redno koristimo. V bližnji prihodnosti načrtujemo, seveda s polno podporo in razumevanjem vodstva rekreacijskega centra Kres, izgradnjo strelne lope, ki nam bo omogočila redno vadbo tudi v deževnem vremenu.

Na koncu obveščamo vse, ki se zanimajo za lokostrelstvo v tekmovalnem ali v rekreacijskem smislu, da lahko dobijo vse potrebne informacije na naših rednih treningih ob torkih in petkih od 17. ure dalje na strelišču na Kresu, v slabem vremenu pa v TVD Partizan Javornik — Koroška Bela.

Karel Jančič

ZAKLJUČNI TURNIR BO 18. SEPTEMBRA

Zaradi deževnega vremena so morali zaključni turnir v okviru POKALA MESTA JESENIC preložiti na nedeljo, 18. septembra, ob 8. uri.

Pomerilo se bo šest igralcev, ki so zbrali največ točk v dosedanjih desetih turnirjih, ki so bili na sporedu v poletnih mesecih. Igrali bodo po sistemu »vsak z vsakim«.

PRVA TEKMA

V NOVI SEZONI

Namiznoteniški igralci so preteklo soboto začeli novo sezono na prvem selekcijskem turnirju najboljših mladincev in mladink Slovenije. V Kočevju, kjer je nastopilo 30 igralcev v treh jakostnih skupinah po deset igralcev, je v prvi jakostni skupini nastopil tudi Jeseničan Jaka Veber in dosegel 10. mesto. V ostalih skupinah nismo imeli predstavnikov.

V Ljubljani pa je prav tako nastopilo 30 igralcev v treh jakostnih skupinah. V prvi je nastopila Jeseničanka Zora Zalokar, ki je s petimi zmagami in štirimi porazi osvojila peto mesto. Zmagovalka v tej skupini je bila Frelihova iz Kranja, ki je doživela le en poraz.

V drugi skupini nismo imeli predstavnic, v tretji pa je Mojca Aupič osvojila drugo mesto, kar je glede na to, da nastopa letos prvič v kategoriji mladink, zadovoljivo. V isti skupini pa je naša tretja predstavnica in obenem najmlajša udeleženka tega tekmovanja Barbara Markeč osvojila sedmo mesto. Tudi ona je tokrat nastopila prvič v kategoriji mladink, čeprav bo še tri sezone nastopala v kategoriji pionirk. Premagala je kar tri svoje starejše nasprotnice, zato smo z njenim nastopom povsem zadovoljni.

S.

USPEL PREIZKUS POLETNE SKAKALNICE AKROBATSКИH SMUČARJEV

Zaradi slabega in deževnega vremena člani akrobatskega kluba pri Športnem društvu Dvojce-Mojstrana niso uspeli v celoti izvesti privlačne športne prireditve — državnega prvenstva v akrobatskih skokih smučarjev v vodo na novi skakalnici iz umetne snovi na Kredu nad Mojstrano. Čeprav je v nedeljo močno deževalo in so izvedli le nekaj skokov, pa je lepo uspel sobotni trening. Zbralo se je okoli 30 najboljših akrobatskih smučarjev iz Beograda, Kranja in Mojstrane, da preizkusijo nov objekt, ki je edini v Jugoslaviji za poletne treninge. Razmah te zanimive smučarske discipline pri nas v zimskih mesecih na snegu zahteva tudi temeljite poletne priprave. Kombinacija skokov s smučmi v vodo na plastični skakalnici nudi izvrstne pogoje za trening in pridobivanje izkušenj.

Skakalnica na Kredu, ki so jo letos zgradili mladi navdušenci akrobatskega smučanja iz Mojstrane, je izredno uspešno prestala preizkus. Večina tekmoval-

cev se je prvič spustila prek skakalnice in vsi so pohvalili njeno dobro izvedbo in varni pristanek v vodi. Edino voda je bila v tem naravnem gorskem jezeru že pošteno mrzla, kar pa seveda ni skalo dobro volje skakalcev, ki so uspešno izvedli več vrst salt in drugih zanimivih akrobatskih skokov.

Letošnji poletni treningi so sicer zaključeni, saj je pred vrati zimska sezona, vendar imajo akrobatski smučarji iz Mojstrane že lepe načrte za naprej. Prihodnje leto nameravajo na Kredu urediti pravi poletni tabor za akrobatske smučarje, kjer bodo lahko trenirali tekmovalci iz vseh jugoslovanskih klubov.

Nov objekt si je v nedeljo ogledal tudi zvezni selektor naših akrobatskih smučarjev Boris Kalčić, ki je pohvalil domačine za izgradnjo uspešnega objekta ter ob tem poudaril, da bo objekt nudil velike možnosti cenejšega treninga doma kot pa doslej v tujini.

J. R.

Umetna letna skakalnica za akrobatske smučarje (foto J. Rabič)

JESENICE : ELAN 2:1 (0:1)

Jesenice, igrišče Podmežakla, gledalcev 100, sodnik Prekič (Nova Gorica), strelci 0:1 Auber (25. min.), 1:1 M. Omanović (76. min.), 2:1, N. Omanović (80. min.).

Blatno in razmočeno igrišče že po pričakovanju ni obetalo dobre in kvalitetne igre. Jeseničani so začeli dovolj dobro in napadalno, pravih akcij pa le niso mogli izvesti pred nasprotnikovim golom. Kot že na prvih dveh letošnjih prvenstvenih tekmah so bili tudi tokrat izredno neučinkoviti, veliko so kombinirali in podajali, zadetka pa niso mogli doseči. Po dveh lepih priložnostih je že kazalo, da so se le »ujeli« v igri, a le nekaj trenutkov zatem so že na sicer mokrem terenu doživeli še »hladen tuš«: vodstvo igralcev Elana, ki so iz bližine gola v gneči povedli.

V drugem polčasu so Jeseničani nadaljevali z napadalno igro, igralci Elana pa so igrali v obrambi, saj so bili z rezultatom več kot zadovoljni. V sicer redkih protinapadih so ogrožali jeseniškega vratarja in nekajkrat je bilo kar »vroče«. Veliko veselje in spodbudo je končno Jeseničanom v 76. minuti prinesel gol Mirsada Omanoviča. Igralci Elana so bili kljub vodstvu poraženi, čeprav so zamudili enkratno priložnost in zgrešili skoraj prazen jeseniški gol. Zmaga Jeseničanov je bila težko priborjena, dež in blatno igrišče pa sta povzročila tudi nekaj živčne napetosti med igralci obeh moštev, vendar so si igralci ob koncu le prijateljsko segli v roke.

Po končani tekmi je ostal žalosten pogled na jeseniško nogometno igrišče, ki je bilo povsem razrito. Upamo, da bo v naslednjih prvenstvenih tekmah bolje in suho vreme, saj v nasprotnem primeru na takšnem igrišču ne moremo pričakovati kvalitetnih tekem.

Za Jesenice so igrali: Ilič, Džamastagić

(N. Omanović, Osmičević, M. Omanović, Trkulja (Karan), Zubanovič, Čatac (Ignjatovič), Grgič, Bešič, Troha, Mlakar. V predtekmi so mladinci Jesenic premagali mladinsko moštvo Elana iz Novega mesta z rezultatom 1:0 (0:0). Gol je dosegel Pivač.

Z nastopi so začeli tudi najmlajši jeseniški nogometaši. Ob tem naj povemo, da je nogometni klub Jesenice letos v poletnih mesecih organiziral zelo uspešno nogometno šolo, ki so jo obiskovali številni mladi ljubitelji tega športa. Ob zaključku šole so sestavili dve moštvi, ki bosta v novi sezoni nastopali v gorenjski ligi, kjer nastopajo še pionirska moštva Lesc, Bleda, Tržica in Bohinja.

V prvem kolu so jeseniški pionirji v gosteh premagali moštvo Bleda z rezultatom 3:1 (0:0). Gole za Jesenice so dosegli: Trajkovič, Kondić in Josić.

In še tekmovalni spored v tem tednu. Člansko moštvo čakata dve tekmi. V četrtek, 15. septembra, se bodo ob 17. uri na igrišču v Podmežakli pomerili za pokal Nogometne zveze Slovenije z moštvom Medvod. V nedeljo, 18. septembra, pa odhajajo na gostovanje k moštvu Litje, kjer bodo gostovali tudi mladinci.

Pionirsko moštvo se bo v soboto, 17. septembra, ob 15. uri na igrišču v Podmežakli pomerilo s sovrstniki iz Lesc.

J. R.

DANES NOGOMETNA TEKMA ZA POKAL SLOVENIJE

Danes, v četrtek, 15. septembra bo ob 17. uri na igrišču v Podmežakli nogometna tekma med NK Jesenice in NK Medvode za pokal Slovenije.

SMUČARJI SKAKALCI TEKMUJEJO NA PLASTIKI

Preteklo soboto, 10. septembra, je bilo na Gorenji Savi v Kranju letošnje republiško prvenstvo na plastični skakalnici za starejše pionirje. Naslov prvaka je osvojil Smid iz Mojstrane, ki nastopa za kranjski Triglav, drugi je bil Martinčič — Ilirija in tretji Mubi — Triglav. Nastopili so le trije pionirji Žirovnice — Jesenice. Marjanovič je bil osmi, Košelnik štirinajsti in Gašperin kot mlajši pionir štirindvajseti.

Isočasno je bilo v Selu pri Vodica meddruštveno tekmovanje za Jegličev memorial. Med starejšimi cicibani je Zmagal Polanc iz smučarskega kluba Bled, Török je bil peti, M. Kalteneker (oba Žirovnica) pa osmi. Blejec Prskalo je zasedel deveto mesto.

Pri mlajših pionirjih so Žirovnčani do-

segli dvojno zmago. Prvi je bil Petek, drugi Modrijan, tretji je bil Triplat — Bled, šesti Kapus, sedmi Legat (oba Žirovnica), osmi Ulčar, deveti Mahmutović (oba Bled).

V nedeljo je bilo v Logatcu prav tako meddruštveno tekmovanje v počastitev krajevnega praznika. Okoli štirideset pionirjev in cicibanov iz šestih slovenskih klubov se je pomerilo v štirih starostnih kategorijah, od teh so Žirovnčani slavili dvakrat. Med starejšimi cicibani je zmagal Török pred Polancem (Bled). Prskalo je bil peti in Ravniki šesti. Med mlajšimi pionirji je Gašperin prepričljivo premagal Pokopa iz Žirov, tretji pa je bil Triplat (Bled). Ulčar, Mahmutović in Pagon so se uvrstili v drugo polovico.

M. G.

TURNIR V TENISU ZA POKAL TRIGLAVA

Tenis klub Jesenice organizira na igriščih v Mojstrani tradicionalni turnir za pokal Triglava. Zaključna tekmovanja bodo v soboto, 1. oktobra.

Prijave zbira oskrbnica igrišča tov. Nemečkova do 26. septembra. Razpored in propozicije tekmovanj bodo objavljene na igrišču.

IO TK Jesenice

OBVESTILO ŠAHISTOM

Šahovsko društvo Jesenice obvešča, da bo hitropotezni turnir za mesec september julij, v petek, 16. septembra, ob 18. uri. To je prvi turnir za sezono 1983/1984.

Po končanem turnirju bo sestanek za vse mojstrske komitate in I. kategorije, da se dogovorijo o organizaciji društvenega prvenstva za leto 1983.

Odbor šahovskega društva